

Årsberetning 2025

Tolga kommune

Kommunedirektørens kommentarer

Tolga kommune:

Årsberetningen er kommunedirektørens melding til kommunestyret om kommunens økonomi foregående år og en overordnet beskrivelse av sentrale forhold ved kommunens virksomhet. Den skal behandles sammen med årsregnskapet. Årsberetningen utarbeides med utgangspunkt i kommunelovens §14-7.

Årsberetningen skal gi kommunestyret et styrings- og kontrollverktøy og god informasjon til allmenheten om kommunens virksomhet og utvikling. Årsberetningen skal så langt det lar seg gjøre, synliggjøre hva som har skjedd i 2025 og svare opp mål, retninger og føringer som ble gitt i *Budsjett 2025 og økonomi- og handlingsprogram 2025-2028*. Årsberetningen skal redegjøre for den økonomiske handleevnen over tid og om budsjettpremissene er fulgt.

Demografiske endringer skaper store utfordringer for velferdsstatens bærekraft. En aldrende befolkning gjør at kommunene må planlegge for et økende behov for helse- og omsorgstjenester, samtidig som færre i arbeidsfør alder bidrar til å finansiere dem. Kommunene skal også ivareta barn og familier, sikre gode oppvekstvilkår og styrke laget rundt barnet. Det betyr at vi må klare å utvikle tjenester som både møter behovene til en økende gruppe eldre og samtidig gi barn og unge trygghet, tidlig innsats og helhetlig støtte.

Kommunenes arbeid påvirkes også av økende geopolitisk uro. Krigen i Ukraina og andre konflikter gjør at kommunene måtte bosette og integrere et stort antall flyktninger på kort tid, inkludert barn og unge som trenger trygge rammer, skolegang og oppfølging. Samtidig har kommunene fått en tydeligere rolle i Norges totalforsvar, der vi må styrke beredskapen, sikre kritisk infrastruktur og håndtere stadig mer komplekse digitale trusler.

Den økonomiske situasjonen gjør bildet enda mer krevende. Høy inflasjon og økte renter svekker kommunenes investeringsmuligheter, mens skatteinntekter og statlige overføringer er under press. Likevel forventes det at kommunene leder an i den grønne omstillingen, både ved å redusere utslipp, tilpasse seg mer ekstremvær og ta vare på naturmangfoldet.

Digitalisering og kunstig intelligens gir nye muligheter for bedre tjenester, men stiller også store krav. Kommunene må modernisere tjenestene sine og ta i bruk teknologi som kan effektivisere og forbedre tilbudet, samtidig som personvernet ivaretas. Dette gjelder både i eldreomsorgen og i oppveksttjenestene, der digitale verktøy kan bidra til bedre samhandling, tidligere innsats og mer helhetlig oppfølging av barn og familier. For å lykkes må kommunen bygge opp kompetanse og sikre at ansatte behersker de nye verktøyene.

I tillegg står kommunene i et krevende spenn mellom statlig styring og lokalt selvstyre. Staten setter rammene gjennom lover, forskrifter og økonomiske føringer, noe som begrenser handlingsrommet lokalt. Samtidig forventes det at kommunene ivaretar lokaldemokratiet og finner løsninger som balanserer nasjonale mål med lokale behov — enten det gjelder eldreomsorg, oppveksttjenester eller beredskap.

Alt i alt må dagens kommuner være svært omstillingsdyktige. De står overfor det som ofte omtales som «parallele kriser» — en aldrende befolkning, et endret sikkerhetsbilde og et akutt behov for både grønn og digital omstilling. Samtidig skal de sikre gode tjenester for barn og unge og styrke laget rundt barnet.

Dette krever strategisk ledelse, langsiktig planlegging og evne til å tilpasse seg raskt skiftende rammevilkår.

I Tolga kommune fortsetter det påbegynte arbeidet med rullering av Kommuneplanens samfunnsdel, med målsetning om vedtak første halvår. Gode prosesser for medvirkning og involvering vil legge grunnlaget for en god plan for framtida.

Styringsplattformene for Oppvekst, Velferd og Samfunnsutvikling er strategiske styringsverktøy som gir føringer mål, retning og prioriteringer. **Bærekraftig samfunn** skal ruste Tolga for fremtida, samtidig som at vi tar bedre vare på jorda. Gjennom god utdanning, gode helsetilbud, sosial utjevning, inkludering og likestilling sikrer vi at framtida blir sosialt bærekraftig. Satsing på ny teknologi, attraktive lokalsamfunn, effektivisering, innovasjon og ansvarlig økonomisk vekst skaper vi en mer bærekraftig økonomi. Og ved å ivareta biologisk mangfold, sikre mer fornybar energi, redusere forbruk og bidra til å stoppe klimaendringene gjør vi samfunnet vårt økologisk bærekraftig.

Det å sørge for at alle kan delta i samfunnet med sine evner og ressurser er både viktig for at den enkelte har et godt og meningsfylt liv, og det er viktig for at alle skal kunne bidra i samfunnet med det man kan. Vi vet at god psykisk helse er viktig for folkehelse og deltagelse i samfunnet. **Inkludering og livsmestring** er derfor en forutsetning for at alle innbyggere skal ha frihet og muligheter til å skape seg det livet de ønsker i Tolga, og vi skal ha et tolerant og mangfoldig fellesskap med rom for alle. Kommunen satset i 2025 på sommerjobb for ungdom og prosjektet *Inn i jobb* ble videreført med *Flyktninger i jobb*. Det å få erfaring gjennom arbeidsoppgaver og ansvar bidrar til mestring og inkludering.

For å styrke og utvikle de bygdene og grendene vi har i Tolga kommune, trenger vi aktive innbyggere som bidrar med sine krefter for **aktive lokalsamfunn – samarbeid med frivillig sektor**. Mange viktige tilbud for kommunens innbyggere må løses i et samarbeid mellom kommune, næringsliv og ildsjeler. Frivillig sektor er viktig for å skape trivsel, tilhørighet og fellesskap i våre lokalsamfunn. Vi må ta vare på ildsjeler og klare å skape mer sammen, slik at vi motiverer flere til å delta og klarer å se helhet. Vi må få mest mulig ut av de ressursene vi har og samarbeide enda mer effektivt.

For at Tolga kommune fortsatt kunne levere gode tjenester må vi opprettholde folketall og **bolyst og attraktivitet**. Gjennom aktivt å dyrke bokvaliteter i kommunen skapes bolyst og boglede for de som allerede bor her og gjør oss mer attraktive for de som ønsker å flytte hit. Vi skal være fremoverlent og ta vare på de ressursene vi har i møte med nye utfordringer, bry oss om hverandre og ta vare på kvalitetene i lokalsamfunnet.

De tre styringsplattformene for Oppvekst, Velferd og Samfunnsutvikling skal både synliggjøre hver enkelt sektor sine særtrekk, men også hvordan vi jobber tverrsektorielt og helhetlig til beste for kommunens innbyggere. Vi tror at **tydelighet, ærlighet og lojalitet** skaper tillit og forutsigbarhet. **Tolga - kommune med TÆL** - disse verdiene skal være grunnleggende i Tolga.

I 2023 sluttførte man arbeidet med *Strategisk plan tverrfaglig samarbeid og forebyggende innsats for barn, unge og familier i Rendalen, Folldal, Tynset, Alvdal og Tolga kommuner*. Gjennom 2024 og 2025 jobbet vi videre med å operasjonalisere planen og har sammen med de andre kommunene i Nord-Østerdalen fått midler til en del av dette arbeidet. Den strategiske planen skisserer handlinger og tiltak fremover for å styrke tidlig innsats mot barn og unge. Mange tiltak støtter opp under dette gjennom styrking av skolehelsetjenesten, fritidskontakt, ungsdomslos, styrket tilbud på fritid og i skoleferien og kompetanseheving i skoler og barnehager.

Vi står i store klimautfordringer som krever omstilling og endringer på flere nivå. Verden har gjennom FN blitt enige om å arbeide for at den globale gjennomsnittstemperaturen ikke skal øke med mer enn 1,5 grader. Kommunene følger opp denne målsetningen ved å utarbeide klima- og energiplaner, med konkrete tiltak. Sammen med de fem kommunene Folldal, Alvdal, Rendalen, Tynset, og Os har vi revidert klima- og energiplan, og vi så at felles utfordringer ga et godt grunnlag for samarbeid om en felles plan med visjonen *Bærekraftige fjellkommuner i en grønn region*. Planen ble vedtatt i kommunestyret i september 2023 og i 2024 og 2025 har vi arbeidet med å med å operasjonalisere tiltakene. Planen skal være et kunnskapsgrunnlag som gjør det mulig å ta gode valg, både for kommunen, innbyggere og næringsliv. Den har konkrete og gjennomførbare tiltak forankret i kommunens egen organisasjon. Planen beskriver en visjon og en overordnet ambisjon for kommunen, og har formulert mål innenfor fem målområder; utslippsreduksjon, karbonlagring i jord og skog, energiproduksjon og - effektivisering, klimatilpasning og omstilling. Kommunene har fulgt opp erfaringene fra dette samarbeidet med å utarbeide en regional nærings- og energistrategi i 2025, med vedtak i 2026.

Tolga, 31.mars 2026

Siv Stuedal Sjøvold

Kommunedirektør

Årsregnskapet
2025

Driftsregnskapet

Netto driftsresultat (i % av sum driftsinntekter) ble for 2025 positivt med 0,14 %. Dette er et svakt resultat, men også forventet, og en forbedring fra 2023 og 2024. Opprinnelig budsjett for 2025 ga et netto driftsresultat på 0,63 %, mens det etter enkelte budsjettjusteringer i løpet av året endte med et revidert budsjett som medførte et netto driftsresultat på 0,22 %. Fastsatt måltall for Tolga kommune er et netto driftsresultat på minst 1,75 %.

Ved regnskapsrapporteringen for 1. tertial lå det an til et merforbruk på slutten av året på nesten 4,3 mill:

SAMLET ANSLAG BUDSJETTAVVIK 2025	
Merforbruk sektor Velferd	4 000 000
Merinntekt sentrale inntekter	-1 937 043
Merkostnad lånerenter	500 000
Merkostnad pensjon	1 716 362
	4 279 319

Pr. 2. tertial ble forventet merforbruk ved årsslutt redusert ned til 2 mill. Man antok da at dette var en noe optimistisk prognose, men det ble jobbet veldig godt ute på sektorene for å prøve å få regnskapet til å gå opp. Det ble rapportert om forventet merforbruk i løpet av året:

SAMLET ANSLAG BUDSJETTAVVIK 2025	
Merinntekt sentrale inntekter	-2 979
Merkostnad renter	750
Merkostnad avdrag	538
Utgiftsøkning pensjon	1 716
Merinntekt konsesjonskraft	-500
Merforbruk sektor velferd	2 500
	2 025

Mot slutten av året viste det seg at vi fikk noe mer inntekter enn forventet. Spesielt i form av inntektsutjevning (fordelte skatteinntekter) som kom til kommunen først i februar 2026. Vi fikk også opp mot budsjett på integreringstilskudd, som ikke var forventet. I tillegg kom det ekstra rammeoverføringer i balansert statsbudsjett. Alt i alt gjorde dette at man så vidt klarte å få et netto driftsresultat i pluss ved årsslutt. Så slik det har forekommet i tidligere år ble vi nok en gang reddet av ekstra sentrale inntekter.

Når det gjelder regnskapet til tjenesteområdene i seg selv, ble det imidlertid store merforbruk i forhold til rammen på de fleste områdene. I en viss grad skyldes dette bruk av premiefond, som ble svært mye

Årsberetning 2025

høyere enn forutsatt. Dette er en ren likviditetsmessig størrelse, som ikke har noen betydning for totalregnskapet slik sett, men inntekten føres på fellesområdet mens kostnaden belastes tjenesteområdene. Se mer om dette under avsnittet om pensjon.

I lys av dette er det mest hensiktsmessig å presentere merforbruk hensyntatt direkte merforbruk på pensjon. Dette gjør seg spesielt synlig innen sektor oppvekst, som er tilknyttet Statens Pensjonskasse, og ikke har vært berørt av den tekniske fordelingen av bruk premiefond fra KLP:

	Regnskap 2025	Reg. Budsjett 2025	Oppr Budsjett 2025	AVVIK 2025	Herav pensjon 2025	Reelt avvik 2025	Regnskap 2024	Budsjett 2024
POLITIKK/STAB/FELLES	22 141 514	21 303 964	27 887 056	835 525	326 893	508 632	20 395 220	19 512 624
OPPVEKST	54 103 254	55 319 559	53 042 313	-1 216 305	-70 832	-1 145 473	59 637 431	59 408 363
VELFERD	74 537 847	68 839 461	65 233 685	5 698 386	2 166 093	3 532 293	64 309 563	60 459 761
SAMFUNNSUTVIKLING	27 161 879	26 586 496	23 504 929	575 383	141 132	434 251	24 909 760	25 094 345
SUM	177 944 495	172 049 480	169 667 983	5 892 990	2 563 286	3 329 704	169 251 974	164 475 093

Samlet sett utgjør dette et overforbruk på tjenesteproduksjonen på drøyt 3,3 mill. Dette er vesentlig, men likevel en liten forbedring ihht det som ble rapportert som antatt merforbruk på tjenesteproduksjon etter 2. tertial. Regnskapsmessig merforbruk totalt sett for kommunen ble noe lavere enn forventet, forventet, på ca 1,4 mill, som ble eliminert ved å stryke avsetning til disposisjonsfond.

I likhet med 2024 har kostnader knyttet til lønn og pensjon utgjort den aller største utfordringen for kommunen. Til tross for at man legger inn marginer i forbindelse med spesielt lønnsoppgjørene, blir kostnadene høyere enn antatt. Det har også vært en utfordring med at en god del flyktninger har valgt å reise fra kommunen, slik at netto bosetting har vært veldig lav. Utbetaling av sosialstønad har vært en uforutsigbar kostnad for kommunen, med stort merforbruk i forhold til budsjett.

Den generelle prisøkningen merkes også i kommuneregnskapet. Dette er synlig ved at man til tross for fokus på anskaffelser og innkjøpsrutiner i tillegg til budsjettkontroll ser et generelt merforbruk på de fleste poster i regnskapet. Fortsatt sterke lønnsoppgjør for å kompensere for de generelt høye prisene, er også noe kommunene må finansiere for sine ansatte. Så man skal både dekke opp for sterke lønnsoppgjør og i tillegg dekke inn egne økte driftskostnader i 2025. Den varslede rentenedgangen lar også vente på seg. Dette er en generell utfordring for kommunens totale økonomi, og man måtte altså i 2025 redusere planlagt styrking av egenkapitalen for å få avlagt et regnskap i balanse.

Det jobbes godt i alle sektorer for å holde kontroll på generelle innkjøp og andre kostnader, men man merker altså at prisene øker på alle områder.

Presentasjon av budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner framgår av hovedoversikt etter § 5-9 1. ledd.

Mer om disse inntektene framgår under avsnittet Økonomisk analyse.

Investeringsregnskapet

Framdriften på investeringsprosjekter har generelt gått bra, og det er i større grad enn i tidligere år brukt egen arbeidskraft til å gjennomføre deler av prosjektene. Det kom i løpet av året på en uventet helt nødvendig utskifting av vannfilter, som utgjorde en ufinansiert investering på 1,1 mill. I tillegg ble det klart at budsjettet tilskudd på 1,7 mil ikke ble realisert, så dette måtte lånefinansieres. For å forsøke å unngå ekstra låneopptak ble det besluttet å overføre finansiering fra noen av de andre prosjektene. Økt lånebehov på 1.844 mill ble bevilget etter 1. tertial.

Det viste seg imidlertid ved årsslutt at noen av prosjektene ble noe dyrere enn først antatt, og at overføring av finansiering fra andre prosjekter var noe optimistisk. Dette medførte en udekket finansiering ved årsslutt på 1,9 mill som må dekkes inn i 2026.

De enkelte prosjektene omtales under avsnittet om investeringer.

Disposisjonsfond

Det er et vedtatt måltall at man skal ha disposisjonsfond tilsvarende minst 10 % av brutto driftsinntekter. Denne er etter årsavslutningen på 12,2 %, noe som er over måltallet. Det er imidlertid en reduksjon i forhold til 2024 hvor man hadde 13,3 %. Det var i budsjettet for 2025 lagt inn en netto styrking av disposisjonsfond på 3,550 mill. 1,4 mill av disse måtte strykes for å avlegge et regnskap i balanse.

En vesentlig del av kommunens samlede disposisjonsfond er bundet opp til spesifikke formål, som f.eks. utviklingsfondet. Fritt disposisjonsfond utgjør 9.557.070, og utgjør bare 3,7 % av brutto driftsinntekter. Dette er lavt, og må styrkes.

I budsjettet for 2026 er det lagt opp til en generell styrking av generelt disposisjonsfond på 2 mill. 1,5 mill skal i tillegg avsettes til utviklingsfondet. Gjennomføring av dette er at vi ved årets utgang har et positivt regnskapsmessig resultat.

Mer om de ulike elementene framgår under kapittelet om økonomisk analyse.

Brukere og tjenester

Tolga kommune har et tjenestetilbud som både i kvalitet og omfang må anses som solid. Kommunelovens formålsparagraf (§1-1) slår fast at kommunene skal være effektive, tillitsskapende og bærekraftige og dette er ambisjoner som ligger til grunn for Tolgas arbeid.

Rammene for kommunenes handlingsrom og kravene til tjenesteleveranser er i stadig endring. Dette stiller høye krav til evnen til å tilpasse seg nye økonomiske og organisatoriske forutsetninger. Tolga kommune har over flere år arbeidet målrettet for å utvikle en kultur som fremmer fleksibilitet, læring og omstilling. Samtidig opplever både ansatte og ledelse at det stadig strammere økonomiske handlingsrommet i kommunesektoren gjør dette arbeidet mer krevende. Evnen til å omstille seg settes på prøve, men nettopp denne evnen er avgjørende for at kommunen skal kunne møte og løse de utfordringene vi står overfor.

For nærmere omtale av tjenesteproduksjonen vises det til beskrivelsene av den enkelte sektor og enhet.

Personvernombud

Et personvernombud (PVO) støtter virksomheter med å etterleve GDPR ved å gi råd, kontrollere samsvar, og fungere som kontaktpunkt for ansatte og [Datatilsynet](#). Rollen er uavhengig, og ombudet skal involveres i alle personvernspørsmål. Det er likevel virksomhetens ledelse (kommunedirektør) som har det juridiske ansvaret for at reglene følges.

Tolga kommune har et personvernombud (PVO) som fungerer for FARTT - kommunene. Under følger årsmelding fra PVO:

1) Om personvernombudet og rapporteringen

Personvernombudets hovedoppgave er å informere og gi råd om de forpliktelsene virksomheten har etter personvernlovgivningen til den behandlingsansvarlige (øverste leder, kommunedirektøren) eller databehandleren (drifter av datasystemet), samt til de ansatte i kommunene som utfører behandling av personopplysninger. Personvernombudet (PVO) fungerer også som kontaktperson og rådgiver for spørsmål om behandling av personopplysninger og de rettigheter den enkelte registrerte har etter personopplysningsregelverket. PVO er også kontaktperson for kommunene overfor Datatilsynet. Målet er å heve bevisstheten til et nivå der hensyn til personvern blir en instinktiv og integrert del av arbeidet for både ledere og ansatte. Suksess i dette arbeidet oppnås når alle medarbeidere naturlig identifiserer og undersøker potensielle personvernutfordringer i sitt daglige virke, før en eventuell behandling av personopplysninger starter. Personvernombudet skal gi skriftlig rapport til kommunedirektørene i kommunene om arbeidet foregående kalenderår innen 1. mars hvert år. Rapporten legges også fram for styret i IKT Fjellregionen IKS til orientering. Personvernombudet er medlem i IKT-sikkerhetsutvalget i FARTT og samarbeider tett med dette utvalget om problemstillinger knyttet til personvern.

2) Generelt om behandling av personopplysninger og ansvar

God informasjonssikkerhet og søkelys på personvern blir stadig viktigere i dagens samfunn. Alle muligheter og fleksibilitet som elektronisk samhandling gir, skaper også utfordringer omkring personvern for både ledere, brukere, driftsteknikere og systemleverandører. Personopplysningsloven inkludert personvernforordningen (GDPR) stiller detaljerte og omfattende krav til søkelys på og sikring av informasjon generelt og personopplysninger spesielt. I kommunen skal kommunedirektøren som den

overordnede behandlingsansvarlige for personopplysninger i kommuneorganisasjonen sørge for at regelverket i forhold til personvern overholdes i alle ledd i sin organisasjon. Virksomheten skal ha full oversikt over sin behandling av personopplysninger og skal iverksette de nødvendige tekniske og organisatoriske tiltak som gjør at loven følges. Virksomhetene har ansvar for å dokumentere at de følger loven.

3) Generelle momenter: Sikkerhetskultur og tilgjengelighet Holdninger og normer

Holdninger og normer er fremtredende faktorer for sikkerheten. Dette må ledelsen være bevisst på og ta hensyn til ved opplæring og oppfølging av den enkelte ansatte. Mer om dette kan leses på Digdir.no, hvor det finnes gode ressurser som beskriver ulike personlighetstyper man kan finne i en organisasjon og deres holdninger til IKT-sikkerhet. Tilgjengelighet og hjemmekontor Mange ansatte har behov for tilgang til systemer fra egne enheter eller hjemmekontor. Utvalgte ansatte med spesielle behov kan gis tilgang til intern sone på kommunalt eid utstyr utenfor arbeidsstedet. Dette forutsetter bruk av godkjente løsninger for sterk autentisering. Innføring av sikkerhetsnøkkel I januar 2025 ble det innført bruk av sikkerhetsnøkkel for alle ansatte i FARTT-kommunene. Dette gjelder både for innlogging på kontoret og utenfor kontoret. Dette tiltaket har bidratt til å bedre sikkerheten for innlogging betraktelig gjennom meldingsåret. Spesielt når det kommer til ansatte som benytter seg av delte enheter. Omfattende overgang til skytjenester De aller fleste av kommunenes fagsystemer og tjenester leveres nå som skytjenester, og det arbeides fortløpende med å flytte de gjenstående løsningene over på tilsvarende plattformer. Dette innebærer at datalagring og prosessering i all hovedsak er flyttet ut av lokal serverpark. Dataene lagres nå hos eksterne leverandører som benytter datasentre plassert ulike steder i Norge eller Europa. Denne driftsmodellen gir økt fleksibilitet og tilgjengelighet, men stiller samtidig skjerpede krav til informasjonssikkerhet og kontroll. Når data behandles eksternt, er det kritisk å ha robuste databehandleravtaler på plass. Det må sikres at leverandørene, uavhengig av hvor serverne fysisk befinner seg, behandler alle personopplysninger i tråd med norsk lovgivning og gjeldende personvernregler.

4) Nytt styringsverktøy: Visma Draftit

Det er i meldingsåret foretatt en felles anskaffelse av Visma Draftit som nytt fagsystem for oppfølging av personvern. Dette programmet gir helt nye muligheter til å digitalisere og systematisere personvernarbeidet, som tidligere i stor grad har vært basert på manuelle prosesser i regneark eller generelle kvalitetssystemer. Visma Draftit legger til rette for en mer effektiv forvaltning av lovpålagte krav gjennom moduler for:

- Behandlingsoversikt: Enklere kartlegging og vedlikehold av protokoll over behandling av personopplysninger (lovpålagt krav).
- Risikovurderinger: Maler og struktur for å gjennomføre og dokumentere risikovurderinger (ROS) og personvernkonsekvenser (DPIA).
- Avtaler: Systematisert oversikt over databehandleravtaler med leverandører.

5) Avvik meldt til Datatilsynet (DT) i 2025

Brudd på personopplysningssikkerheten skal varsles som avvik til Datatilsynet (DT). Kommunedirektørene i alle FARTT-kommunene har gitt personvernombudet nødvendig tilgang til å melde avvik på personvernområdet på vegne av den enkelte kommune. Avvik meldes til Datatilsynet via Altinn, og PVO holder kommunedirektøren orientert. Status for 2025: I 2025 ble det meldt inn to avvik til

Datatilsynet. Disse gjaldt to ulike kommuner i FARTT samarbeidet. Til sammenligning ble det i 2024 meldt inn ett avvik til DT fra alle 5 kommunene (den gang knyttet til FEIDE-innlogging).

6) Intern avvikshåndtering

Det er et forholdsvis lavt antall avvik som når personvernombudet. Et lavt antall meldte avvik kan tolkes på to måter: enten at kommunene har svært god kontroll, eller at meldekulturen er svak.

Personvernombudet vurderer at det sannsynligvis foreligger mørketall, og at arbeidet med å oppfordre til å melde avvik – også de mindre alvorlige – må fortsette. Gode avviksmeldinger er avgjørende for å kunne lære av feil og forbedre rutinene.

7) Oppsummering av arbeidet i 2025

Rådgivning og møtevirksomhet: Personvernombudet har gjennom året hatt dialog med virksomhetene. PVO har blitt kontaktet jevnlig, både med generelle spørsmål, men også med konkrete problemstillinger knyttet til anskaffelser. For å sikre forankring av personvernarbeidet, har personvernombudet i 2025 gjennomført besøk i ledermøter i samtlige FARTT-kommuner.

Deltakelse i sikkerhetsutvalg: Personvernombudet har opprettholdt tilstedeværelse i IKT-sikkerhetsutvalget, og har møtt på alle oppsatte møter med unntak av ett. Samarbeidet med utvalget er tett og viktig for helheten i informasjonssikkerheten.

Fokus på systemer og oversikt: Arbeidet i 2025 har i stor grad handlet om å vurdere nye systemer og å starte arbeidet med å skaffe bedre oversikt over behandlinger vi allerede har. Det er ikke blitt utført systematiske tilsyn eller interne revisjoner ute i virksomhetene dette året.

Innbyggernes rettigheter: Det har ikke kommet noen henvendelser eller spørsmål direkte fra innbyggerne til personvernombudet i 2025.

8) Fokusområder og prioriteringer for 2026

Arbeidet med personvern er en kontinuerlig prosess. Basert på status og anskaffelsen av nytt styringsverktøy, vil innsatsen i 2026 rettes mot å ta dette i bruk, samtidig som det arbeides systematisk med kompetanse.

Følgende områder prioriteres:

1. Implementering av Visma Draftit og behandlingsprotokoll (Art. 30) Hovedfokuset i 2026 blir implementering og opplæring i bruk av Visma Draftit. Målet er å flytte manuelle oversikter inn i det digitale verktøyet for å skape en levende og oppdatert protokoll over alle behandlinger av personopplysninger. Dette vil sikre at kommunene oppfyller det lovpålagte kravet til oversikt etter personvernforordningen (GDPR) artikkel 30.

2. Oversikt og formålsbegrensning Gjennom arbeidet i det nye systemet skal vi kartlegge hvilke personopplysninger som behandles i de store fagsystemene og tydeliggjøre formålet med behandlingene. Det er kritisk å sikre at opplysninger som er samlet inn for ett formål, ikke benyttes til nye formål uten rettslig grunnlag.

3. Bevisstgjøring av lederansvar (Art. 24) Det bør arbeides målrettet med å bevisstgjøre ledere på alle nivåer om deres ansvar for personvern og informasjonssikkerhet innenfor eget område. Selv om

kommunedirektøren har det overordnede ansvaret som behandlingsansvarlig (jf. GDPR artikkel 24), må det operasjonelle ansvaret fordeles og følges opp i linjen.

4. Opplæring og internkontroll Arbeidet med kompetanseheving videreføres. Det skal sikres at ansatte gjennomfører nødvendig opplæring i IKT-sikkerhet og personvern, og at dette dokumenteres. Samtidig fortsetter arbeidet med kvalitetssikring av internkontrollsystemet, herunder tiltak for å redusere sending av fødselsnummer og sensitive opplysninger via ukryptert e-post.

9) Avslutning

Personvernombudet kontaktes jevnlig for råd og veiledning. Arbeidet med å bygge en sterk personvernkultur fortsetter i 2026, med spesielt fokus på å få på plass de grunnleggende oversiktene og å forankre ansvaret.

Tynset,

Dato, 08.01.2026

Ole Peter Lindsø Personvernombud i FARTT-kommunene

epost pvo@fartt.no

Interkommunalt samarbeid

Tolga kommune inngår mange interkommunale samarbeid:

INTERKOMMUNALT SAMARBEID			
Tiltak	Form	Regnskap 2025	Regnskap 2024
FIAS	AS	4 326 164	4 220 005
MeSkano	AS	31 590	23 500
TOS ASVO	AS	336 960	324 600
Abakus (innkjøp)	AS	388 472	323 256
IKT Fjellregionen	IKS	5 190 942	4 711 925
Revisjon Midt-Norge	SA	445 996	427 998
Konsek Trøndelag (Kontrollutvalg Fjell)	IKS	251 000	239 500
Midt-Hedmark Brann og redning	IKS	2 358 660	2 006 900
<i>Nord-Østerdal Musiker (avviklet)</i>	VK	0	61 240
Teater i Fjellregionen	VK	13 000	13 000
PP-tjenesten inkl. logoped	VK	1 463 605	1 282 768
AMK/Legevaktsentral	VK	681 077	654 754
Interkommunal legevakt	VK	812 641	661 166
Jordmortjeneste	VK	95 884	93 006
Barnevern (inkl. tiltak)	VK	6 997 571	8 064 428
Geo-data	VK	735 000	758 000
Kompetanseutvikling skole/barnehage	VK	156 431	151 875
Krisesenter	Kjøp av tjeneste	153 540	142 570
TFF (kjøp av institusjonsplass)	Kjøp av tjeneste	1 348 927	1 705 062
IPRNØ	Avtalebasert	112 420	112 280
Destinasjon Røros	Avtalebasert	267 773	261 510
Verdensarvsenter/Kulturminneforvalter	Avtalebasert	30 000	30 000
NAV	VK	1 281 632	1 334 600
Kommunepsykolog	VK	308 965	164 233
Voksenopplæring (intro)	VK	1 803 634	2 252 556
Matrikkelprosjekt	VK	159 730	134 667
Tynset studie- og høgskolesenter	VK	115 000	115 000
Vannområdekoordinator	Avtalebasert	36 133	72 131
Veterinærvakt	Avtalebasert	57 985	90 000
Kulturminneforvalter	VK	34 494	30 000
Tilsyn spredt avløp	VK	34 362	11 302
SUM		30 029 588	30 473 832

Betaling til interkommunalt samarbeid utgjorde i 2025 som i 2024 ca 12 % av sum driftsutgifter.

De interkommunale samarbeidene består for en stor del av personalressurser. Man ser de samme økonomiske utfordringene der som i kommunene forøvrig, med økte lønnskostnader, og økt kostnadsnivå generelt. Resultatet for 2025 ble imidlertid vesentlig bedre enn for 2024 som da ga en merkostnad i forhold til budsjett på 2 mill.

Avregninger fra de interkommunale samarbeidene ga i 2025 en samlet tilbakebetaling på ca 639.000. Dette stammer i all hovedsak fra barnevernstjenesten, spesielt tiltak utenom familie, som samlet sett fikk en reduksjon i forhold til budsjett på drøye 1,1 mill.

Samfunnsutvikling

Kommunens fremste rolle som samfunnsutvikler er å være både en pådriver og tilrettelegger og har gjennom mange år vært en aktiv aktør når det gjelder å utvikle Tolga som et attraktivt og bærekraftig lokalsamfunn.

Samskapingsfond

Innbyggerinvolvering, lokalt engasjement og medvirkning skal ligge til grunn for samskapingsprosjekter i Tolga kommune. Kommunen prioriterer *samskapingsprosjekter* hvor næringsliv, frivillig sektor, innbyggere og offentlig sektor jobber sammen for å skape og utvikle aktivitet eller næringsvirksomhet til beste for kommunens innbyggere. For 2025 er det tildelt midler til Klettsno 4H-leir og møteplass.

Tolga kraftverk ble åpnet i oktober 2021 og gir rundt 205 GWh ny fornybar energi som tilsvarer forbruket til ca. 10.000 husstander. Som regnskapsmessig resultat viser, har kommunen inntekter fra netto salg av konsesjonskraft i 2025 med strømpriser som har vært varierende og lave store deler av året. Mer om dette under kapittelet *konsesjonskraft*

Bredbåndsutbygging og mobildekning

Digital infrastruktur er avgjørende for lokal næringsutvikling og levende lokalsamfunn i hele landet. Digital infrastruktur er et premiss for digitaliseringen. Husholdninger, virksomheter og offentlig sektor trenger tilgang til en sikker og robust digital infrastruktur og digitale tjenester. Tilgang til høyhastighets internett er også avgjørende for å kunne tilby likeverdige tjenester til alle innbyggere. Tolga kommune har gjennom støtte fra NKOM-midler og Hedmark Fylkeskraft gjennomført et prosjekt hvor alle husstander har fått tilbud om bredbånd i kommunen. Dette er et betydelig løft for den digitale infrastrukturen i en distriktskommune som Tolga. Gjennom 2025 ble det realisert et nytt samarbeidsprosjekt i regionen med utbygging av mobilmaster i som vil gi betydelig bedre mobildekning i kommune i Nord-Østerdal. I Tolga kommune startet utbyggingen av masta i Berghåmmåren sommeren 2025 med ferdigstillelse februar 2026. Folldal kommune er også ferdigstilt i februar 2026 og i løpet første halvår er det planlagt at både Os, Rendalen, Alvdal og etterhvert Tynset får mobilmast opp. Det er Telenor som er utbygger og med dette vil vi bedre mobildekningen i betraktelig i vår region.

Næringsutvikling:

Kommunen har i 2024 og 2025 jobbet med detaljregulering av næringsområde i Kåsdalen, som ble behandlet i oktober (k-sak 59/25) Med dette har kommunen regulert et område som er attraktivt for utvidelser for eksisterende næringsliv, samt for å tiltrekke seg nye aktører.

Tolga 2020, Bolig og bosetting

Å øke tilflyttingen gjennom å kunne tilby boliger og boligtomter er et klart politisk mål og er et tiltak for å kompensere for kommunens utfordring med demografi og befolkningsnedgang. Det ble i 2018 og 2019 ferdigstilt to prosjekter med boligbygging i sentrum hvor kommunen har inngått avtale om tilbakeleie av leiligheter i ulik størrelse for å møte flere boligbehov for kommunens innbyggere, innflyttere og potensielle tilbakeflyttere. Dette har nå gitt flere og fleksible muligheter for å leie bolig i Tolga, selv om leiemarkedet krevende og påvirket av tilstrømmingen av ukrainske flyktninger.

Det er gitt kommunal støtte til privat reguleringsplan i Hamran. Her er det et sentrumsnært boligfelt med byggeklare tomter fra 2022 og realisering av nå tilsammen 3 boliger, hvor alle disse har fått boligtilskudd fra kommunen.

Tolga kommune har tidligere opprettet selskapet **Tolga 2020** sammen med Tolga-Os Sparebank. Selskapet har som mål og hensikt å øke folketallet i Tolga kommune gjennom ulike tiltak og handlinger. I november 2021 ble det vedtatt at kommunen øker sin aksjekapital i Tolga 2020 AS med et innskudd bestående av kommunale tomter/eiendom og medeier Tolga-Os Sparebank går inn med innskudd som ny aksjekapital. I flere år har selskapet arbeidet aktivt for byggeklare tomter i første omgang i Vesleåsen Øvre i Vingelen og selskapet i 2023 ble reguleringsplan for boligfeltet Vesleåsen Øvre i Vingelen ferdigstilt. Tomtene og feltet er overtatt av privat aktør som har realisert infrastruktur tiltak og klargjøring av feltet i 2025.

Hemmat:

Arrangement Hemmat har mål om å styrke Fjellregionens posisjon som en attraktiv bo- og arbeidsregion. IPRNØ (interkommunalt politisk råd) står for arrangementet sammen med Livestock og Klosser i mars 2026. Tidligere har man vært på Vulkan i Oslo, i 2025 var arrangementet i Trondheim og i 2026 igjen i Oslo på Salt. Under Hemmat møtes bedrifter, organisasjoner og kommuner fra Fjellregionen først til næringstreff, faglige innlegg, panelsamtaler og mingling med en minikonsert som avslutning på kvelden.

Bilde fra Hematt i 2026, Oslo

Det er vedtatt kriterier for å bruke «**hytta/fritidshus som bolig**» og siden ordningen ble innført har det vært *en* sak i 2022 og *en* i 2023.

Kommunen benytter ordningen med videreutlån (startlån) gjennom Husbanken for å stimulere aktuell målgruppe til å kunne realisere og eie egen bolig. Det har vært få søknader og saker de siste årene 2025, slik at kommunen ikke har søkt Husbanken om friske midler. Det kan tyde på at oppfølgingen fra NAV og samhandlingen med øvrig tjenesteapparat ikke fungerer optimalt for potensielle søkere.

Kommunestyret vedtok «**boligmillionen**» et boligtilskudd i k-sak 33/22 den 19.05.22. Vedtatt beløp var kr 1.000.000 og det utbetales kr 200.000 pr bolig. Etter årets slutt skulle ordningen evalueres og eventuelt videreføres. Tiltaket ble imidlertid så ettertraktet at det ble en ny sak (48/22) til evaluering 01.09.22 hvor det ble avsatt ytterligere kr 1.000.000. For 2022 er det gitt tilsagn til 7 boliger. I 2023 er det gitt tilsagn om boligtilskudd til 2 boliger og 3 boliger for 2024. Kommunens økonomiske resultat for 2024 og 2025 har ikke gitt rom for å avsette mer midler til dette fondet eller generelt disposisjonsfond. Dette er årsaken til at ordningen i juli 2025 gikk tom for avsatte midler. Det er innkommet to søknader som har fått avslag på grunn av at det ikke er tilgjengelige midler i ordningen. Kommunestyret vedtok i budsjettbehandlingen i desember (for 2026) et Utviklingsprosjekt i perioden 2026-2028 med nedsatt politisk komite som blant annet skal vurdere tiltak som boligmillionen og «Lys i alle glas» opp mot effekt, og de skal tas opp til politisk vurdering i prosjektperioden.

Med tiltaket **Lys i alle glas** ønsker kommunen å stimulere til at flere ubebodde boliger og småbruk kommer på markedet. Det ble i november 2022 vedtatt i kommunestyret å innføre en tilskuddsordning hvor den som selger en ubebodd enebolig eller småbruk får et tilskudd på til sammen kr 100.000 når enebolig eller småbruk selges. Tilskuddet utbetales med kr 50.000 når boligen eller småbruket selges, og kr 50.000 når noen melder flytting til eiendommen. Det har vært *en* søknad knyttet til dette tiltaket i 2024 og tiltaket skal nå altså vurderes i perioden for vedtatt Utviklingsprosjekt.

Tolga kommune v/ordfører undertegnet høsten 2025 **Innlandets Matløfte** og skal jobbe mot følgende ambisjoner i det videre arbeidet:

- vi skal samarbeide om en verdikjede for sunn mat og drikke med bærekraft i alle ledd
- vi skal formidle råvarekunnskap og glede, tradisjoner og innovasjon rundt mat og drikke, og mat- og drikkeproduksjon
- vi vil sørge for at det serveres norsk mat og drikke på våre arrangementer
- vi skal servere smaker fra hele Innlandet - fra flatbygder, skogstrøk, setertraktet og høgfjell
- vi vil samarbeide om å utnytte råvarenes og produktenes sesongvariasjoner
- vi skal framsnakke og styrke omdømmet til alle yrker innen verdikjeden for mat og drikke, fra jord til bord

Beredskap

Kommunene har en sentral rolle i arbeidet med samfunnssikkerhet. Kommunene skal utvikle trygge og robuste lokalsamfunn og har et *grunnleggende ansvar for å beskytte befolkningen og bidra til å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner*. Denne rollen er tydeliggjort gjennom bestemmelsene om kommunal beredskapsplikt. I tråd med bestemmelsene om kommunal beredskapsplikt skal kommunen integrere samfunnssikkerhet i daglig virksomhet og gi samfunnssikkerhetsoppgavene et helhetlig perspektiv. Bestemmelsene tydeliggjør også kommunenes rolle som *lokal samordner* i samfunnssikkerhetsarbeidet.

De siste årene har vi opplevd en pandemi, ekstremvær, dataangrep og en geopolitisk usikker situasjon med krig i Europa (Ukraina) og uro og krigshandlinger i Midt-Østen. Den nye Totalberedskapsmeldingen skal gjøre Norge bedre i stand til å forebygge og håndtere slike hendelser. Det sivile samfunnet må bli bedre forberedt på krise og krig. Kommunene skal understøtte militær innsats og stå imot sammensatte trusler, samtidig som de skal opprettholde sin tjenesteyting til befolkningen. Beredskaps- og samfunnssikkerhetsarbeidet vil kreve økt ressursbruk, spesielt hos beredskapskoordinator og kommunens øverste ledelse i tiden framover. Mer om tjenesteområdet under kommunedirektør og stab.

Klima og miljø

Kommunedelplan for klima og energi (vedtatt høsten 2023)

Visjon: Bærekraftige fjellkommuner i en grønn region

Vår ambisjon er at vi skal være en region	De betyr at vi skal
..som er rustet for fremtidens klima	<ul style="list-style-type: none"> • Inkludere klimarisiko i risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplaner • Inkludere klimarisiko og -muligheter i strategier for produkt- og tjenesteutvikling og daglig drift • Sikre innbyggere og infrastruktur mot alvorlig skade som følge av klimaendringer
..som drives med fornybar energi	<ul style="list-style-type: none"> • Erstatte fossil energi med fornybar energi • Bruke energi effektivt og samfunnsmessig forsvarlig • Legge til rette for produksjon av fornybar energi, uten vesentlig skade på naturmangfold • Legge til rette for utbygging av fjernvarme
..med bærekraftig og strategisk arealbruk	<ul style="list-style-type: none"> • Ha et bevisst forhold til arealbruk, og begrense arealendringer som bidrar til klimagassutslipp • Øke karbonlager i jord og skog, uten å skade natur og biologisk mangfold. • Legge til rette for attraktive og klimavennlige bo-områder, og hytteområder med lave klimagassutslipp
..der det er enkelt å velge klimavennlig transport	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for å gå og sykle • Legge til rette for samkjøring og bildeling • Gjøre klimavennlig drivstoff lettere tilgjengelig • Ta i bruk klimavennlig drivstoff i kollektivtransporten • Utvikle bærekraftige logistikk-løsninger lokalt og regionalt

..med god ressursutnyttelse i en sirkulær fremtid

- Kjøpe bare det vi trenger, og bruke om igjen når det er mulig
- Velge varer og tjenester med lav klimabelastning, designet for reparasjon og gjenvinning
- Rehabiliterer bygg i stedet for å rive og bygge nytt, der det er økonomisk forsvarlig
- Kildesortere avfall for gjenvinning

..med lønnsomt og bærekraftig lokalt næringsliv, med lave klimagassutslipp

- Forvalte regionens arealer og ressurser på en bærekraftig måte
- Samarbeide med regionens utdannelse-institusjoner for økt kunnskap om klima
- Utnytte de muligheter endret klima gir for vår region

..med kommuner som er pådrivere og legger til rette for grønn omstilling

- Bidra til økt kunnskap om klimautfordringer og muligheter
- Inkludere klimaledelse i egen organisasjon
- Benytte forutsigbare klimakrav ved offentlig anskaffelse
- Legge til rette for mer klimavennlige transportalternativer i jobbsammenheng
- Ta i bruk teknologi som bidrar til å nå klimamål
- Forvente at kommunalt eide selskaper bidrar til grønn omstilling

Handlingsprogrammet beskriver konkrete tiltak. Prioritering, tidsplan og kostnader bestemmes når tiltakene innarbeides i kommunens årlige økonomiplan, i klimabudsjett og i de enkelte enheters tiltaksplaner. Handlingsprogrammet består av mange konkrete tiltak, med samarbeid, økt kunnskap, arealbruk, offentlig anskaffelse og innføring av klima- og miljøledelse som noen av de viktigste. Det regionale samarbeidet fra planprosessen videreføres ved prioritering av tiltak, slik at man kan dra nytte av kompetanse på tvers ved gjennomføring av tiltakene. Rapportering av klimatiltak og måloppnåelse innarbeides i kommunenes årsrapport.

Kommunene som har gått sammen om en felles Regional innkjøpsrådgiver og har fått midler fra Miljødirektoratet til 50 % denne stillingen. Innkjøpsrådgiver vil bistå kommunene i utforming av klimakrav og tildelingskriterier, og samarbeide med Abakus om leverandørkartlegging, evaluering av tilbud og kontraktsoppfølging. Dette er som en direkte oppfølging av klima og energiplanen som peker på nettopp innkjøp som en av kommunenes utfordringer. Implementering og forbedring av klimabudsjett fortsetter utover i økonomiplanperioden 2025-2029. Igangsatte tiltak:

- bruk av møbler og annet utstyr før anskaffelse
- Kildesortering av husholdningslignende avfall på kommunehuset og flere enheter
- Bidra i arbeidet mot elektrifisering av Rørosbanen via jernbaneforum for Røros- og Solørbanen
- kommunal nullutslippsbil til bruk for ansatte
- lading av el-biler ved kommunale bygg, for ansatte, publikum og gjester
- Prosjektstilling regional innkjøpsrådgiver

- Klima og energi innarbeides som krav eller tildelingskriterium ved anskaffelse, både for enkeltprosjekter og ved revisjon av rammeavtaler. Prioriter anskaffelser basert på kartlegging og utslipp fra egne innkjøp
- krav til klimagassutslipp fra produksjon og transport ved kjøp av varer og tjenester
- Inkludere retningslinjer for klimakrav i rutinebeskrivelse og kravspesifikasjon for innkjøp
- Fremme sak med å revidere kommunens innkjøpsreglement, og inkludere mål og forventning om bruk av klimakrav ved anskaffelse og at miljøkrav skal vektles minimum 30% i offentlige anbud utsatt til 2026
- Kartlegging av egne innkjøp, og identifiser innkjøp med høyest klimapåvirkning
- Prioritere løsninger med korte transportavstander ved jord- og konsesjonsbehandling og ved godkjenning av søknader om nydyrking
- Legge til rette for kompetanseheving og erfaringsutveksling, med fokus på bærekraftig skogbruk
- Initiere, søke og delta i prosjekter som kan bidra til å redusere klimagassutslipp, øke karbonlagring og gjøre landbruket i Nord-Østerdalen bærekraftig.

Natur-restaurering:

Restaurering Hola elv i Trangdalen

I 2023-2024 har det med konsulentbistand blitt utarbeidet et forprosjekt for et omfattende natur-restaureringsprosjekt i Hola elv i Trangdalen for bedring av gyteforhold for storørret. Over en strekning på ca 500 m, nedenfor Trangdalen bru, er elva planlagt lagt i «svinger» (meandere) tilnærmet noe slik den gikk før fylkesveien ble bygd. Kommunen har tatt på seg en pådriver- og koordineringsrolle i arbeidet og har fått økonomisk støtte fra Miljødirektoratet og Innlandet fylkeskommune for å dekke utgiftene til konsulentbistanden. Søknad om midler fra NVE for praktisk gjennomføring av restaureringsprosjektet ble sendt sommeren 2024, og svar fra NVE viste til at prosjektet ikke kunne støttes slik det forelå grunnet kostnadene. Det ble likevel foreslått en forenklet løsning og de oppfordret til at ny søknad utarbeides i 2026.

Bekjempelse av uønskede arter i norsk natur – Vrifuru (Pinus Contorta)

Statsforvalteren i Innlandet har i 2024 stått for et prosjekt med fjerning av den uønskede furuarten Vrifuru i en rekke verneområder i Innlandet. I forbindelse med dette prosjektet tilbød Statsforvalteren seg å kartlegge utbredelsen av Vrifuru i Hodalen Landskapsvernområde. Dette verneområdet ble valgt med bakgrunn i at det her er betydelige kjente forekomster av arten. Med bakgrunnen fra kartleggingen har man sammen med grunneiere foretatt fjerning av Vrifuru enkelte steder. Arbeidet kan fortsette i 2026.

Klimarapport fra Klimakost:

Samlede utslipp i 2025 var 1.077,8 tonn CO₂, en reduksjon på 91,6 tonn CO₂, dvs. en reduksjon på 9%.

Dieselforbruk er redusert, så direkte utslipp er redusert med 16%.

Strømforbruket er noe redusert, men fjernvarme har økt, noe som gir en økning på 8% for energibruk.

For kjøp av varer og tjenester er det en reduksjon på 9%, som skyldes nedgang på de fleste områder, det var kun en økning på varekjøp.

For transport er antall km det er utbetalt kjøregodtgjørelse for redusert fra 55 tusen km til 39 tusen. Det er en liten økning i km for el-bil, men først og fremst er omfanget av kjøring redusert.

Klimarapport 2025 - v/ Klimakost

Tolga kommune

Denne rapporten inneholder resultatene av klimaregnskapet til Tolga kommune i 2025.

Hva ligger bak et klimaregnskap? Klimaregnskapet er en sammenstilling og oppsummering av alle bidrag til virksomhetens totale klimafotavtrykk oppgitt i CO₂-ekvivalenter. Klimaregnskapet dekker alle klimagasser og bidrag til det totale fotavtrykket, både indirekte og direkte utslipp. Klimagassene utgjør CO₂, CH₄, N₂O, SF₆, HFC, og PFC. Om CO₂-ekvivalenter Alle verdier er gitt i tonn CO₂-ekvivalenter. Bidrag til global oppvarming av ulike klimagasser omregnes til karbondioksid-verdier (CO₂). På denne måten, kan vi sammenligne utslipp av gasser som metan (CH₄) og lystgass (N₂O), som har svært forskjellig oppvarmingseffekt, fordi de får samme enhet (CO₂e)

Hvordan beregner Klimakost bidrag? Bak Klimakost ligger Klimakost-modellen, en modell for beregning av det totale klimafotavtrykk basert på en kombinasjon av økonomisk regnskapsdata (miljøutvidet kryssløpsanalyse) og livsløpsbaserte data (LCA) på utvalgte innsatsfaktorer. Modellen tar hensyn til ulike klimagasser og deres ulike innvirkning på drivhuseffekten gjennom å bruke bidragsspesifikke klimaintensiteter (omregningsfaktorer). Virksomheten henter data om deres bidrag til fotavtrykket fra deres økonomiske regnskap. Dette berikes videre med fysiske data som mengder og volum av forbrukt energi (kWh), varer/råvarer (stk/kg), ressurser (kg), avfall (kg), bygningsareal (m²), osv. Bidragene kobles så mot et bibliotek med kvalitetssikrede klimaintensiteter, som tar høyde for bidragets mulige kombinasjon av klimagasser. Klimaintensitetene fungerer som omregningsfaktorer og summerer ut bidrag i tonn CO₂-ekvivalenter

Klimafotavtrykk i 2025

Disse figurene illustrerer et mer nyansert bilde av Tolga kommune sitt klimafotavtrykk for 2025.

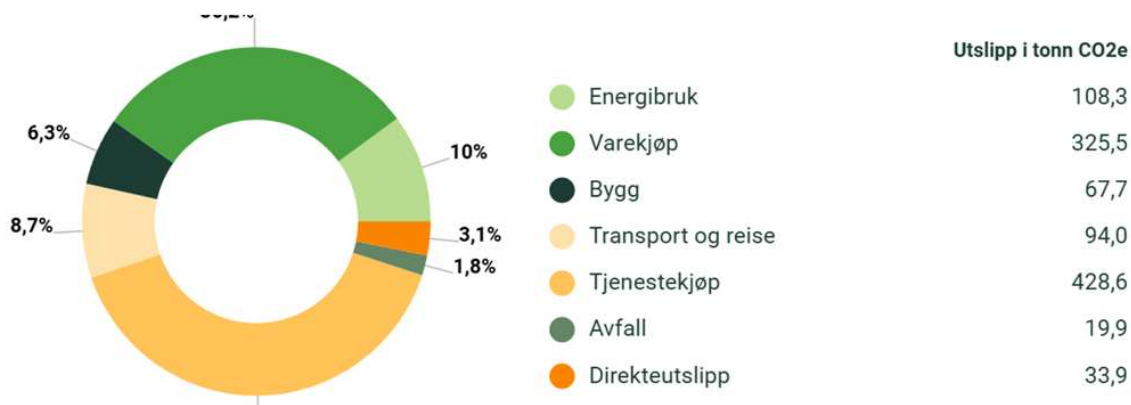
Utslipp per scope

Denne figuren illustrerer klimafotavtrykket til Tolga kommune fordelt på scope 1, 2, og 3.

Utslipp per kategori

Denne figuren illustrerer klimafotavtrykket til Tolga kommune fordelt på hovedkategorier.

Største bidrag i 2025

Bidrag	tonn CO2e	Totalt utslipp
1. KOSTRA - Kjøp fra kommuner	167	15%
2. KOSTRA - Kjøp og finansiell leie av driftsmidler	114	11%
3. KOSTRA - Matvarer	100	9%
4. Fjernvarme - nasjonal miks - uten bidrag fra avfall	94	9%
5. KOSTRA - Kjøp fra andre	81	8%
6. KOSTRA - Kjøp fra andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern	70	7%
7. KOSTRA - Vedlikehold, påkostning nybygg og nyanlegg	66	6%
8. KOSTRA - Transport og reise	57	5%
9. KOSTRA - Andre tjenester	42	4%
10. KOSTRA - Samlepost for annet forbruksmateriell, varer og tjenester	41	4%

Konklusjoner/utfordringer

Tolga kommune leverer fortsatt tjenester av høy kvalitet og skaper gode resultater for innbyggere og lokalsamfunn. Samtidig står kommunen, i likhet med mange andre små kommuner, i en krevende økonomisk situasjon. Lønns- og prisvekst samt økte pensjonsutgifter legger ytterligere press på kommuneøkonomien. I tillegg opplever flere innbyggere økonomiske utfordringer som følge av høye renter og økte levekostnader, noe som bidrar til økte utgifter til sosialhjelp.

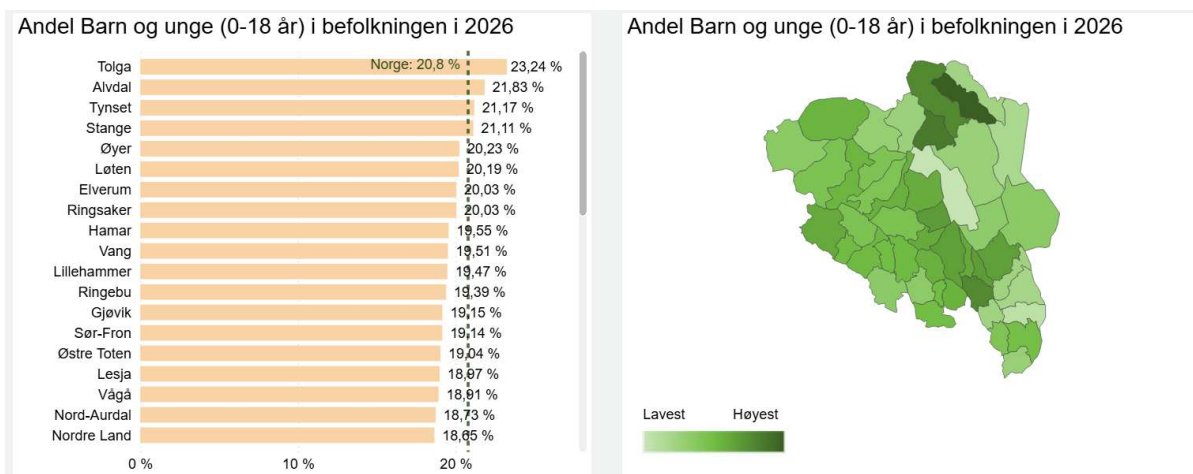
Innen helse- og omsorgstjenestene øker kostnadene per tjenestemottaker mer enn de statlige overføringene. Dette er en nasjonal utfordring, men merkes tydelig også i Tolga. Kommunen har over tid tilpasset og videreutviklet tjenestene for å møte behovene, og leverer effektive og målrettede tjenester på mange områder.

Tolga kommune har et sterkt og vedvarende fokus på kvalitet, effektiv ressursbruk og nødvendig omstilling. Kommunen har mange dyktige medarbeidere som er stolte av arbeidsplassen sin. Satsingen på medarbeiderskap bidrar til engasjerte og myndiggjorte ansatte, og et godt arbeidsmiljø er også en viktig del av folkehelsearbeidet. I 2025 har nærværarbeidet gitt gode resultater, og sykefraværet er nå nede i 5,7 %. Arbeidet med nærvær og arbeidsmiljø videreføres i 2026 gjennom parts- og arbeidsmiljøgrupper.

Kommunens administrasjon samarbeider aktivt med innbyggere i samfunnsutviklingen, i arbeidet med klima og miljø og i styrking av beredskapen. Tolga er et inkluderende lokalsamfunn der alle har en plass og kan bidra, og dette er en sentral del av kommunens identitet og kultur.

Krigen i Ukraina har skapt betydelige utfordringer for norske kommuner gjennom økt tilstrømming av flyktninger under kollektiv beskyttelse. IMDi har anmodet Tolga kommune om å bidra i den ekstraordinære bosettingen, og kommunen vedtok å bosette 15 personer i 2025. Året har vært krevende, særlig knyttet til ut- og hjemflytting blant kollektivt bosatte flyktninger. Kommunen har kompetente og fleksible ansatte som håndterer situasjonen godt. Flyktningene skal tas imot med et langsiktig perspektiv, med mål om stabile boforhold, rask oppstart i barnehage og skole for barn, og overgang til arbeid etter relativt kort tid i introduksjonsprogrammet for voksne. Det er avgjørende å lykkes med integrering i arbeids- og samfunnsliv, og her gjenstår fortsatt et betydelig arbeid.

Befolkningsutviklingen og den demografiske sammensetningen er en viktig utfordring framover. Det er likevel positivt at innbyggertallet har økt til 1609 i 4. kvartal 2025. Tolga har nå også den høyeste andelen barn og unge i Innlandet, noe som gir et godt utgangspunkt for videre utvikling. I tillegg har kommunen over tid hatt høy gjennomføringsgrad i skole og utdanning og en lav andel uføre. Dette gir et solid fundament for lokal samfunnsutvikling.

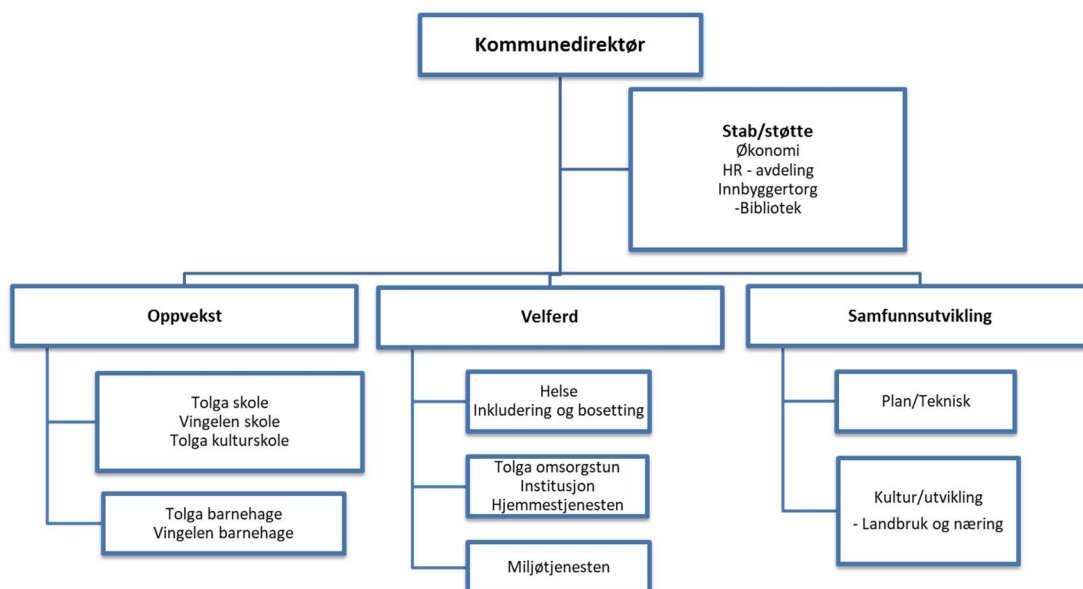

Personal og organisasjon

Administrativ organisering

Administrativ organisering

Tolga kommune har en tilpasset tre-nivåmodell i tre sektorer; Oppvekst, Velferd og Samfunnsutvikling. En slik organisering gir effekter gjennom mer helhet, ressursoversikt og samhandling og mindre sektoriserede tjenester. I stab og støtte inngår; økonomi, HR, Innbyggertorg og Bibliotek. IKT er organisert i FARTT IKT IKS.

Interkommunale tjenester:

NAV, Tynset vertskommune
Barnevern, Tynset vertskommune
FARTT IKT IKS

Ledelse

Gjennom god ledelse, evne til omstilling, kontinuerlig læring og samarbeid må vi løse oppgaver på nye måter. Det er betydelige gevinster å hente i å endre måten vi organiserer tjenestene og løser oppgavene på. Ny teknologi gir oss nye muligheter innenfor alle ansvarsområdene til sektoren. Det gjør oss i stand til å organisere, skape og levere tjenester med færre ressurser, og å utøve de ulike rollene våre effektivt og bærekraftig. For å lykkes med dette må ledere og ansatte tilegne seg relevant kompetanse gjennom

kontinuerlig læring. Målet er å få mer velferd ut av de ressursene sektorene har, og å finne gode måter å mobilisere ressurser på utenfor organisasjonen.

Strategisk ledergruppe har gjennomført kompetanseløpet Digital Transformasjon i samarbeid med Digi Innlandet og høsten 2025 er oppfølgeren til Digital transformasjon klar til bruk som kompetansepakken for kommunens tjenesteproduksjon. Dette arbeidet starter i januar 2026 for enhetsledere og nøkkelfunksjoner, før vi bredder dette videre ut i organisasjonen

Ledelsen i Tolga kommune består av en strategisk ledergruppe med kommunedirektør, økonomisjef, personalsjef og kommunalsjefer. Operativt ledernivå utover de som inngår i strategisk ledergruppe er 12 enhetsledere. Vi har tilpasset organisasjonen i 2024 og 2025 og har redusert antallet enhetsledere, slik at vi er hensiktsmessig organisert og mest mulig effektive i alle ledd. Lederne i Tolga kommune har et stort og viktig ansvar både i forhold til tjenesteproduksjon, utvikling og arbeidsmiljø. Lederutvikling er en kontinuerlig prosess. Faste arenaer og møtepunkt for ledelsen, hvor utøvelse av ledelse og utvikling er en del av dette.

Ledelse i Tolga kommune utøves på tre nivå (gjennom)

- Medarbeiderskap
- Mestringsorientert ledelse
- TÆL-ledelse (Tydelig, Ærlig og Lojal)

For å forbli en god og fremtidsrettet kommune er Tolga kommune avhengig av systematisk å utvikle medarbeidernes rolle og kompetanse. Vi er avhengig av å finne arbeidsformene som involverer, trigger og utfordrer. Alle ansatte har en unik rolle og oppgave. Hver enkelt utfører oppgaver som til sammen utgjør helheten.

Medarbeiderskapet skal

- Fremme arbeidsglede.
- Det skal sikre myndiggjorte medarbeidere
- Det skal sikre en utviklende og lærende organisasjon.

Mestringsorientert ledelse er viktig for å realisere de mål og de føringer vi har vedtatt. De vil si både i forhold til planer, verdigrunnlaget og evnen til å kunne fylle de rollene vi har som tjenesteleverandør, forvaltningsorgan og samfunnsutvikler.

Bemanning og rekruttering

Personalsituasjonen i Tolga kommune har vært stabil. Kommunen har tilgang på kvalifisert personell på de aller fleste områder, men en ser en tendens til at noen yrkesgrupper med krav til høyere utdanning har vært mer krevende å rekruttere. Det er stor etterspørsel etter arbeidskraft i hele landet spesielt innen helse og omsorg, barnehage og skole. Dette gjelder også for Tolga kommune. Kommunens kompetanseutviklingsplan, er en del av kommunens reviderte personalhåndbok, og begge dokumenter ble ferdigstilt sommeren 2026. I kompetanseutviklingsplanen er rekruttering og stimulerende tiltak for utdanning vektlagt. Det vurderes stipend, permisjonsordninger og andre relevante tiltak for både å rekruttere men også kunne gi muligheter til våre ansatte for utvikling. De faste antall årsverk er i

samsvar med de behov og oppgaver kommunen har og skal løse og i henhold til de rammer og forutsetninger vi har å drifte for.

Prosjekt Sommerjobb for ungdom

Tolga kommune har de siste 3 årene satset på aktivisering av ungdommer gjennom prosjektet sommerjobb for ungdom. Hensikten er å gi ungdommen et aktivitetstilbud som samtidig skal være en del av innføring til arbeidslivet. Tilbudet er for aldersgruppen 13 år og eldre. Dette har vi etterhvert fått gode erfaringer med. For 2025 var det hele 27 ungdommer som var i jobb gjennom dette prosjektet, herunder:

- Bollekafé: 4 ungdommer
- Aktivitetsledere: 3 ungdommer
- SFO: 4 ungdommer
- Tolga BHG: 5 ungdommer
- Vingelen BHG: 1 ungdommer
- Tolga omsorgstun: 5 ungdommer
- Kultur- og mediegruppe: 3 ungdommer
- Kirken: 2 ungdommer

I tillegg 2 som aktivitetsledere i Vingelen kirke- og skolemuseum

Medarbeidere i Tolga kommune

Kommentar:

Tabellen angir ansatte og årsverk for faste stillinger, lærlinger og turnuslege.

Det har vært en økning i antall ansatte innen Miljøtjenesten, tidligere TFF/BPA. Antall lærlinger, 3.. I tillegg er stillingen til vertskommune IPRNØ med i årsverkstallet.

År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antall ansatte	155	156	163	164	167	178	174
Antall årsverk	132	129,5	132	130	146	158	164

Nærvær

Tolga kommune er IA-bedrift, og det forplikter kommunen til å jobbe aktivt for å øke nærværet i organisasjonen. Målet for tilstedeværelse er satt til 94,5 %. Ved årsslutt viser fraværstatistikken en tilstedeværelse på 94,3 %. Tabellen viser at årene med pandemi medførte at sykefraværet økte tildels betydelig. For 2025 er en betydelig del av fraværet langtidsfravær (4,3%) det vil si fravær på 17 dager eller mer. Med en tilstedeværelse på 94,3% er vi for 2025 svært nær vårt nærværs mål. Dette er en positiv og gledelig utvikling. Administrasjonen, AMU og de tillitsvalgte har alle satt søkelys på tettere sykefraværsoppfølging og rutiner rundt det. For kommende år vil fortsatt oppfølging og tiltak som gjelder sykefraværsoppfølging prioriteres. Det er avtalt et partssammensatt samarbeid, administrasjon/tillitsvalgte, med NAV arbeidslivssenter om oppfølging og tiltak. Dette vil foregå gjennom hele 2026.

År	Fraværsdager	Nærvær	Fravær
2019	1.975	94,5	5,5
2020	2.157	94,1	5,9
2021	2.583	92,8	7,2
2022	2.698	93,0	7,0
2023	2.490	93,9	6,1
2024	3.467	92,4	7,6
2025	2530	94,3	5,7

Kompetanseutvikling

Arbeidet med kommunens strategiske kompetanseutviklingsplan startet høsten 2022. Flere av sektorene har kompetanseplaner som støtter opp under og er førende for medarbeidernes kompetanseheving og -utvikling i enhetene.

Kommunens strategiske kompetanseutviklingplan nå ferdigstilt og ble vedtatt i administrasjonsutvalget juni 2025.

Internkontroll og HMS

Som digitalt kvalitetsstyringssystem/verktøy bruker kommunen Compilo. Styringssystemet skal dekke strategi, risikovurdering, dokumentasjon, avvik og tiltak og rapportering i forhold til HMS. Dette arbeidet er kontinuerlig og skal inngå som en naturlig del av enhetens arbeidsprosesser. Prosedyrer og rutiner skal revideres årlig.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av tillitsvalgte, hovedverneombud og kommunedirektør/sector-/enhetsledere som arbeidsgivers representanter. Kommunens IA-rådgiver og bedriftshelsetjenesten har møte- og talerett i AMU.

Vernerunder har blitt gjennomført, i tidsrommet medio mars til 31. mai, og blir fulgt opp og forelagt AMU. Kommunen har avtale med godkjent bedriftshelsetjeneste BHT A/S på Tynset. BHT A/S deltar i AMU. I tillegg involveres bedriftshelsetjenesten ved behov i forbindelse med oppfølging og tilrettelegging for å forebygge sykefravær.

Meldte avvik i 2025

Det er meldt totalt 100 avvik i Tolga kommune i 2025 av disse er 31 HMS avvik.

De er fordelt på sektorer som følger:

Oppvekst 26, Velferd 66, Samfunnsutvikling 4, Stab/støtte 4.

HMS avvik er fordelt innen kategoriene Vold og trusler 12,1%, Arbeidsmiljø 60,6%, Ytre miljø 15,2% og ulykke/skade 6,1% og nesten uhell 6,1%.

98 avvik er behandlet og 2 er under behandling. Avvikene som er under behandling er av kategoriene system feil og arbeidsmiljø relatert, begge avvikene er under oppfølging og behandling.

Tilsyn i 2025

Arbeidstilsynet, Hjemmetjenesten

Etisk standard

I 2023 og oppfølging av revisjonen i 2024 og 2025. ble det gjennomført forvaltningsrevisjon om etikk og varsling i kommunen.

Kommunen tilstreber at hensynet til høy etisk standard, rettsikkerhet og åpenhet skal ivaretas i alle ledd. Etter forvaltningsrevisjonen ble Tolga kommunes etiske retningslinjer revidert i 2024. Retningslinjene gjelder både for folkevalgte og ansatte og er en del av kommunens personalhåndbok.

Revisors anbefalinger er fulgt og kommunens prosedyrer for etikk og varsling er oppdatert og endret i tråd med revisors anbefalinger, og disse revideres årlig.

Det presiseres at varsling regelmessig tas opp som tema med ansatte.

Likestilling og diskriminering

Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillings- og diskrimineringsloven, samt for å fremme formålene i likestillings- og diskrimineringsloven når det gjelder etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Politisk likestilling

Pr. 31.12.25	Kvinner	Menn
Kommunestyret	4	11
Formannskap	2	3
Kontrollutvalget	2	3
Administrasjonsutvalget	6	5
Eldrerådet	2	3
Råd for personer med nedsatt funksjonsevne	2	3
Barne- og ungdomsrådet	4	4

Tolga kommune har mannlig ordfører og varaordfører.

Ansatte

	2021	2022	2023	2024	2025
Antall årsverk	132,4	130	146	158	164
Antall ansatte	163	164	167	178	174
Antall kvinner	125	127	128	136	134
% andel kvinner	76%	77%	77%	76%	77%

Årsberetning 2025

Antall menn	38	37	39	42	40
% andel menn	24%	23%	23%	24%	23%
Antall kvinner ledende stillinger	13	12	12	11	8
% andel kvinner i ledende stillinger	65%	60%	57	61%	62%
Antall menn i ledende stillinger	7	8	9	7	5
% andel menn i ledende stillinger	35%	40%	43	39%	38%
Fordeling heltid/deltid					
Antall deltidsstillinger	115*	115*	105	110	*86
Antall ansatte i deltidsstillinger	79	78	77	79	66
Antall kvinner i deltidsstillinger	58	57	59	61	58
% andel kvinner i deltidsstillinger	73%	72%	77%	77%	88%
Antall menn i deltidsstillinger	21	21	18	19	8
% andel menn i deltidsstillinger	27%	28%	23%	23%	12%
Antall midlertidig ansatte	14	19	11	11	18
Antall midlertidig ansatte menn	7	8	1	1	5
Antall midlertidig ansatte kvinner	7	11	10	10	13
Foreldrepermisjon					
Antall uker foreldrepermisjon menn	27	29	54	44	11
Antall uker foreldrepermisjon kvinner	73	163	161	195	228

*Mange ansatte har flere brøkestillinger, men til sammen har de full stilling.

Gjennomsnittslønn pr 31.12.25	Kvinner	Menn
Kap. 3	836.818	904.875.
Kap. 5	978.667	685.000
Tolga kommune kap. 3,4 og 5	617.898	627.075

Merknad: den store forskjellen i kap 5 skyldes at dette er lønnskapittelet hvor legene er plassert.

Den generelle aktivitetsplikten som gjelder for alle norske arbeidsgivere følger av § 26 første ledd, mens kartleggingsplikten følger av bestemmelsens andre ledd. Fra 1. januar 2020 har kartleggingsplikten blitt utvidet med en spesifikk plikt for arbeidsgivere til å «*annet hvert år kartlegge lønnsforhold fordelt etter kjønn og bruken av ufrivillig deltidsarbeid*» i virksomheten.

Tolga kommune har egne retningslinjer for å redusere bruken av uønsket deltid. Disse brukes sammen med tilsetningsreglementet. Kommunen bruker intern utlysning når deltidsansatte kan ha krav på utvidelse av sitt tilsetningsforhold. Det er flest faste stillinger som er utlyst som 100% stillinger.

Lønn

Tolga kommune følger KS sitt lønnsregulativ. Det er ingen forskjell på menn og kvinner i samme stillingskode i kapittel 4. Avløningen baserer seg på grunnlønn etter stillingskode/lønnsramme og ansiennitet.

I stillingskoder som baserer seg på sterkere grad av individuell lønnsfastsetting er det også større forskjeller. De største lønsmessige forskjellene er i kapittel 5. Her er det ikke samme automatiske sammenheng mellom stillingskode, utdanningsnivå, ansiennitet og lønn som det er for de fleste ansatte i kapittel 4. De med høyest lønn i kap. 3 og 5 er kvinner.

Lønnskartlegging skal foregå hvert annet år. Lønnskartlegging er gjort for regnskapsåret 2025.

LIKESTILLING

Etnisitet

Kommunen skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme diskrimineringslovens formål som er å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og å hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Nedsatt funksjonsevne

Kommunen skal også i henhold til diskriminerings- og tilgjengelighetsloven arbeide aktivt for å fremme likestilling og likeverd, sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse for alle, uavhengig av funksjonsevne, og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne.

Tolga kommune arbeider systematisk med tilrettelegging for ansatte med nedsatt funksjonsevne. Dette arbeidet gjøres ved behov i samarbeid med NAV. Vi tilrettelegger også for praksisplasser for personer som trenger arbeidsutprøving, arbeidstrening og praksis.

Tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling

Kommunen skal jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Dette anses som kommunens HMS-arbeid, det forebyggende arbeidet før (opplevelser av) diskriminering oppstår. Gjennom en slik systematisk jobbing unngås forhåpentligvis saker om diskriminering. Slike saker er svært belastende for den det gjelder og for virksomheten. I tillegg gir enkeltsaker ofte heller ikke godt grunnlag for å endre diskriminerende systemer, fordi det kan være vanskelig å se sakene i sammenheng. Den generelle aktivitetsplikten legger opp til at man skal avdekke de likestillings utfordringene som finnes og gjøre noe med dem før det utvikler seg til en konflikt eller klagesak.

Tolga kommune skal:

- a) Undersøke om det finnes risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling
- b) Analysere årsaker til identifiserte risikoer
- c) Iverksette tiltak som er egnet til å motvirke diskrimineringen og bidra til økt likestilling og mangfold i virksomheten
- d) Vurdere resultatet av arbeidet etter bokstav a – c

Nytt i den forsterkede plikten er at kommunen som en del av bokstav a, også skal gjøre en lønnskartlegging og en kartlegging av ufrivillig deltid. Kartleggingen skal gjøres hvert annet år.

Det er i tillegg gjort en utvidelse knyttet til hvilke diskrimineringsgrunnlag/områder kommunen skal jobbe med. Det er lagt til kjønnsbasert vold samt sammensatt diskriminering (diskriminering på flere grunnlag samtidig).

Per i dag omfattes følgende grunnlag:

- Kjønn
- Nedsatt funksjonsevne
- Seksuell orientering
- Kjønnssidentitet og kjønnsuttrykk
- Religion og livssyn
- Etnisitet
- Omsorgsoppgaver
- Graviditet, foreldrepermisjon og adopsjon

Kommunen arbeider også for å forhindre kjønnsbasert vold, trakassering og seksuell trakassering og sammensatt diskriminering.

Vurderingen av risiko og hindre gjøres på følgende områder:

- Rekruttering
- Lønns- og arbeidsvilkår
- Forfremmelse
- Utvikling/opplæring
- Tilrettelegging

- Kombinasjon av arbeid og familieliv

Arbeidet med å fremme likestilling og hindre diskriminering skal skje i samarbeid med representanter for medarbeiderne/tillitsvalgte.

Arbeidsmiljø

Ansattes representant er gjenvalgt som leder for Arbeidsmiljøutvalget (AMU) i 2025, for 2 år. Utvalget har hatt 5 møter i 2025.

Årsrapport fra AMU for 2025

AMU har i 2025 hatt denne sammensetning:

Arbeidstakere:

Bjørn Morten Galåen – HTV Utdanningsforbundet- leder AMU (valgt for 2 år)
Ann Kristin- HTV Delta
Inge Erlimo – HVO

Arbeidsgivere:

Bård Sundmoen Aas, Kommunalsjef Velferd
Frode Fosbakken, Kommunalsjef Samfunnsutvikling
Siv Stuedal Sjøvold, Kommunedirektør
Harald Sørli - sekretær

AML § 7-2 punkt 6 pålegger AMU å levere en årsrapport:

Arbeidsmiljøutvalget skal hvert år avgi rapport om sin virksomhet til virksomhetens styrende organer og arbeidstakernes organisasjoner.

AMU har et møte i kvartalet, og ellers etter behov. I 2025 var det ordinære AMU-møter 28. januar, 29. april, 16. september og 16. desember. I tillegg innkalte kommuneledelsen AMU 17. februar for å orientere om organisasjonsendring i Oppvekst der det er bestemt at skolene skal ha felles ledelse med en rektor.

En slik endring kan oppleves som en trussel mot HMS dersom det oppfattes som at det ikke er nok forsvarlig ledelse. AMU mottok en bekymring fra ansatte i Vingelen 11. desember 2025. Det uttrykkes bekymring og usikkerhet over arbeidsoppgaver, funksjoner og hvordan daglig drift skal i varetas.

Som leder i AMU kan jeg slutte meg til at mer informasjon og involvering kunne vært løst på en bedre måte. Samtidig så har jeg innsyn i saken fra arbeidsgivers side som gir en litt mer balansert bilde av situasjonen.

AMU vil følge nøye hvordan det går med det psyko-sosiale arbeidsmiljøet i Vingelen, og det kan tenkes at det kommer en bestilling fra AMU på en arbeidsmiljøundersøkelse for å kartlegge hvordan arbeidsmiljøet utvikler seg.

AMU har ikke mottatt tilsvarende bekymringer fra Tolga skole.

Årsberetning 2025

Kommunen gjennomførte først i 2025 10-Faktor arbeidsmiljøundersøkelse med en deltakelse på 77,2 prosent. AMU forventer at hver sektor og enhet følger opp denne undersøkelsen. Det er noen vi kommer til å etterspørre.

I kommunen har det også vært andre organisatoriske endring på ledersiden. AMU har ikke mottatt noen bekymringer rundt det.

AMU jobber etter et AMU-årshjul som er delt i fire kvartaler. I alle kvartaler er det løpende fokus på sykefravær og avviksmeldinger, gjennomføring av ROS analyser og HMS-kursing av ledere og verneombud.

En viktig satsning kommunen sammen med tillitsvalgte og ansatte gjør fra og med 2026, er innføringen av Arbeidsmiljøgrupper. Dette er en satsning vi begynte i 2025 med Ansattes dag der NAV Arbeidslivssenter og Torstein Røe deltok. Målet er å involvere alle ansatte i sitt eget arbeidsmiljø.

For 2026 er Arbeidsmiljøgruppene etablert og det vil bli skoling for de som deltar der, og alle ansatte skal delta på Ansattes dag 2026 for å følge opp det samme med arbeidsmiljø.

Målet med disse gruppene er at ansatte og ledelse på enhet/sektor skal flytte fokuset mer på sin enhet og jobbe mer strukturert med HMS der mer involvering fra ansatte for å løfte arbeidsmiljøet er viktig.

Det er også opprettet et nytt verneområde med verneombud. Miljøtjenesten har sine arbeidsplasser både på skole/institusjon, og i private hjem. Derfor er det viktig at hele arbeidsområdet til ansatte i Miljøtjenesten dekkes.

Kommunen har utarbeidet en ny og oppdatert Personalhåndbok som ligger i Compilo. Riktig bruk av Compilo og avviksregistrering er også en prioritert oppgave for AMU å følge med på. Vi er kjent med både underrapportering og feilrapportering, det vil si forhold som ikke ligger under HMS eller tjenesteavvik.

AMU er i 2025 ikke forlagt rapporter om yrkessykdommer og arbeidsulykker (AML § 7-2 punkt 4.).

Leder AMU 2025
Bjørn Morten Galåen
HTV Utdanningsforbundet

Varlingsaker

I 2025 har det blitt meldt 3 varlingsaker. Disse er undersøkt, fulgt opp og konkludert.

Årsrapport 2025 fra Bedriftshelstjenesten

Årsrapport 2025 fra Bedriftshelstjeneste AS For Virksomhet: TOLGA KOMMUNE Org.nr: 940 192 404

Bakgrunn: Bedriftshelstjenestens(BHT) mandat er hjemlet i arbeidsmiljølovens §3-3

Bedriftshelstjeneste, med spesiell vekt på (2) Bedriftshelstjenesten skal bistå arbeidsgiver, arbeidstakerne, arbeidsmiljøutvalg og verneombud med å skape et trygt arbeidsmiljø som fremmer god arbeidshelse.

Årsrapporten er skrevet i tråd med forskrift organisering, ledelse og medvirkning, §13-3. Planer, årsrapporter og meldinger.

Tjenester fra BHT: Inndelingen i årsrapporten er i henhold til årsplanen og tjenesteområder jf. forskrift om administrative ordninger.

Tjenesteområder jf. Forskrift om administrative ordninger	Leverte tjenester i 2025
Arbeidsmedisin/arbeidshelse	<ul style="list-style-type: none"> • Individrettet konsultasjoner • Helseundersøkelser nattevaktstillinger i Helse og omsorg med tilhørende rapport • Yrkesvaksinering • Rådgivning ifm. oppfølging av sykefravær • Førstehjelpskurs for Tolga skole og barnehage
Yrkeshygiene	<ul style="list-style-type: none"> • Behandling og bekreftelse BHTs bistand ift. oppgradering nytt kjøkken sykehjemmet • Vurdering og rådgivning ifm. belysning Tolga skole - klasserom
Psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø	<ul style="list-style-type: none"> • Deltakelse på 5 AMU-møter gjennom året, ett ekstraordinært møte i utvalget ble gjennomført den 17.2.25 ifm. omstilling av organisasjonsstruktur i virksomhetsområde Oppvekst. • Grunnkurs i arbeidsmiljø, 3 deltakere (nye verneombud) • Digitale BHT-kurs løpende gjennom året (ref. kursplan 2025) • • Lederstøtte, arbeidstakerstøtte – samtaler og oppfølging
Ergonomi	<ul style="list-style-type: none"> • Intet
Systematisk HMS-arbeid	<ul style="list-style-type: none"> • Deltakelse, råd og veiledning ifm. Arbeidstilsynets tilsyn og pålegg: Hjemmebaserte tjenester • Bistand i det systematiske HMS-arbeidet for flere avdelinger med fokus på kartlegging og risikovurdering - handlingsplan • Årsplan og årsrapport

Kommunen har benyttet BHTs kompetanse innenfor tjenesteområdene jamfør forskrift.

Christian Eidsvåg (BHTs kontaktperson) Daglig leder, Bedriftshelsetjeneste AS

Medarbeidersamtaler

I handlingsplanen for i IA-arbeidet i Tolga kommune er det et mål om 100 % gjennomføring av medarbeidersamtaler. Målet for 100 % gjennomføring er tilnærmet nådd 2025.

Samarbeid med tillitsvalgte

Møter mellom kommunedirektør/administrasjon og hovedtillitsvalgte har vært gjennomført etter en fastsatt møteplan og ekstra ved behov. Det er gjensidig forståelse for at disse møtene prioriteres. Møtene er en god arena for formell og uformell diskusjon og informasjonsutveksling mellom administrasjonen og arbeidstakerorganisasjonene. Normalt gjennomføres møtene en gang pr måned utenom juli.

Økonomisk analyse

Driftsresultat

Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Måltallet sier med andre ord noe om hvilket handlingsrom kommunen har.

Netto driftsresultat for Tolga kommune i 2025 var positivt med 369.000, og utgjør 0,14 % av sum driftsinntekter. Dette ligger godt under vedtatt måltall på 1,75 %. Det er likevel en liten forbedring i forhold til 2024, hvor resultatet var *negativt* med 1,7 %.

Enkelt framstilt framkommer et slikt måltall på denne måten:

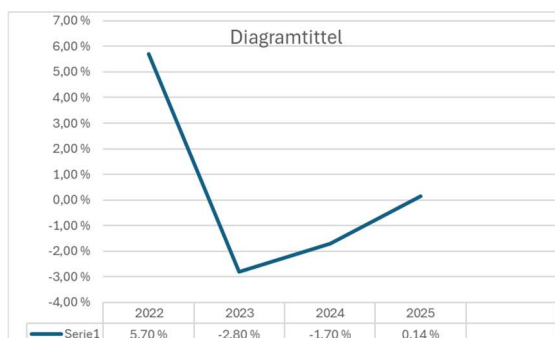
	2025
Sum driftsinntekter	-259 913
Sum driftsutgifter (inklusive avskrivninger)	255 217
Brutto driftsresultat	-4 696
Netto finansutgifter	16 585
Motpost avskrivninger	-12 259
Netto driftsresultat	-370

Avskrivninger inngår i sum driftsutgifter og dermed i beregning av brutto driftsresultat. Posten tas i den sammenhengen med for å vise kostnader knyttet til kapitalslit av varige driftsmidler. Avskrivninger elimineres imidlertid ved beregning av netto driftsresultat.

Brutto driftsresultat er dermed det vi har igjen til å finansiere netto kostnader til renter og avdrag (netto finansutgifter) når avskrivningene er tatt ut. Og det man står igjen med etter finansutgifter, vil være Netto driftsresultat - kommunens faktiske økonomiske handlingsrom.

Som tydelig framgår av oppstillingen har ikke kommunen noe økonomisk handlingsrom, siden man ikke en gang har tilstrekkelig til å dekke opp betjening av renter og avdrag. Dette er en situasjon som må snus.

Utviklingen de siste fire år:

Her ser vi at driftsresultatene svinger - fra et unormalt "godt år" i 2022, som er forklart hovedsaklig med mottak av mange flyktninger helt i slutten av året - til et svært dårlig år i 2023 hvor integreringstilskuddet vi fikk i 2022 kom igjen i form av utgifter. Fra 2024 og 2025 har vi hatt en liten forbedring i netto driftsresultat .

For å finansiere merforbruk må man bruke av egenkapitalen, dvs fondsmidler. Fondsmidler (i driftsregnskapet) kan være disposisjonsfond eller bundne driftsfond. Beholdning på disposisjonsfond er normalt midler som er avsatt etter mindreforbruk fra tidligere år, eller vedtatt avsatt i budsjettprosessen - som eksempelvis netto salg av konsesjonskraft. Forskriften til økonomibestemmelsene i kommuneloven sier at alt merforbruk eller mindreforbruk i forbindelse med årsavslutning skal føres mot disposisjonsfond. Man har med andre ord ikke anledning til å foreta andre årsoppgjørdisposisjoner enn dette.

Bundne driftsfond er inntømte øremerkede midler som er knyttet opp mot bestemte formål. Eksempler er gavemidler og øremerkede tilskudd til særskilte prosjekter. Disse midlene kan ikke omdisponeres til andre formål, og kan brukes kun til det formålet midlene er gitt. Oftest er beholdningen på bundne driftsfond midler som er kommet inn og som ikke i sin helhet er brukt enda. Bruk av bundne driftsfond framkommer under disponering av resultat, og inngår ikke i beregningen av netto driftsresultat.

Det må imidlertid sies at svake verdier på netto driftsresultat kan være noe misvisende. Tolga kommune har de siste årene - også i 2025 - hatt flere større prosjekter/prosjektstillinger som er finansiert ved bruk av mottatte øremerkede midler. Disse prosjektene er ofte flerårige, og man kan motta tilskudd som blir avsatt på bundet driftsfond for så å bli benyttet i senere år. Det året man bruker tilskuddene, vil de løpende utgiftene i prosjektet inngå i årets ordinære driftsutgifter, mens finansieringen går fra fond - som er egenkapital. Finansiering av slike prosjekter blir derfor ikke med i beregning av netto driftsresultat men framkomme som disponering av egenkapital.

Det samme gjelder tilskudd kommunen gir ved bruk av eksempelvis næringsfond, boligtilskudd og samskapingsmidler. Også her vil tilskuddene framkomme som en kostnad i driftsregnskapet og inngår i beregning av netto driftsresultat, mens finansieringen framkommer som bruk av egenkapital (bruk av bundne fond).

Netto bruk av bundet driftsfond i 2025 er 3,6 mill, så dette er en verdi som forbedrer vurderingen av netto driftsresultat.

På samme måte kan eksempelvis det svært gode netto driftsresultat for 2022 være like misvisende, siden en stor del av inntektene knyttet til netto salg av konsesjonskraft og integreringstilskudd som ble avsatt til disposisjonsfond ved årsavslutningen.

Budsjettavvik

Ved avslutning av et regnskap vil man aldri være 100 % i null. Det vil alltid være en større eller mindre rest som må dekkes inn eller disponeres. Dette framgår av hovedoversikt/forskriftskjema. For 2025 ser denne oversikten slik ut:

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavsltningsdisposisjoner § 5-9, drift			
	Vedtatt av kommunestyret i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
1 Netto driftsresultat			-369 077
2 Avsetninger til bundne driftsfond			3 629 901
3 Bruk av bundne driftsfond			-2 619 472
4 Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	517 000	97 203	614 203
5 Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	3 550 000		3 550 000
6 Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-3 278 997	-102 500	-3 381 497
7 Budsjettet dekning av tidligere års merforbruk			-
8 Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	788 003	-5 297	1 424 058
9 Strykning av overføring til investering	-	-	-
10 Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	-	-1 424 058	-1 424 058
11 Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	-		-
12 Strykning av bruk av disposisjonsfond	-		-
13 Mer- eller mindreforbruk etter strykninger			0
14 Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger			-
15 Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk			-
16 Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk			-
17 Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond			-
18 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)			0

Øverste del pkt. 2 - 7 skal alltid bokføres i hht budsjett. Deretter skal det foretas delvise strykninger (tilbakeføring) av disse posteringene slik at man kommer fram til et regnskap i balanse. For 2025 sto vi etter bokføring av vedtatt netto fondsbruk med et regnskapsmessig merforbruk på 1,4 mill.

Budsjetterte avsetninger til disposisjonsfond på 1,4 mill (avsetning til disposisjonsfond) måtte strykes. Driftsregnskapet var da i balanse.

Overføring til investeringsregnskapet inneholder:

- Egenkapitalinskudd KLP kr. 511.846,-
- Kjøp av aksjer i Forollhogna kr. 30.000
- Kjøp av aksjer i Kommunekraft AS
- Finansiering av merforbruk digitale medier oppvekst kr. 71.357

Kjøp av aksjer kan ikke lånefinansieres og må enten finansieres ved overføring fra drift eller bruk av ubundet investeringsfond. Finansiering av digitale medier på oppvekst ble avtalt med sektoren, og er bruk av midler øremerket til slike formål.

Se eget avsnitt om Fondsbeholdningen under utredning om Balanseregnskapet nedenfor.

Hver enkelt sektor kommenterer sine resultater under sine avsnitt.

Frie inntekter

Frie inntekter er betegnelsen for inntekter som ikke er knyttet opp mot særskilte tjenester, men som skal benyttes fritt i kommunen for å finansiere kommunens totale tjenesteproduksjon og investeringer. Disse fordeler seg slik, og viser en økning på 13 mill i forhold til 2024.

	Regnskap 2025	Reg. budsjett 2025	Oppr. Budsjett 2025	AVVIK	Regnskap 2024
Rammetilskudd	94 154	91 571	91 571	2 583	85 284
Inntektsutjevning	14 338	13 958	13 958	380	14 243
Skatteinntekter	45 980	50 210	50 210	-4 230	42 771
Naturressursskatt	4 047	0	0	4 047	931
Eiendomsskatt	7 857	7 700	7 700	157	7 737
Integreringstilskudd	20 105	18 800	18 800	1 305	22 488
	186 481	182 239	182 239	4 242	173 454

Litt om de forskjellige inntektene:

Rammetilskudd, skatteinntekter/inntektsutjevning og naturressursskatt

Disse inntektene kommer i form av ramme-overføringer fra staten, og budsjettering av postene gjøres på bakgrunn av prognoser fra KS.

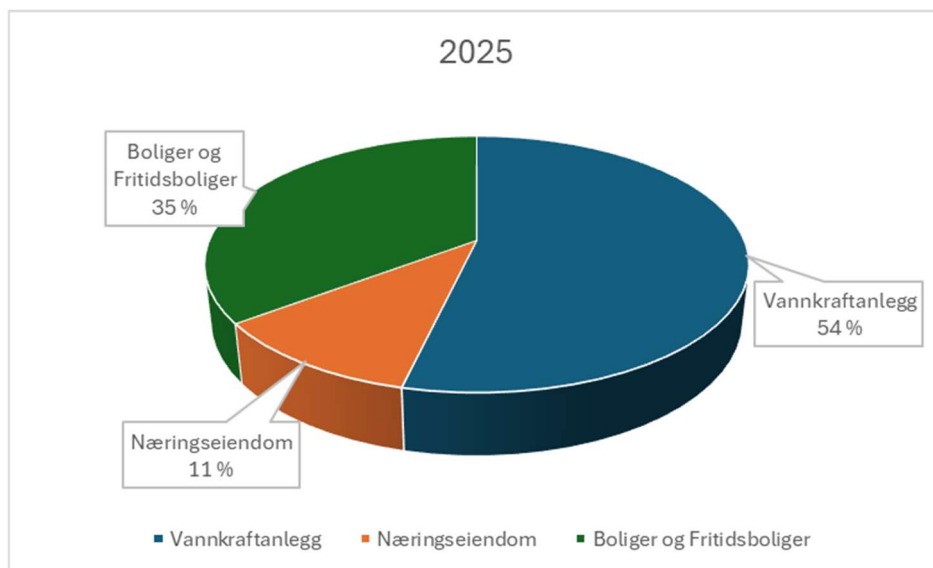
Beregning av hver enkelt kommune sitt rammetilskudd er basert på en rekke kriterier som folketall, demografi osv. Inntektsutjevning er en omfordeling av landets skatteinntekter, hvor skattesterke kommuner overfører deler av sine skatteinntekter til skattesvake kommuner. Tolga kommune er en skattesvak kommune, så inntektsutjevning er en vesentlig del av våre overføringer fra staten. Skatteinntektene til kommunen blir overført sammen med rammetilskuddet, og naturressursskatt ligger innbakt i disse inntektene. KOSTRA-forskriften krever at naturressursskatt bokføres på egen konto i regnskapet, og skilles ut fra de ordinære skatteinntektene i regnskapet ved årsslutt. En vurdering av skatteinntektene må dermed ses i sammenheng med denne posten. I sum utgjorde skatteinntekter og naturressursskatt 50,027 mill, som er nært opp mot budsjett på 50,2 mill.

I 2024 ble inntektssystemet revidert, og eiendomsskatt og naturressursskatt blir nå sett på som en del av kommunens skatteinntekter. For Tolga kommune sin del er vi fortsatt langt unna å være en kommune som må avgi skatteinntekter til andre kommuner, men innlemming av slike inntekter inngår i andre vurderinger som f.eks. distriktstilskudd.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt for 2025 ble omtrent som budsjettert, med at positivt avvik på kr. 157.000,-. En endring i gruppering på kontoene i regnskapet mht næringskatt og vannkraftanlegg innebærer en endring i fordeling sammenlignet med 2024, men samlet eiendomsskatt avviker ikke sett i forhold til dette.

Inntektene fordeler seg slik:

Integreringstilskudd

Integreringstilskudd gis med bakgrunn i antall flyktninger som er bosatt i kommunen de første 5 årene. Det er ulike satser for hvor lenge de har bodd her, og det gis enkelte tillegg for små barn, enslige mindreårige og for flyktninger over 60 år. Det gis i tillegg et ekstra tilskudd for hver flyktning kommunen har bosatt utover anmodet antall.

Fordi et vesentlig antall bosatte flyktninger i 2025 valgte å flytte fra kommunen, fikk vi totalt sett en netto bosetting av flyktninger som ble lavere enn forutsatt., Dette skulle tilsi vesentlig lavere integreringstilskudd for 2025. Fraflytting skjedde imidlertid i hovedsak sent på året, og fikk ikke stor påvirkning på inntektene i 2025. På grunn av en noe forsiktig budsjettering kom vi ut ved årsslutt med ca 1,3 mill mer enn budsjettet.

Det må imidlertid presiseres at denne inntektsposten representerer et stort usikkerhetsmoment framover, så man må følge utvikling av bosetting og fraflytting spesielt nøye i årene som kommer. Dette er også en vesentlig inntektspost, som uansett vil reduseres kraftig i årene framover. Kommunen er derfor i en omstillingsprosess for å tilpasse driften til behovene i økonomiplanperioden.

Netto rentekostnader

Renteinntekter - og utgifter i driftsregnskapet gjelder både for videreutlån og egne investeringslån:

Rentekostnader knytter seg til renter på lån, og er ganske i tråd med budsjett med et avvik på kr. 169.000,-. Når det gjelder renteinntekter ble disse i tråd med budsjett, med en merinntekt i forhold til budsjett på kr. 58.000,-. I sum fikk man da et positivt avvik på netto rentekostnader på kr. 111,000,-.

Se nærmere om rentekostnader knyttet til lånegjeld i eget avsnitt.

Lånegjeld

Med lånegjeld menes kommunale innlån inklusive husbankmidler til videre utlån. Med videreutlån menes utlån av husbankmidler, som forvaltes av NAV på vegne av kommunen. Ubrukte lånemidler er låneopptak der lån er tatt opp men ikke benyttet enda, samt husbankmidler til videreutlån som ikke er utlånt.

Renter og avdrag på lån til egne investeringer belastes driftsregnskapet. Når det gjelder videreutlån, føres betalte avdrag og mottatte avdrag i investeringsregnskapet. Differansen mellom disse to må føres mot bundet investeringsfond, og eventuelt benyttes til betaling av ekstraordinære avdrag eller lånes ut på nytt. Renteutgifter og -inntekter på startlån føres i driftsregnskapet, ideelt sett skal disse gå mot hverandre.

Tolga kommune har en lånegjeld ved utgangen av 2025 på 216,7 mill, inklusive lån til videreutlån. I kroner og øre er dette en økning i forhold til 2024, men er en reduksjon i forhold til andel av driftsinntektene som bindes opp til betjening av lån (gjeldsgrad):

Gjeldsgrad

Gjeldsgrad er et måltall som viser lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekter. Kommunestyret har vedtatt at denne for Tolga kommune over tid bør ligge under 80 %. Det er nå en anbefaling fra TBU at gjeldsgraden bør ligge under 75 %, dette vurderes på nytt i forbindelse med behandling av økonomiplan i 2026.

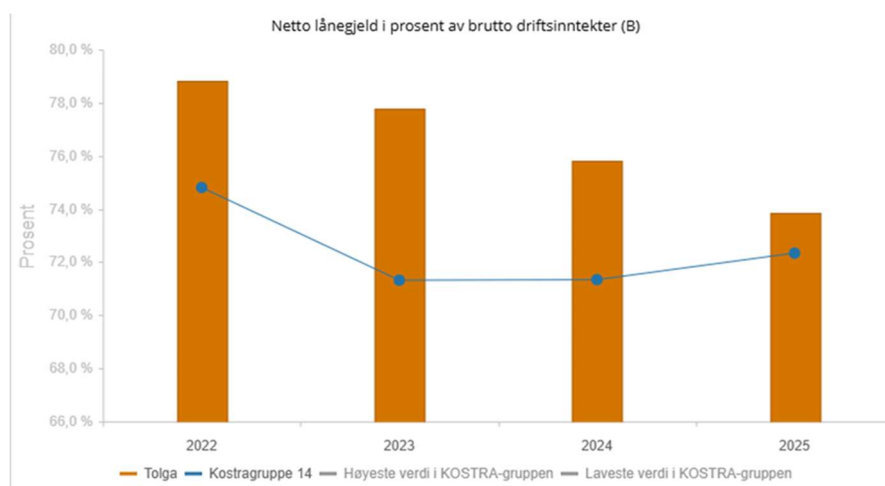
Fram til nå har man målt dette tallet ved å bruke sum total lånegjeld pr. årsslutt. Man har imidlertid kommet fram til at lån til videreutlån (startlån, boligsosiale formål) bør holdes utenom i denne beregningen, siden håndtering av avdragene på startlån ligger i investeringsregnskapet og ikke binder opp driftsinntektene til kommunen (jfr endring i økonomiforskriften til kommuneloven). Det er også vanlig å trekke fra ubrukne lånemidler.

Korrigerer vi for dette, får vi en slik utvikling:

	2025	2024	2023	2022	2021
Lånegjeld pr. 01.01.	213 270	210 025	199 430	194 532	181 690
- Avdrag (drift)	-10 428	-8 645	-9 823	-11 778	-9 446
- Avdrag (investering)	-855	-825	-826	-924	-712
- Ekstraordinære avdrag	0	0	0	0	0
+ Nye lån	14 734	12 715	21 270	17 600	23 000
Total lånegjeld pr. 31.12.	216 721	213 270	210 051	199 430	194 532
- Ubrukte lånemidler	-12 977	-9 977	-10 720	-13 770	-5 515
- Sosiale utlån	0	0	0	0	0
- Boligsosiale formål (startlån)	-11 505	-12 884	-13 573	-10 695	-10 079
Netto lånegjeld investeringer 31.12.	192 239	190 409	185 758	174 965	178 938

	2025	2024	2023	2022	2021
Sum driftsinntekter	259 913	250 645	239 899	220 567	193 828
Sum korrigert lånegjeld	192 239	190 284	185 732	174 965	178 938
Gjeldsgrad	74,0	75,9	77,4	79,3	92,3

Bruker vi dette som måltall har vi altså nå en gjeldsgrad på 74 %, som ligger godt under vedtatt maksimumsgrense. Vi har dermed en viktig og positiv utvikling av kommunens lånegjeld. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 14, som Tolga kommune tilhører, ligger vi dog fortsatt noe over gjennomsnittet:

Det er regler for hvor mye man minimum må betale i avdrag sett i forhold til avskrivninger og lånegjeld totalt sett. Disse beregningene viste at vi i henhold til regelverket hadde betalt tilstrekkelig i avdrag i 2025.

Balanseregnskapet

	2025	2024	2023	2022
EIENDELER				
Anleggsmidler	649 172	618 657	594 683	546 046
Omløpsmidler	98 413	97 595	97 903	92 207
<i>Herav kortsiktige fordringer</i>	<i>52 099</i>	<i>57 010</i>	<i>55 291</i>	<i>37 326</i>
SUM EIENDELER	747 585	716 252	692 586	638 253
EGENKAPTIAL OG GJELD				
Egenkapital	180 206	184 041	191 664	183 786
Langsiktig gjeld	523 220	485 881	460 966	430 543
Kortsiktig gjeld	44 159	46 330	39 956	23 924
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	747 585	716 252	692 586	638 253

Eiendeler

Omløpsmidlene utgjør likvide beholdninger, kortsiktige plasseringer og kortsiktige fordringer i tillegg til akkumulert premieavvik.

Anleggsmidlene består av varige driftsmidler (faste eiendommer og anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler) og finansielle anleggsmidler (utlån, aksjer og andeler).

Gjeld og egenkapital

Langsiktig gjeld omfatter pensjonsforpliktelser samt lån kommunen har tatt opp.

Kortsiktig gjeld oppstår som følge av tidsforskjellen mellom når anskaffelsen av en vare er kjent og mottatt og når den blir betalt

Egenkapitalen består av reelle egenkapitalkonti slik som regnskapsmessig mindre-/merforbruk og fond. I tillegg kommer "Kapitalkonto", som har en særskilt funksjon i kommuneregnskapet. Saldoen viser kommunens samlede egenfinansiering av anleggsmidler, dvs hvor mye kommunen selv har bidratt med til finansiering av anleggsverdiene. Denne finansieringen kan enten være over driftsregnskapet, av inntekter i investeringsregnskapet eller ved bruk av tidligere oppsparte midler (fond).

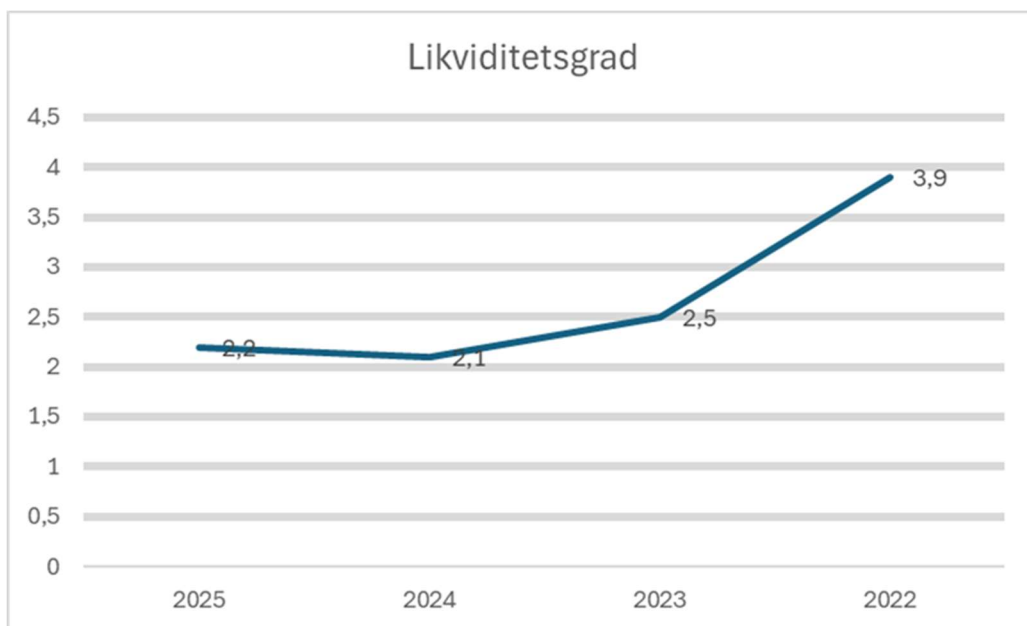
Likviditetsgrad

Likviditetsgraden viser forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Som en regel bør likviditetsgraden være mellom 1,5 og 2,0 for at det kan sies at kommunens likvide tilstand er tilfredsstillende. Likviditetsgraden er god, og ligger for 2025 på 2,2 som er omtrent som i 2024. Dette er

en faktor som må følges nøye med på gjennom året, og som har betydning for renteinntekter og - utgifter. En svak likviditet kan føre til at lån må tas opp tidligere på året, noe som igjen medfører økte rentekostnader.

Tolga kommune har hatt en jevnt god likviditet de siste årene, med en ekstraordinær topp i 2022 som følge av store inntekter som kom på slutten av året:

	LIKVIDITETSGRAD			
	2025	2024	2023	2022
Omløpsmidler	98 413	97 595	97 903	92 207,00
Kortsiktig gjeld	44 159	46 330	39 956	23 924,00
	2,2	2,1	2,5	3,9

Fondsbeholdningen

FONDSBEHOLDNING				
	2025	2024	2023	2022
Disposisjonsfond	29 821	31 077	35 900	40 297
Bundne driftsfond	13 458	12 448	12 411	15 577
Egenkapital drift	43 279	43 525	48 311	55 874
Ubundet investeringsfond	268	268	268	168
Bundne investeringsfond	2 261	1 792	2 291	2 113
Egenkapital investering	2 529	2 060	2 559	2 281
SUM EGENKAPITAL FOND	45 808	45 585	50 870	58 155

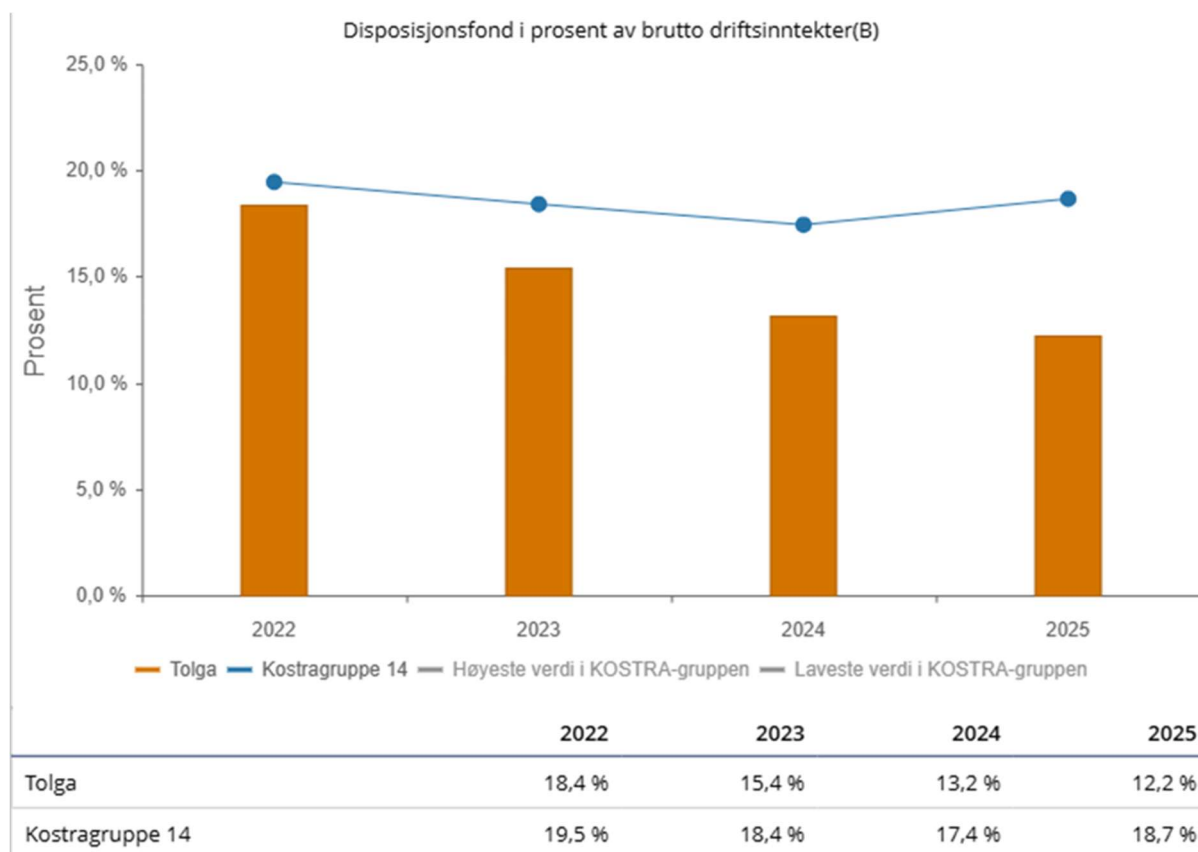
Disposisjonsfond og ubundne investeringsfond er frie midler som er avsatt etter mindreforbruk i drift, salg av eiendom i investering, eller framkommer som budsjetterte avsetninger. Det bør alltid være et mål å ytterligere øke frie fond for å sikre stabilitet i økonomien.

Bundne fond er tilskudd eller særskilte inntekter som skal brukes til helt spesifikke formål. Formålene er spesifisert fra midlenes giver, f.eks. et departement eller i form av en gave, og kan ikke omdisponeres av kommunen til andre formål.

Differansen mellom mottatte og betalte avdrag på videreutlån skal avsettes til fond og enten benyttes til videreutlån eller til nedbetaling av gjeld. Ved utgangen av 2025 var saldo på dette fondet 1,552 mill. Siden det ikke var noen nye innvilgede videreutlån i 2025, er det i budsjett for 2026 lagt opp til at det ikke tas opp nye lån for videreutlån, men at dette fondet brukes til å finansiere nye utlån. Saldoen inngår i bundne investeringslån.

Disposisjonsfond

Tolga kommune har som mål at disposisjonsfondet skal utgjøre minst 10 % av brutto driftsinntekter. Sum disposisjonsfond ligger pr. 31.12.25 over målsetningen, med 12,2 %, og har historisk sett hatt en god utvikling. De siste årene har Fondsbeholdningen imidlertid blitt betydelig redusert, fra 40,3 mill i 2022 til 29,8 mill i 2025:

En vesentlig del av samlet beholdning av disposisjonsfond er bundet opp til særskilte formål, som næringsfond og fond kraftinntekter. Det generelle disposisjonsfondet, som i utgangspunktet ikke er avsatt til særskilte formål, har en saldo på 9,5 mill pr. 31.12.25. Dette tilsvarer kun 3,7 % av driftsinntektene. Når man i tillegg vet at det er fattet vedtak om ytterligere bruk av dette generelle disposisjonsfondet, noe som reduserer handlingsfriheten til dette fondet tilsvarende, begynner denne andelen å bli lav. Derom kommunen kommer i en situasjon hvor regnskapsmessig merforbruk blir mer enn saldo på fondet, må man ta av andre disposisjonsfond som opprinnelig var avsatt til andre formål. Dette må anses som svært bekymringsfullt.

Med dagens budsjettammer finnes det ikke rom på tjenesteområdene til å møte uforutsette hendelser som vesentlige svingninger i kommunens inntekts- eller utgiftsnivå. Disposisjonsfondet er dermed den eneste bufferen Tolga kommune har for å møte slike hendelser, og er kommunens eneste sikkerhet økonomisk sett. Denne begynner derfor å bli urovekkende lav, og bør styrkes. I budsjettet for 2026 er det lagt inn en styrking av disposisjonsfondet på 2 mill. Dette er selvsagt avhengig av at netto driftsresultat tillater det.

Det rapporteres systematisk om utvikling av disposisjonsfond i forbindelse med tertialrapporteringen gjennom året.

Finansforvaltning

Tolga kommunes midler til driftsformål er plassert i bankinnskudd, hvilket er i henhold til vedtatt finansreglement. Midlene er plassert uten binding. Kommunen har ikke plassert, og har heller ikke vedtatt, rammer for langsiktig plassering av aktiva.

Kommunen har sine innlån i KLP kommunekreditt (55,6 %) og Kommunalbanken (44,4 %). Videreutlån tas opp via Husbanken. 59,5 % av lånene har fast rente, mens 40,5 % er flytende rente. Dette er i tråd med vedtatt finansreglement, som sier at kommunen skal ha 1/3 av sine lån i fast rente og 1/3 i flytende rente, mens 1/3 kan vurderes opp til det til enhver tid gjeldende finansmarked.

Det ble i 2025 foretatt låneopptak hos KLP Kommunekreditt ihht vedtatt budsjett på 11,735 mill. Det ble tatt opp 3 mill i lån til videreutlån hos Husbanken.

Pensjon

Generell pensjonskostnad

Pensjonskostnader svinger, og er uforutsigbare. Man kjenner ikke helt hva endelig resultat blir før man får aktuarberegningen i januar påfølgende år. Pensjon er også arbeidsgiveravgiftspliktig, så 6,4 % kommer i tillegg til selve kostnaden. Vi har to forskjellige pensjonskasser; Staten Pensjonskasse (SPK) for lærere, og Kommunal Landspensjonskasse (KLP) for øvrige ansatte.

Selve pensjonskostnaden kostnadsføres via lønnsutbetalingene gjennom året. Ansatte trekkes 2 % av sin lønn, mens arbeidsgiver betaler resten. I 2025 var det budsjettert med en pensjonskostnad på 11,7% for SPK og 21% for KLP. På slutten av året kommer **reguleringspremien**, som kan utgjør store beløp, og som fordeles på tjenesteområdene der ordinær lønn utgiftsføres. Ved årsavslutningen avregnes det som utgjør pensjonskostnaden opp mot hva som er innbetalt i premie til pensjonskassene gjennom året. Er det betalt inn mer enn faktisk kostnad, blir det en tilbakeføring av pensjonskostnaden i regnskapet, og motsatt hvis det er betalt inn mindre i premie enn hva som er avsatt. I 2025 medførte avregningen en kostnadsreduksjon på tjenesteområdene på ca 10,8 mill, fordelt på 865.719 for SPK og 9.998.197 for KLP. Dette er en ren kostnadsreduksjon for kommunen totalt sett.

En faktor som virker motsatt vei på tjenesteområdenes bokførte pensjonskostnad er bruk av premiefond. Se eget avsnitt nedenfor.

Premieavvik og bruk av premiefond

Under et eget ansvarsområde Pensjon og Premieavvik bokføres Premieavvik og bruk av premiefond. Dette er store størrelser som hensyntas før beregning av overordnet ramme som tildeles tjenesteområdene.

Premieavviket er å anse som en periodisering av pensjonskostnaden, og påvirkes blant annet av forrige års beregnede pensjonskostnad. Regnskapsmessig er dette (normalt) en inntekt i kommuneregnskapet på budsjettområdet for Pensjon og premieavvik. Premieavviket er normalt også store beløp, som har vesentlig betydning for regnskapsmessig resultat. Det har også de siste årene vært veldig usikre tall, og prognosene har svingt voldsomt i løpet av året gjennom de ulike oppdateringene man får fra KLP. Det endelige beløpet kjenner man ikke før aktuarberegningen foreligger i januar.

Premieavviket amortiseres, det vil si at man fordeler premieavviket over 7 år for å unngå de aller største resultatmessige svingningene. Regnskapsmessig utgjør dette en kostnad som skal jevne ut effekten av premieavviket, idet amortisering er en fordeling av tidligere positive premieavvik i form av kostnadsføring.

I 2025 fikk vi en stor endring i bruk av premiefond, som påvirker premieavviket. Dette premieavviket har de siste årene vært en inntektsføring, mens det sett i sammenheng med amortiseringen i 2025 framkom som en utgift i regnskapet.

Premiefond

Under budsjettområdet for pensjon ligger også **bruk av premiefond**. Dette er fondsmidler som er tilført fra KLP gjennom årene, og som benyttes til å redusere premien som skal betales. Dette er ikke en reell kostnadsreduksjon i seg selv, fordi bruk av fond her belastes tjenesteområdene. Bruk av premiefond påvirker imidlertid den *betalte* pensjonspremien, som igjen påvirker premieavviket.

Bruk av premiefond fastsettes i utgangspunktet av kommunen selv, hvor oppsatte regler bestemmer hvor mye av fondet som til enhver tid skal stå igjen til neste år. Premiefondet deles i fond for sykepleiere, og for øvrige ansatte. Pr. 31.12.25 var saldoen slik:

- Pensjonsordning for sykepleiere kr. 884.005
- Fellesordning for kommuner og bedrifter kr. 9.667.419

I 2025 fikk vi varsel om at det på grunn av gode resultater og avkastning av plasseringer av KLP er det tilført store beløp til premiefondet for kommunene, og vi ble anbefalt å bruke vesentlig mer av midlene i 2025.

Bruk av premiefond framstår på budsjettområdet som en inntekt, og utgjorde i 2024 8,8 mill mot budsjettet 5 mill. Det ble i 2025 tilført 13,7 millioner kroner til fondet. Det ble derfor i samråd med KLP bestemt at disse ekstra midlene skulle brukes ved avleggelse av regnskapet i 2025.

Bruk av premiefond har som nevnt ingen regnskapsmessig betydning for kommunen totalt sett, men har stor påvirkning på kommunens likviditet. I dagens rentemarked har dette betydning. En stor endring i bruk av premiefond har betydning for premieavviket, som viser forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad.

Regnskapsmessig sett ble effekten en vesentlig lavere inntekt på premieavviket, samtidig som man fikk en vesentlig høyere inntekt på bruk av premiefond. Totalt sett på dette området fikk man en effekt som nærmest gikk i null:

Årsberetning 2025

		Regnskap 2025	Budsjett 2025	AVVIK
1904	BRUK AV PREMIEFOND	-14 721 333,75	-3 237 000,00	-11 484 333,75
1906	ÅRETS PREMIEAVVIK KLP OG STP	761 287,00	-10 461 883,00	11 223 170,00
1907	AMORTISERT PREMIEAVVIK KLP OG SPK	6 174 814,41	5 635 000,00	539 814,41
	SUM	-7 785 232,34	-8 063 883,00	278 650,66

Dette har hatt en noe negativ effekt mht refusjonskravet for ressurskrevende tjenester, som kun får refundert betalt premie, og ikke pensjonskostnaden for året. Det var likevel en sterk anbefaling fra aktuaren å få avhendet deler av denne store likvide reserven.

Generelt kan det sies at denne særskilte sentrale ordningen med premieavvik og amortisering nå har blitt svært omstridt, og det diskuteres en ending i reglene. Intensjonen med premieavvik og amortisering av dette var å kunne flate ut pensjonskostnadene slik at man fikk jevnere tall å forholde seg til. Dette i tillegg til at det er veldig vanskelig å budsjettere med.

Tolga kommuner vil gå inn i en dialog med KLP i løpet av 2026 for å se på om man burde endre den 7 års amortiseringen, og få til en flatere kostnadsstruktur framover. Det kan imidlertid være en forutsetning å ha en buffer på disposisjonsfond, men dette blir en samlet vurdering som må tas før neste årsoppgjør.

Investeringer

Status §5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2025	Politisk vedtatt budsjett 2025	Regnskap 2025	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2025
Investeringer i varige driftsmidler	18 001	14 850	13 239	16 711	-3 472	-26,2 %	13 239
Tilskudd til andres investeringer	149	100	100	100	0	0,0 %	100
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 229	517	543	543	0	0,0 %	543
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0		0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0		0
Sum investeringsutgifter	19 380	15 467	13 882	17 354	-3 472	-25,0 %	13 882
Kompensasjon for merverdiavgift	-2 726	-2 260	-2 260	-2 980	720	31,8 %	-2 260
Tilskudd fra andre	-1 418	0	0	-680	680		0
Salg av varige driftsmidler	-1 797	0	0	-46	46		0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0		0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0		0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0		0
Bruk av lån	-12 315	-13 345	-11 734	-11 734	0	0,0 %	-11 734
Sum investeringsinntekter	-18 256	-15 605	-13 994	-15 439	1 445	10,3 %	-13 994
Videreutlån	1 143	4 000	4 000	0	4 000	100,0 %	4 000
Bruk av lån til videreutlån	-1 143	-4 000	-4 000	0	-4 000	-100,0 %	-4 000
Avdrag på lån til videreutlån	826	750	750	855	-105	-14,0 %	750
Mottatte avdrag på videreutlån	-497	-750	-750	-1 379	629	83,8 %	-750
Netto utgifter videreutlån	329	0	0	-523	523		0
Overføring fra drift	-299	-517	-543	-614	71	13,1 %	-543
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	523	-523		0
Bruk av bundne investeringsfond	-498	0	0	-54	54		0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0		0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0		0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	655	655	655	0	0,0 %	655
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-797	138	112	509	-397	-354,9 %	112
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	655	0	0	1 901	-1 901		0

Status §5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2025	Politisk vedtatt budsjett 2025	Regnskap 2025	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2025
Andre investeringer							
Bibliotek - selvbetjeningsløsning	0	400	400	0	400	100,0 %	400
IKT - Skolene/barnehagene	0	200	200	303	-103	-51,5 %	200
Tolga skole - frekvensstyrte vifter	508	0	0	0	0		0
Tolga skole - tilpasning HC-basen	165	0	0	0	0		0
Vingelen skole og barnehage - trafiksikkerhetstiltak	140	200	200	172	28	13,8 %	200
Tolga Omsorgstun - utbedringer	721	10 000	10 000	12 465	-2 465	-24,6 %	10 000
Omsorgsboliger - Enøktiltak vinduer	1 371	0	0	84	-84		0
Omsorgsboliger - Enøktiltak solcelleanlegg	3 147	0	190	721	-531	-279,5 %	190
Driftsmidler PLO - kjøp av bil	299	0	0	0	0		0
Infopunkt tolga	212	0	0	0	0		0
Enøktiltak	861	500	500	903	-403	-80,6 %	500
Boliger/tomter - infrastruktur Tolgensli	269	0	0	0	0		0
Prøvebolig	54	0	0	0	0		0
Gammelbanken - næringslokaler	17	0	0	0	0		0
Gammelbanken - leilighet	13	0	0	0	0		0
Gammelbanken - 3. utg og utvendig	339	0	0	0	0		0
Sentrumsutvikling	52	0	0	0	0		0
Støa	1 425	0	0	49	-49		0
Parkering Renseanlegget	464	0	149	240	-91	-61,2 %	149
Vei og foratu - oppgradering Dalsveien, Gjerdalsveien	1 162	0	0	0	0		0
Gatelys - oppgradering til LED Hodalen	188	0	0	0	0		0
Gatelys - oppgradering til LED Tolga	304	0	0	0	0		0
Gatelys - Vingelen Vesleåsen	882	0	0	0	0		0
Driftsmidler teknisk - traktor	999	0	0	0	0		0
Kommunehuset - ombygging del 2	166	0	0	0	0		0
Kommunehus - solcelleanlegg	511	0	0	0	0		0
Sum Andre investeringer	14 268	11 300	11 639	14 938	-3 299	-28,3 %	11 639
Selvkost							
Infrastrukturtiltak Vingelen	1 500	0	500	500	0	0,0 %	500
Renseanlegg - prosjektering renseanlegg	351	1 850	0	0	0		0
Vann - reservevannkilde	1	0	0	0	0		0
Vann - reduksjonsventil hovedvannledning	203	0	0	0	0		0
Vann - rehabilitering vannkummer	818	300	0	0	0		0
Vanntilførsel sykehjem	528	0	0	0	0		0
Høydebasseng Haugan	7	0	0	0	0		0
Utskifting vannfilter	0	1 100	1 100	1 101	-1	-0,1 %	1 100
Avløp - rehabilitering avløpsnett	96	300	0	152	-152		0
Slamvogn	230	0	0	19	-19		0
Sum Selvkost	3 734	3 550	1 600	1 773	-173	-10,8 %	1 600
Investeringer i varige driftsmidler	18 001	14 850	13 239	16 711	-3 472	-26,2 %	13 239

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2025	Politisk vedtatt budsjett 2025	Regnskap 2025	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2025
Kirker - skifte takspån Vingelen Kirke	149	0	0	0	0		0

Årsberetning 2025

	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2025	Politisk vedtatt budsjett 2025	Regnskap 2025	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2025
Minnelund kirke	0	100	100	100	0	0,0 %	100
Tilskudd til andres investeringer	149	100	100	100	0	0,0 %	100

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2025	Politisk vedtatt budsjett 2025	Regnskap 2025	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2025
Aksjer og andeler	1 229	517	543	543	0	0,0 %	543
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 229	517	543	543	0	0,0 %	543

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2025	Politisk vedtatt budsjett 2025	Regnskap 2025	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2025
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0		0
Sum del 1-4	19 380	15 467	13 882	17 354	-3 472	-25,0 %	13 882

Statustekst investeringer

Aksjer og andeler

Dette gjelder egenkapitalinnskudd KLP. I tillegg er det i 2025 kjøpt aksjer i Besøkssenter Forollhogna Nasjonalpark AS og Kommunekraft AS.

Avløp - rehabilitering avløpsnett

Ingen aktivitet i -25. Sum overført til 065013, Utskifting vannfilter.

Bibliotek - selvbetjeningsløsning

Prosjektet er nå i gang. Kostnaden kommer i 2026.

Enøktiltak

Budsjetterte enøktiltak fordeles, ses i sammenheng med enøktiltak omsorgsboliger.

IKT - Skolene/barnehagene

Merforbruk dekkes av fond.

Infrastrukturiltak Vingelen

Rebudsjettering - ikke benyttet bevilgning fra 2024.

Omsorgsboliger - Enøktiltak solcelleanlegg

Solcelleanlegg montert høst-24/vinter-25 og er idriftsatt. Tilskudd utbetalt i juni 25. Prosjekt avsluttet. Tidlig å se full effekt av prosjektet, men det ser ut til at vi har spart ca 55' kWt i sommer, samt solgt 40' kWt ut på nettet.

Parkering Renseanlegget

Parkering ved renseanlegget ferdigstilt i 2025.

Støa

Endring av ytterdør. Etterslep fra investering i 2024.

Tolga Omsorgstun - utbedringer

Oppgradering av kjøkken er det investeringsprosjektet med størst fokus på i Tolga Kommune i 2025.

Noe tillegg/endringer har det blitt gjennom prosjektet, og det ble noe merforbruk på grunn av disse endringene.

Utskifting vannfilter

Problemer med vannproduksjon hvor deler av filter i vannbehandlninga hadde gått tett. Dette er filter som anbefales å byttes hvert 5-6 år. Det er investert filter for hele riggen.

Vingelen skole og barnehage - trafiksikkerhetstiltak

Kaldtlager for lagring av leker er satt opp ute på plassen. Platting til barnehagen er montert. Prosjekt avsluttet innenfor ramme.

Oppfølging av vedtak og oppdrag

Oppfølging av vedtak og oppdrag i forbindelse med budsjettvedtaket 2025-2008 kommentert samlet:

Kommunestyrets budsjettvedtak 12.12.24 i sak 68/24

Driftsbudsjett:

- Ledige lokaler i kommunehuset etter dagsenter skal leies ut. Frivilligsentralen er ønsket inn. Forventet leieinntekter årlig kr. 60.000, -

Status: Frivilligsentralen har i møtereferat etter styremøte gitt beskjed om at de ikke ønsker å flytte inn i disse lokalene de neste 2 årene. Administrasjonen vurderer hvordan lokalene nyttes i forhold til andre kommunale behov og vil ta opp igjen saken med Frivilligsentralen om 1 1/2 -2 år

- Utgifter til møtegodtgjørelse for folkevalgte reduseres med kr. 60.000, med reduksjon av antall møter

Status: Møteplan er vedtatt og gjennomført med redusert antall politiske møter for formannskap og kommunestyre

- Åpningstid svømmebasseng reduseres ikke like mye som foreslått. Ønsker mer tilbud på helg, og bedre markedsføring. Bassenget tilføres kr. 120.000, - ut over det som er formannskapets innstilling

Status: De midler som var tiltenkt å bruke på økt tilbud, blir redusert (med 60 000 jf. Frivilligsentralens styrevedtak) Bassenget har vært åpent for skolenes og offentlighetens bruk fra uken etter høstferien til utgangen av februar måned.

- Sosialhjelp: budsjett reduseres med kr. 600.000, kr. 300.000 overføres til arbeidsmarkedstiltak og kr. 300.000 overføres til arbeidsveiledning hos bosetting og inkludering.

Status: Gjennom prosjektet Sømløs arbeidsinkludering m/Nav har en fått mange i praksis, arbeidsmarkedstiltak og arbeid (inkl. endel deltid). Likevel er mange avhengige av supplerende sosialhjelp da statlige tiltakspenger på 298 kroner per dag og med barnetillegget er 55 kroner per dag, samt mulighet til å dekke reiseutgifter, ikke er et et fullt livsopphold. Med dette grepet (å forskyve/overføre midler til arbeidsmarkedstiltak og arbeidsveiledning), ser vi en trend med at flere er i tiltak og ulike former for arbeid og aktivitet i 2025. For at dette skal få flere over i full sjølforsørgelse er vi avhengige av at lokalsamfunn og næringsliv er med og støtter opp under arbeidet og bidrar med plasser for språktrening og arbeidspraksis - og til slutt tar sjansen på å ansette noen med utenlandsk/-flyktningbakgrunn.

- Ytterligere ressurs fra ledelse i sektor oppvekst flyttes til undervisning. Personalansvar for skole samles for å sikre optimalisert ressursutnyttelse. Endringer i ledelsesstruktur skal gjennomføres innen 1.8.2025.

Status: viser til kommentaren fra 1.tertial: *På bakgrunn av interne forhold i organisasjonen ser Kommunedirektøren behov for mer tid for å organisere gjennomføring av felles virksomhetsledelse i skolene i Tolga. Ambisjonen om en mer helhetlig ledelse innen sektor oppvekst i tråd med kommunestyrets vedtak knyttet til felles personalledelse, vil sees i sammenheng med oppfølging av det pågående arbeidet med oppfølging av KSK-rapporten for å sikre en bedre ressursutnyttelse i sektoren. Kommunedirektøren ber derfor om å få noe bedre tid på å gjennomføre prosess om personalledelse, og da dette trolig blir for krevende å gjennomføre innen 1.8.2025 slik kommunestyret opprinnelig ba om.*

Status pr 31.08 er at Tolga kulturskole er lagt under Tolga skole med felles enhetsleder/ rektor. Dette er gjeldende fra 01.08.

Felles personalledelse for skolene ble gjennomført fra og med 01.01.26

Felles enhetsleder for Tolga barnehage og Vingelen barnehage fra 01.01.26.

Ytterligere lederressurser for skole vil vurderes i løpet av 1.halvår 2026 og det er igangsatt drøftinger med HTV, plasstillitsvalgte og ledelsen i forhold til SFS 2213

Endring investeringer:

- Kommunale veier, Nyveien fjernes fra økonomiplanen for 2027 og 2028 i påvente av helhetlig gjennomgang av plan for kommunale veier.

Status : Oversikt og status for kommunale veier ble framlagt kommunestyret høsten 2024, og dannet grunnlag for tema veier i investeringsplanen. Tolga kommune har ca 24,5 km kommunal veg. Det har også blitt avdekket av kommunen har tatt ansvar for vedlikehold av en del private vegger (bl.a. Gata, Gammelbruveien og Norabakken). Det jobbes med å formalisere avtaler om disse vegene, eller at kommunen formelt overtar vegene.

Det er mulig det råder noe uklarhet om begrepene brukt om ulike tiltak på veier. De tiltakene som ligger i investeringsplanen er av større omfang, og inkluderer retting av veilegеме, ny isolering for tele, utskifting av stikkrenner og lignende. Veivedlikehold i driftbudsjettet omhandler enklere tiltak, som brøyting, strøing, grøfterensk og vegetasjonsklipp som utføres jevnlig.

- Kommunestyret ber kommunedirektøren legge KSK-rapport til grunn for å forbedre den helhetlige ressursutnyttelsen i sektor oppvekst. Kommunedirektøren bes igangsette en bred medvirkningsprosess hvor elever, foresatte, ansatte og lokalsamfunn gjøres kjent med ulike problemstillinger sektoren står ovenfor, og hvordan disse kan løses innen dagens skolestruktur. Målet er styrket samarbeid og opprettholdt kvalitet i sektor oppvekst.

Status: Det ble 8.mai forelagt kommunestyret plan for hvordan man skulle jobbe med KSK - rapporten. Det er gjennomført noen møte- og oppfølgingspunkter, men dette er ikke fulgt opp systematisk slik kommunestyret har forventet gjennom 2025. Dette må intensiveres og svares opp i 2026.

- Som en del av prosessen bes kommunedirektør utrede mulighetene for et interkommunalt samarbeid om fag og kompetanseutvikling, samt lederutvikling og ledersamarbeid. Målet er at

størst mulig ressurs i sektor oppvekst skal gå direkte til målretta og riktige tjenester til barn og unge.

Status: Henvendelse om dette til samarbeidende kommuner er referert i kommunestyret 8.mai og det vises til samarbeidsavtale om Kompetanseutvikling for 6 kommuner i Nord- Østerdal som dekker fag og kompetanseutvikling.

Øvrige utredningsoppgaver:

- Samling av hensiktsmessig kommunal eiendom. Formålet er profesjonalisering og utvikling av eiendom, herunder kommunale utleieboliger, samt reduserte drifts- og vedlikeholdskostnader.

Status : Oversikt over kommunale formålsbygg er utarbeidet, og lagt fram for kommunestyret i forbindelse med budsjettprosess 2026. Denne gir en grov oversikt over hvor mye areal kommune har til ulike formål, hvor stor andel personalressurs som kreves for å drifte disse.

Kommunale utleieboliger skal som utgangspunkt være gjennomgangsboliger, dvs at leieavtale skal kun være av midlertidig art (3-5 år), og gi leietakere anledning til å legge seg opp penger for å komme inn på det private markedet. Dette viser seg over tid å være utfordrende. Kommunestyret vedtok i 2019 å avhende 5 boliger. Så langt er kun 2 av disse solgt. De resterende har vist seg vanskelig å omsette, samt at behovet for kommunale boliger har økt i samband med økt bosetting av flyktninger. Det er et pågående arbeid for å selge de resterende boliger på tampen av 2025/starten av 2026.

- Det bes om at forskrift for godtgjøring av politikere tas opp til behandling i løpet av første del av 2025.

Status : Kommunedirektøren tok opp saken til drøfting i formannskap 13.februar og fikk tilbakemelding om at man ønsket at sak kom til behandling i siste del av 2025.

Sak fremlagt 30.10.25 med følgende vedtak i k-sak 57/25:

1: Kommunestyret vedtar at det igangsettes revidering av Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, Tolga kommune, Innlandet. Arbeidet gjennomføres gjennom en politisk oppnevnt komite med tre medlemmer bestående av:

- Knut Sagbakken, leder
- Esten Inge Hilmarsen
- Ingeborg Kirkbakk

2: Komiteen legger frem sin innstilling til kommunestyret i løpet av første halvår 2026, for viderebehandling og endring/oppheving av gjeldende forskrift.Arbeidet skal også ta sikte på å utforme regler for ny kommunestyreperiode som begynner i 2027

Oppfølging av planer

Status og utfordringer for planarbeid

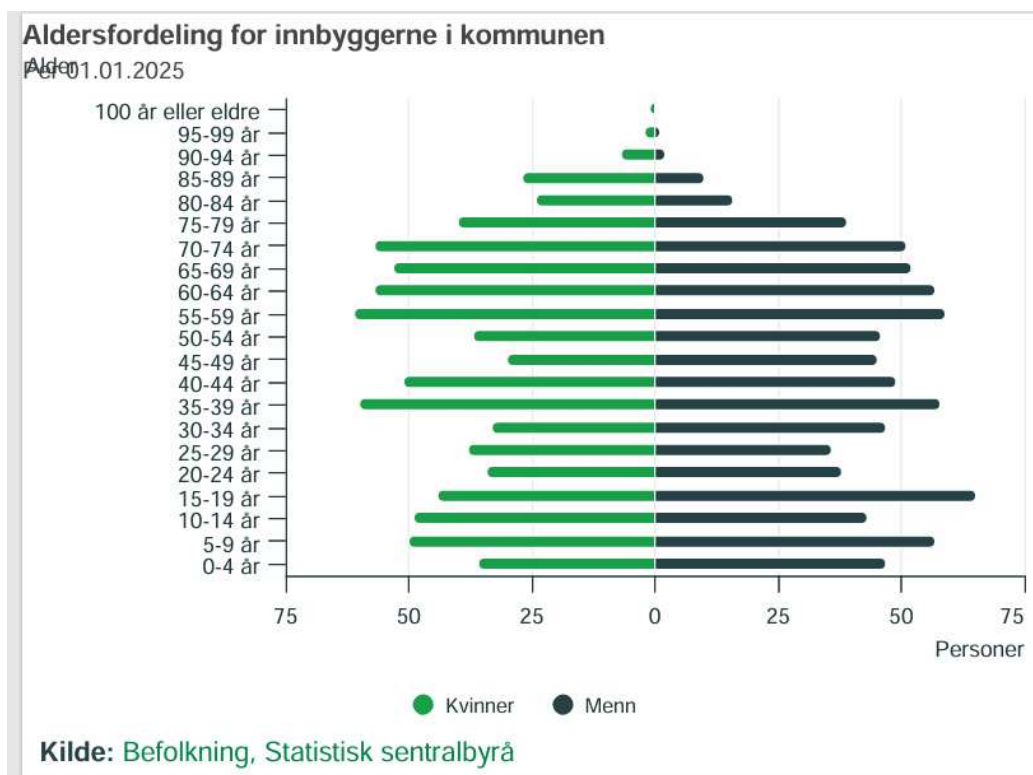
Planprogram for Kommuneplanens arealdel (KPA) ble vedtatt i KST 16.3.23 Silingsdokument for nye innspilte arealer, samt vurdering av tidligere avsatte arealer med utfordringer (med tanke på framdrift eller behov for ny konsekvensvurdering), ble vedtatt i KST 13.6.2024. Arbeidet med overordnede retningslinjer og bestemmelser har løpt gjennom hele 2025. Det er også gjennomført konsekvensutredninger for vedtatt områder, som ble behandlet i kommunestyret 20.3.2025 (sak 11/25). Det er også gjort en grundig gjennomgang av spredtliggende boliger og fritidsboliger i LNFR-område og annet. Det er startet opp arbeid med planvask av eldre reguleringsplaner i henhold til bevilgede midler fra Miljødirektoratet. Planen klargjøres for 1. gangs offentlig høring og ettersyn til kommunestyrets møte i januar 2026, samtidig med dette varsles det oppheving av 21 reguleringsplaner som et resultat av planvask.

Planprogram for Kommuneplanens samfunnsdel (KPS) ble vedtatt som en del av kommunens planstrategi, og oppstart av planarbeidet vedtatt i samme møte (KST 24.10.2024). På grunn av ressurstilgangen har det ikke vært mulig å få ønsket framdrift i planarbeidet i 2025. Det ble gjennomført et innspillmøte parallelt med et innbyggermøte i anledning Regional strategi for næring og energi. Arbeidet med KPS vil kunne intensiveres så snart arbeidet med KPA er slutført.

Skjøtselplan for tørrmur Tolga sentrum og Erlia 2024 - 2028 ble ferdigstilt våren 2025.

Detaljreguleringsplan for næringsområde Kåsdalen har pågått gjennom hele 2025. Arbeidet ble noe forsinket på grunn av behov for en flomkartlegging rundt planområdets sør-vestlige del, Kåsbekken. Dette arbeidet krevde ytterligere ekstern bistand, som det tok noe tid å få på plass. Dialog med Innlandet fylkeskommune rundt planlagt ny avkjørsel tok også noe mer tid enn forutsatt. Plan ble vedtatt i kommunestyrets møte i oktober 2025 (sak 59/25).

Samfunns- og befolkningsutvikling

Befolkning

Folketallet
4. kvartal 2025

1 609 innbyggere

Befolkningsutvikling 3. Kvartal 2025

	2022	2023	2024	2025
Folketall ved inngangen av kvartalet	1 551	1 555	1 604	1 606
Fødte	9	24	13	15
Døde	21	18	16	20
Fødselsoverskudd	-12	6	-3	-5
Innvandring	14	13	12	2
Utvandring	6	4	13	2
Innflytting, innenlands	75	87	75	45
Utflytting, innenlands	69	53	69	40
Netto innvandring og flytting	14	43	5	5
Folkevekst	4	49	2	0
Folketallet ved utgangen av kvartalet	1 555	1 604	1 606	1 606

Internkontroll

Internkontroll

Kommunedirektørens internkontroll er en del av kommunens egenkontroll. Internkontroll skal bidra til at vedtatt politikk blir gjennomført, at tjenestene er av god kvalitet og at ressursene brukes effektivt og riktig. Dette er viktig for tilliten til kommunesektoren og lokaldemokratiet.

Som en del av helhetlig styring og kontroll, har kommunen kvalitetssystemet Compilo hvor vi har våre prosedyrer, arbeidsinstrukser/beskrivelser, ROS -analyser, årshjul og hvor avvik meldes og følges opp (se egen beskrivelse under HMS og Internkontroll). Organisasjonskart og overordnet fast møtestruktur inngår som en del av helhetlig styring og kontroll. Leder (enhetsledere og kommunalsjefer) skal ha kunnskap om status for internkontrollen på eget nivå ved utgangen av hvert tertial og til årsberetningen

- Risikoer som ikke er på akseptabelt nivå
- Aktiviteter som er gjennomført
- Resultater/effekt av internkontrollen
- Avvikshåndtering
- utfordringer

Vi følger hierarkisk oppfølging og rapportering av avvik. Det er særskilt oppmerksomhet på avvik som ikke er lukket, eller der tiltak ikke er igangsatt. Ledere skal melde om alvorlige avvik også utenom de faste tidspunkt. Aggregert rapportering og informasjon går til overordnet nivå og rapportering som del

av ordinær rapportering og i styringsdialogen. Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året og da samlet i årsmeldingen (jf § 25-2)

For 2025 har kommunen hatt følgende tilsyn:

- Arbeidstilsynet hjemmetjenesten

Av forvaltningsrevisjoner har det i 2025 blitt fullført:

- Brukere med sammensatte behov - Revisjon Midt - Norge

Ved tilsyn avdekkes alltid forbedringsområder og avvik med ulik alvorlighetsgrad. I 2025 er det meldt inn avvik som må følges opp og lukkes/avsluttes. Dette gjøres som en viktig del av forbedringsarbeidet i tjenestene.

Kommunens tjenesteområder

Politikk/stab/felles

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet omfatter:

Politikk herunder kommunestyret, alle råd, utvalg og nemder, samt revisjon.

Under stab og støtte ligger også området **kommunedirektør, rådgiver**, diverse lisenser, kontingenter, opplæring, abonnement med mer. Oppgavene består i overordnet ledelse og styring, tilrettelegging for politikerne og oppfølging og iverksettelse av politiske vedtak.

Personalkontoret bistår i overordnet personalpolitikk, herunder å støtte kommunedirektøren, kommunalsjefer/enhetsledere i personalspørsmål, lønnsarbeidet og rapportering, gjennomføre lokale lønnsforhandlinger, ansettelse, samhandling med tillitsvalgte, organisasjonsutvikling, oppfølging av diverse retningslinjer med mer.

Økonomikontoret har hovedoppgavene knyttet til økonomiforvaltning, regnskap, budsjett og rapportering.

Innbyggertorg har som målsetting å gi innbyggere og andre den hjelpen de trenger i sitt møte med kommunen. Dette innebærer enten å gi informasjon, veiledning og tjenester der og da, eller å sørge for at publikum kommer i kontakt med den fagpersonen de har behov for. I tillegg er de interne oppgavene mange både innen saksbehandling og støttefunksjoner. Arkiv, postmottak, politisk sekretariat, sentralbord, hjemmeside og systemansvar for bl.a. sak-arkivsystemet er kjerneoppgaver.

Biblioteket er et folke- og skolebibliotek og har til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon. Skolebiblioteket samarbeider med skolens lærere og tilbyr aktiviteter som fremmer leselyst og skolebiblioteket er en viktig del av leseopplæringen. Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt.

BUA er på biblioteket og der kan alle låne utstyr av forskjellig slag i bibliotekets åpningstider. Det tilbys utstyr som følger sesongene og man kan se hva som finnes på nettsiden til BUA Tolga. BUA er en nasjonal ideell organisasjon som skal gjøre det enklere for barn og unge å prøve flere og mer varierte aktiviteter, uten å øke forbruket.

Miljø- og vernesaker På miljøområdet forvalter kommunen og har ansvar/oppgaver i forhold til: viltforvaltning (viltnemnd, villreinnemnd Tolga Østfjell, fallviltarbeid, CWD-prøvetaking, jaktorganisering, hjortevilt, bever, jegerprøven), kommunalt rovviltfellingslag, hundeloven, motorferdsel i utmark, og forvaltning av verneområdene Bjøreggene Naturreservat, Telvanglia Naturreservat og Hodalen Landskapsvernområde. I tillegg har det i 2023-2024 blitt satt i gang prosjektert et natur-restaureringsprosjekt i Hola elv i Trangdalen for bedring av gyteforhold for ørret. Kommunen tar på seg en koordineringsrolle og bistår blant annet med søknader om eksterne midler og følger opp med nye søknader i 2025/2026

Med helårsvirkning fra 2026 vil området ligge under Samfunnsutvikling

Kommentar til status økonomi

Området dekker kommunestyre og formannskap, regionale tiltak (IPRNØ), råd og utvalg, samt revisjon og kontrollutvalg. Ved årsslutt 2025, ser vi et samlet merforbruk på 836 000,-. Dette skyldes i hovedsak økte utgifter knyttet til fellesutgifter som knytter seg til ekstratjenester knyttet til IKT utgifter, juridisk bistand, kurs/opplæring og innfordringsomkostninger.

Vi forventer redusere utgifter til investeringer og drift av FARTT framover og ser at skytjenestekostnader økes. Hvorvidt dette skal legges på enhetenes drift framover eller ligge i FARTTs driftsutgifter må avklares.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	13 665	13 375	-290
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 498	3 578	-921
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	6 504	6 421	-83
Overføringsutgifter	1 113	135	-978
Finansutgifter	133	0	-133
Sum Driftsutgifter	25 913	23 509	-2 404
Salgsinntekter	-552	-401	151
Refusjoner	-3 130	-1 611	1 519
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-91	-193	-102
Sum Driftsinntekter	-3 773	-2 205	1 569
Netto resultat	22 139	21 304	-836

POLITIKK

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunestyret hadde 69 saker i 2025. Det ble gjennomført 7 ordinære møter, 2 hele dager med budsjettseminar og 2 informasjonsmøter digitalt.

Formannskapet behandlet 55 saker og avholdt 8 møter

Administrasjonsutvalget hadde 3 møter med agenda fastsatt i henhold til årshjul

Utvikling og utfordringer

Kommunestyret ønsker å redusere utgiftene knyttet til politiske møter/godtgjøring og vedtok i dmber 2024 at det for 2025 skulle være færre møter noe som er gjennomført .

Kommentar til status økonomi

Området dekker kommunestyre og formannskap, regionale tiltak (IPRNØ), råd og utvalg, samt revisjon og kontrollutvalg. Ved årsslutt ser vi samlet et lite mindreforbruk i forhold til budsjett.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	3 102	3 018	-84
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	306	324	18
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	809	819	10
Overføringsutgifter	197	70	-127
Finansutgifter	12	0	-12
Sum Driftsutgifter	4 427	4 231	-195
Salgsinntekter	0	0	0
Refusjoner	-1 333	-1 088	245
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3	0	3
Sum Driftsinntekter	-1 336	-1 088	248
Netto resultat	3 090	3 143	53

KOMMUNEDIREKTØR OG STAB

Tjenesteområdebeskrivelse

Beredskap

Tolga kommune sitt beredskapsarbeid skal ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet gjennom forebyggende arbeid og krisehåndtering. Det forebyggende arbeidet skal prioriteres slik at kommunens totale risikobilde reduseres. Tolga kommune jobber helhetlig og systematisk med beredskap. Dette gjøres i et godt regionalt samarbeid sammen med interkommunal beredskapsrådgiver. I 2025 har fokus vært på utarbeidelse av felles maler for planverk. Tolga kommune har oppdatert og vedtatt overordnet beredskapsplan og overordnet ROS i 2025. Uværet Amy ble en vekker og viste sårbarheter som oppstår ved langvarig bortfall av strøm og ekom. Dette er viktige erfaringer vi har tatt med oss videre i det forebyggende arbeidet.

Innbyggertorget

De siste årene og spesielt etter pandemien, er fysisk oppmøte på kommunehuset blitt merkbart redusert. Publikum tar nå i stor grad kontakt via telefon, digitale skjema, e-post eller via eDialog (sikker innsending av elektronisk post). Fysisk postgang blir det også mindre av og erstattes av digitale sendinger. Dokumentfangst gjennom faglig og daglig arkivansvar er dermed et viktig fokusområde for enheten. Å fortsette utviklingen av gode rutiner, automatisering og smidige digitale måter å løse arbeidsoppgavene på blir viktig også i årene fremover. Å sikre at publikum som tar kontakt med kommunen får veiledning av god kvalitet vil også være høyt prioritert sammen med sikre rutiner for saksbehandling.

Biblioteket

Det ble satset høyt med flere store arrangementer i samarbeid med enhet kultur i 2025; Lansering av ny pocketserie "Langs Rørosbanen", bokbad med forfatter Marthe Heian-Engdal, bokbad med forfatter Jannicke Øien, sakprosurterne for 9.trinn med forfatter Lene Ask og foredrag for ungdomstrinn med Moa Lønning. I tillegg ble det gjennomført boklek for skolestartere, Sommerles, barnehagetheater, gamingkvelder og adventstund med høytlesning. Utover dette kommer de faste aktivitetene som lesefilm og spilleklubb for ungdom, bokprat og aktiviteter på skolebiblioteket og lesefrø i barnehagene.

Årsberetning 2025

Totalt ble det 21 arrangement til sammen i 2025, medregnet åpne og lukkede (for skoler og barnehager), med 617 deltagere til sammen.

Statistikken for 2025 viser at utlånet holder seg jevnt med en oppgang i lån av e-bøker. Etter 2 år i nye lokaler ligger tallene mer der vi ønsker de skal ligge, men har fortsatt noe å gå på for å nå tallene i fra 2022. AV-medier ligger lavt, da vi har kassert stort sett hele DVD-samlinga:

Kategori	Tall
Skjønnlitteratur – voksne	1 472
Skjønnlitteratur – barn	4 624
Faglitteratur – voksne	442
Faglitteratur – barn	989
AV-medier	35
Annet	406
Innlån (mottatt fra andre)	419
Fjernlån (sendt fra oss)	90
Fornyelser	1 314
E-bøker (e-bøker, lydbøker, digitale dokumenter)	664*
Totalt	10 455

Økonomiavdelingen

Økonomiavdelingen består av økonomisjef og økonomikonsulent. Vi har også hatt en lærling to dager pr. uke, som avslutter sin periode hos oss etter 1. halvår 2026.

Kontoret håndterer løpende drift på regnskap, fakturering, håndtering av utbetalinger og annet regnskapsarbeid, samt overordnet budsjett- og økonomiarbeid. Det har vært en del fokus på dette med arbeidsfordeling og gjennomgang/effektivisering av rutiner i løpet av året, og avdelingen deltar i

omstillingsarbeidet rundt samling av staben til en felles enhet. Vi har også hatt mye fokus på mer digitale og automatiserte løsninger, som også kan gi bedre informasjon og tjenester til innbyggerne i kommunen.

I 2025 har det vært stor fokus på utvikling og bruk av det administrative verktøyet Framsikt. Dette har skapt en del tekniske utfordringer, men blir et virkelig godt system å jobbe i for hele kommunen. Det antas at man gjennom dette får et mye mer helhetlig og godt bilde på plan- og økonomiarbeidet totalt sett i kommunen. Det antas også at dette vil gi en god effektiviseringsgevinst på sikt. Økonomisjef har vært ansvarlig for oppdatering og opplæring på systemet, og dette har tatt mye tid og fokus i året som har gått.

Forøvrig er det fokus på behov for interkommunalt samarbeid, og både inne regnskap og økonomi begynner det nå å bli et godt og mer etablert samarbeid med nabokommunene våre.

Utvikling og utfordringer

Beredskap

Uværet Amy viste oss sårbarheter som oppstår ved langvarig bortfall av strøm og ekom. Særlig ble det avdekket et behov for å se nærmere på kommunens tilgang på aggregat for å kunne sikre strøm til å drifte våre tjenester og et evakuerings- og pårørendesenter når behovet for dette oppstår. Et annet evalueringspunkt er behovet for å investere i et satelittbasert internett ved langvarig bortfall av ekom. Dette blir to viktige prioriteringer investeringsmessig i tiden som kommer.

Innbyggertorg/bibliotek

Selvtbetjening og automatiserte løsninger for ansatte og innbyggere vil kunne frigjøre tid til andre arbeidsoppgaver og vil derfor være høyt prioritert i tiden fremover. Det samme gjelder daglig arbeid med dokumentfangst og arkivrutiner.

Innføring av meråpent system på biblioteket vil gjøre tilgjengeligheten bedre for alle innbyggere og forhåpentligvis gi rom for mer formidlingsarbeid.

Økonomikontoret :

Stor fokus på bruk og utvikling av administrasjons- og styringsverktøyet Framsikt, og gevinstrealisering ved bruk av det nye systemet.

Integrasjon mellom økonomisystemet Visma Enterprise og Framsikt, slik at budsjett- og regnskapstall oppdateres automatisk.

Gjennomgående vurdering av arbeidsfordeling og samarbeid med øvrige tjenesteområder.

Omlægging av prosessene rundt økonomiplan- og budsjettarbeidet.

Personalkontoret:

Merkantile ressurser i Oppvekst og Velferd samarbeider tett med HR-avdelingen og gir støtte enhetsledere i forhold til stillingsutlysninger, personalmeldinger, med mer og praktisk støttefunksjon i forhold til sykefraværsoppfølgingen

Enheten leder og gjennomfører oppfølgingsarbeidet med NAV arbeidslivssenter i forhold til arbeidsmiljøet og sykefraværoppfølging, og gir støtte til lederne i krevende personalsaker. Følge opp partsgruppene (arbeidsmiljøgrupper) i deres arbeid.

Kommentar til status økonomi

Kommunedirektør og stab inneholder alle stabsfunksjonene, som kommunedirektør, økonomiavdelingen, personalavdeling, innbyggertorg og bibliotek, i tillegg til vilt- og fiskeforvaltning(i 2025). I sum har dette området et merforbruk på ca 200 000,- som i hovedsak skyldes økte innfordringsomkostninger, gebyrer og lisenser og opplæring/kurs

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	10 507	10 254	-252
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	949	612	-337
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	0
Overføringsutgifter	228	65	-163
Finansutgifter	121	0	-121
Sum Driftsutgifter	11 804	10 932	-872
Salgsinntekter	-371	-299	72
Refusjoner	-1 018	-317	701
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-88	-193	-105
Sum Driftsinntekter	-1 477	-809	668
Netto resultat	10 327	10 123	-204

FELLESUTGIFTER

Tjenesteområdebeskrivelse

Under området fellesutgifter ligger flere store områder slik som lisenser, kontingenter, IT-drift, BHT, lærlinger, beredskap, HMS, fellestiltak opplæring/kompetanseheving, HMS

Utvikling og utfordringer

En ser at området fellesutgifter belastes med uforutsette utgiftsposter. Det største utfordringen ser ut for å være å budsjettere utgifter knyttet til IKT og kontingenter/lisenser og forutsette til juridisk bistand, hvor kompliserte saker krever ekstern juridisk bistand (personalsaker, LVK/salg av kraft, avtaleverk mm)

Kommentar til status økonomi

På fellesområdet belastes kostnader knyttet til IT-drift for kommunen, bedriftshelsetjeneste og juridisk bistand. Netto kostnader knyttet til lærlinger ute på tjenesteområdene belastes også fellesområdet. Så dette er et område som belastes merkostnader for kommunen som helhet. I 2025 ble det et merforbruk på fellesområdet på ca. 680 000,- hvor gebyrer/lisenser, konsulenttjenester og juridisk bistand, som i all hovedsak relaterer seg til de nevnte områdene.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	56	102	46
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 243	2 641	-602
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 694	5 602	-92
Overføringsutgifter	688	0	-688
Finansutgifter	0	0	0
Sum Driftsutgifter	9 682	8 346	-1 337
Salgsinntekter	-181	-102	79
Refusjoner	-779	-206	573
Sum Driftsinntekter	-960	-308	652
Netto resultat	8 722	8 038	-685

INVESTERINGER

Kommentar til status økonomi

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	0	0
Overføringsutgifter	0	0	0
Sum Driftsutgifter	0	0	0
Refusjoner	0	0	0
Sum Driftsinntekter	0	0	0
Netto resultat	0	0	0

Oppvekst

Tjenesteområdebeskrivelse

Sektor Oppvekst består av

- Tolga barnehage
- Tolga Skole
- Vingelen Skole- og Barnehage
- Tolga Kulturskole
- Oppgaver som hører til barnehage og skole felles
- Interkommunale tjenester/kjøp av tjenester: PPT, Voksenopplæring og introduksjonsprogrammet

Under vises oversikt/tabell over antall elever i skolene samlet og i barnehagene . I tillegg viser tabellene fra "kostra og nøkkeltall" i Framsikt brutto driftsutgifter til grunnskole pr elev og netto driftsutgifter pr innbygger til barnehage

Årsberetning 2025

Elevtall for skolene samlet:

Alle elever samlet

Pr 01.01.25

Klasse	2024-2025	2025-2026
1	18	21
2	18	21
3	23	16
4	19	23
5	17	19
6	20	17
7	23	19
Sum 1-7	138	136
8	15	24
9	20	16
10	30	18
Sum 8-10	65	58
Sum	203	194

Tolga barnehage:

Tolga barnehage

Født 2021	- 13 barn
Født 2022	- 10 barn
Født 2023	- 12 barn
Født 2024	- 9 barn
Født 2025	- 9 barn
Født 2026	- 4 barn (per 18.02.26)

Barnehageår :	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032
<u>f.år</u>	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	26-28
<u>Storbarn</u>	35	31	31	19+	10+	?
<u>f.år</u>	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30
Småbarn	18	10+	?	?	?	?

Vingelen barnehage:

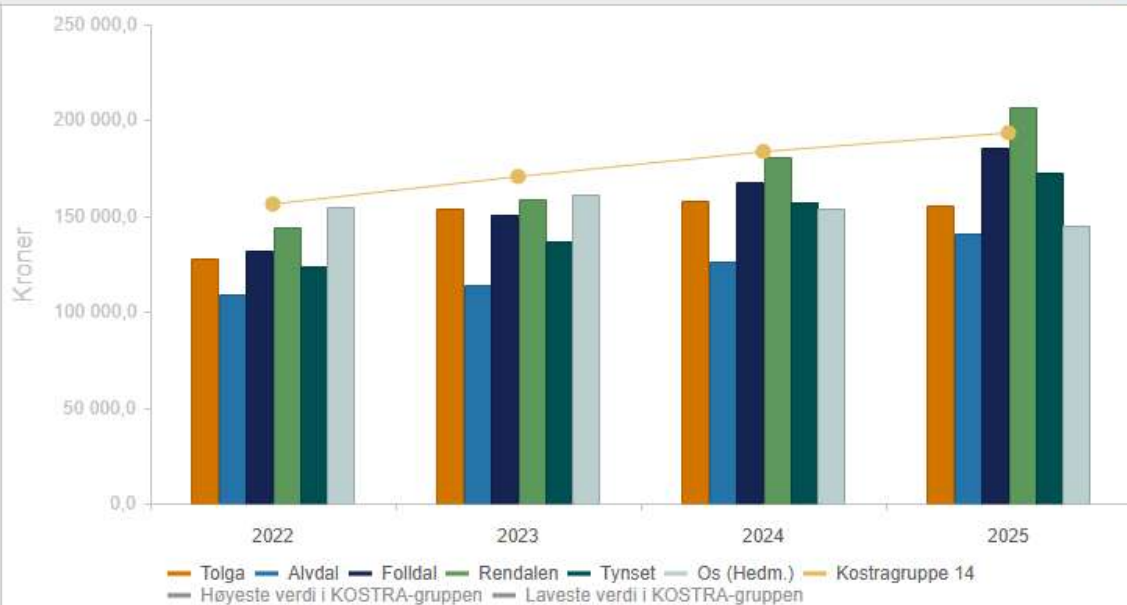
Vingelen barnehage

Født 2021 - 3 barn
 Født 2022 - 3 barn
 Født 2023 - 8 barn
 Født 2024 - 5 barn
 Født 2025 - 7 barn
 Født 2026 -

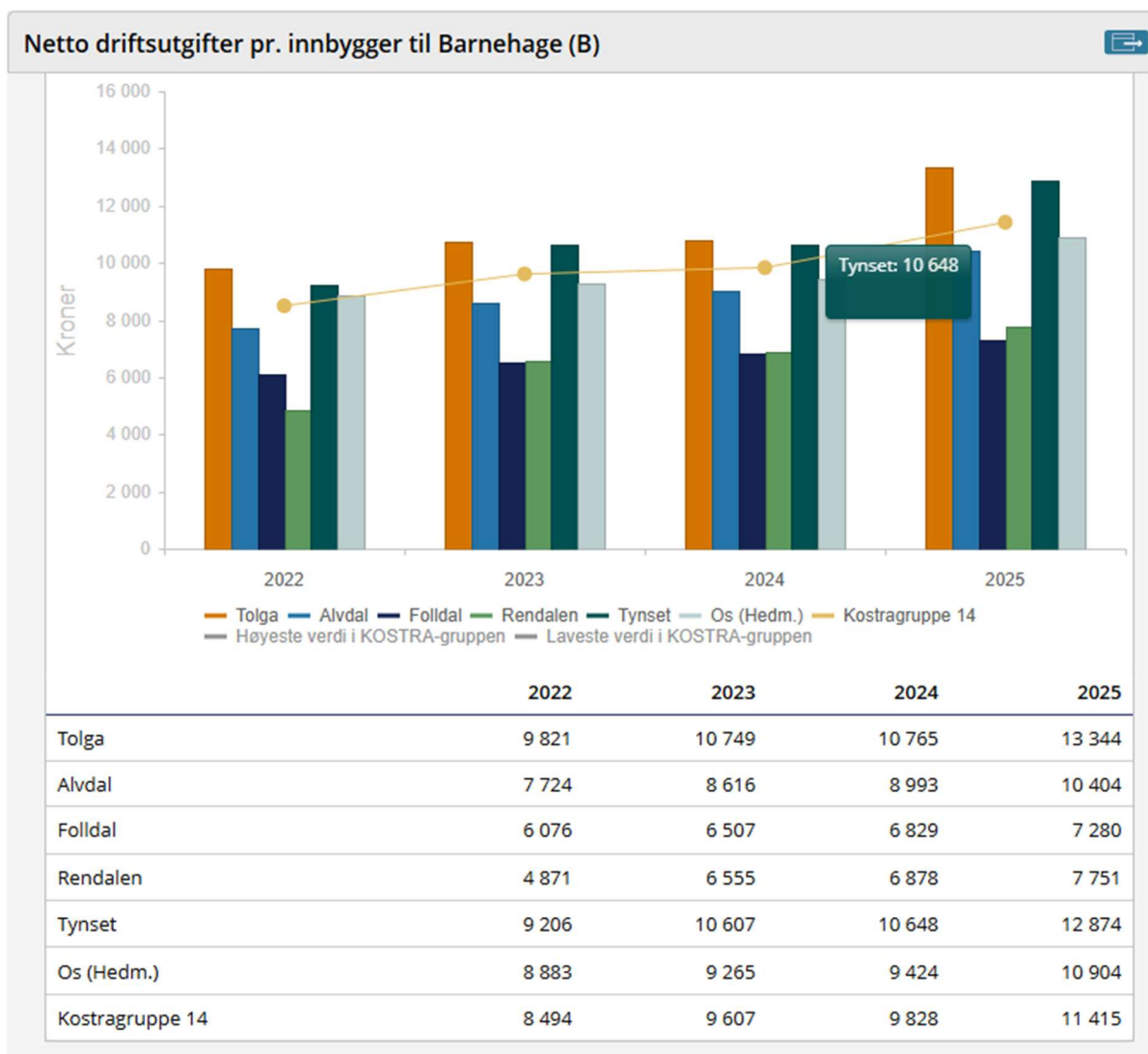
Barnehageår :	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032
f.år	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	26-28
Storbarn	14	16	20	12+	7+	?
f.år	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30
Småbarn	12	7+	?	?	?	?

1

Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev (B)

	2022	2023	2024	2025
Tolga	128 235,3	153 933,0	158 140,0	155 541,2
Alvdal	108 969,1	114 351,9	126 307,2	140 663,6
Folldal	132 307,2	150 389,9	167 500,0	186 000,0
Rendalen	143 860,0	158 721,5	180 645,2	207 125,0
Tynset	123 762,2	137 058,1	157 251,5	172 467,5
Os (Hedm.)	154 933,8	161 279,7	153 544,8	145 128,2
Kostragruppe 14	156 223,3	170 567,4	183 593,6	193 412,9

Utvikling og utfordringer

Utvikling og utfordringer

- Antall barn i barnehagene og på skolene svinger noe fra år til år. Tilflytting og innvandring er en medvirkende årsak til dette, sammen med svingninger i årskull. Tolga har ikke hatt samme nedgang i antall barn og unge som prognosene til SSB tilsier, selv om kjente barnetall framover viser en liten nedgang de neste 5-10 årene.

Årsberetning 2025

- Sektoren har mange godt kvalifiserte medarbeidere. Flere av enhetene små og sårbare ved fravær. Samlet ressursbruk er god og innenfor normen. Det er et potensiale å se på hvordan ressursene brukes. Det må jobbes godt og strategisk for å oppfylle intensjonen i ny opplæringslov med mer fokus på tilpasset opplæring i klasserommet som hovedregel.
- For å møte nye sentrale føringer synliggjort i ny opplæringslov og oppvekstreformen (tidlig og målrettet innsats, styrke "laget rundt barnet") er det behov for større samarbeid mellom enhetene, mellom sektorene og å jobbe mer på tvers av team og trinn.
- Det er stor etterspørsel etter barnehagelærere i Tolga og i regionen. Tolga mangler tilstrekkelig antall barnehagelærere og har i flere år gjort vedtak om disp. fra utdanningskravet. 3 ansatte i barnehagene i Tolga startet utdanning i 2024 som pågikk i hele 2025. Kommunen gir økonomisk støtte (bl.a. permisjon med lønn og dekking av oppholdsutgifter ved studiesamlingene).
- Mer enn 90 % av budsjettetrammen handler om lønn. Det gir mindre handlingsrom å justere øvrige driftsposter og uforutsette utgifter.
- Voksenopplæring og introduksjonsprogrammet dekker faktiske kostnader i intro-perioden. For at deltakerne i neste fase kommer ut i sysselsetting/lønnet arbeid, må vi lykkes bedre med denne samlede innsatsen.

Kommentar til status økonomi

Kommentar til status økonomi

Oppsummert for sektoren:

Sektoren samlet sett gikk med mindreforbruk, og det har heller ikke været varslet noe merforbruk gjennom året. Kommentarer under hver enhet.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	61 199	61 925	726
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 664	3 484	-180
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4 389	3 910	-479
Overføringsutgifter	616	150	-466
Finansutgifter	1 904	1 664	-240
Sum Driftsutgifter	71 773	71 133	-640
Salgsinntekter	-3 519	-3 160	359
Refusjoner	-13 419	-11 764	1 654
Overføringsinntekter	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-732	-889	-157
Sum Driftsinntekter	-17 670	-15 813	1 856
Netto resultat	54 103	55 320	1 216

OPPVEKST FELLES

Tjenesteområdebeskrivelse

Oppvekst felles

I oppvekst felles inngår felles stillinger for skole og barnehage, felles kompetanseheving for skole og barnehage, utgifter til grunnskole som ikke berører den enkelte enhet, skoleskyss, prosjekter knyttet til sektor (eks. fritidskoordinator), skolemåltid, PPT, voksenopplæring, barnehagemyndigheten og introduksjonsprogrammet.

Barnehage - og skolefaglig kompetansesamarbeid Nord - Østerdal

Kompetansesamarbeidet i regionen er organisert i et forum for alle 6 kommunene i Nord-Østerdal: «Samarbeidsavtale om kompetanseutvikling i skoler og barnehager i Nord-Østerdal». Tynset kommune er sekretariat i dette samarbeidet. All felles kompetanseutvikling for skoler og barnehage er nedfelt i en felles plan. Kompetansepakken gjelder tiltak begrunnet i St. melding 6 «Kompetanseløftet», Oppvekstreformen (Barnevernsreformen) og tiltak ut fra lokale behov på hver skole / barnehage.

Felles grunnskole

Fellestiltak gjelder bl.a. grunnskoleelever som får sitt skoletilbud i andre kommuner, samt videregående elever i «kombinasjonsklassen». Det siste tilbudet er 1–2 årig påfyll (grunnskoleopplæring) for flyktninger, som en innføring til vg. skole. Tilbudet er et spleiselag mellom fylkeskommunen og kommunen.

Skoleskyss

Dette gjelder grunnskoleelever som har krav på skoleskyss i henhold til opplæringsloven. I tillegg til elever som bor på veistrekninger kommunen sjøl har definert som trafikkfarlig skolevei. I 2025-2026 har 47 elever ved Tolga skole skoleskyss og 13 elever ved Vingelen skole.

Skolemat

Tolga skole: Et varmt måltid tilbys alle elever 1. - 10. trinn 1 dag pr uke, fordelt på 2 dager; tirsdager og onsdager i Skjold. Skoleåret 2025-2026 driftes dette fortsatt med hjelp av frivillige, på lik linje med 24-25

Vingelen skole: Elevene får i år lunsj i kantina i Skjold i forbindelse med svømming og bibliotek på onsdager. 10 ganger for 1.-4.trinn og 10 ganger for 5.-7.trinn. Skolen arrangerer fra tid til annen pøsmoro/generasjonskafè eller liknende for alle elever, pluss inviterte.

Fritidskoordinator

Prosjektstilling 50 %. Oppfølging av barn og unge og deres familier i ulike fritidsaktiviteter. Forsterket tilbud i Fritidsklubben. Organiserte bl.a sommeraktiviteter for barn og unge, Ungdata-undersøkelsen og kommunens koordinator i satsingene "Alle med" og "Innafor".

Pedagogisk psykologisk tjeneste

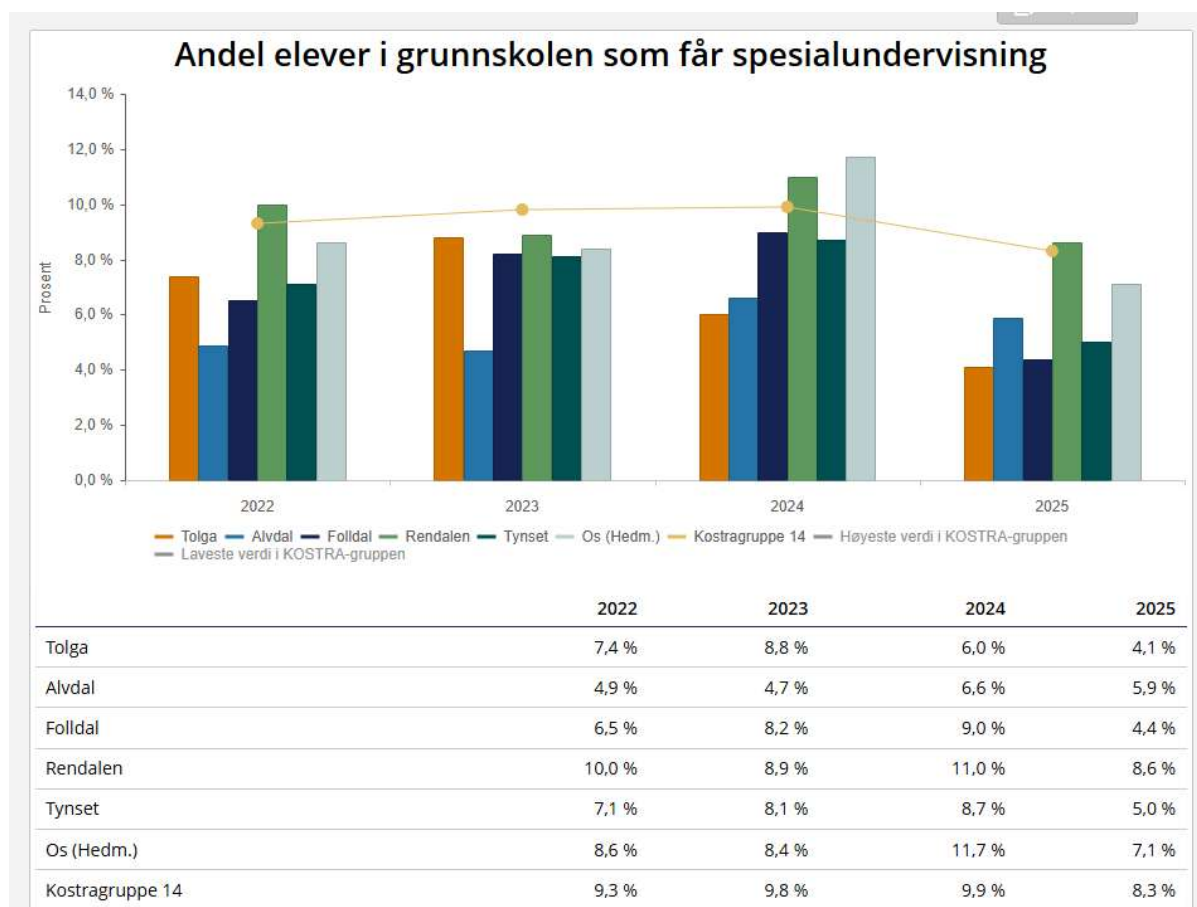
PP-tjenesten/logopedtjenesten for Nord-Østerdal er en interkommunal tjeneste, og dekker kommunene Tynset, Folldal, Alvdal, Rendalen, Tolga, og Os. Tynset kommune er vertskommune. Lederressurs er 50 % av en fagstilling. En representant fra hver kommune sitter i fagråd.

Tjenesten er organisert slik at hver skole og barnehage har en kontaktperson i PPT/logopedtjenesten som har fast besøksplan mot den enkelte enhet. Kontaktpersonen i PPT har ansvar for å følge opp det systemiske arbeidet i organisasjonen. I tillegg har PPT tre team som arbeider med kompetanseheving innen følgende områder:

- Team - inntak
- Team - sosiale og emosjonelle vansker og systemarbeid
- Team – fagvansker: Lese- og skrivevansker, matematikkvansker, språkvansker, fler-språklighet og sammensatte lærevansker

Logopedtjenestens kompetanseområder er afasi, dysartri, stamming og løpsk tale, utviklingsmessige språkvansker, artikulasjonsvansker, EILO (pustesykdom), stemmevansker og dysfagi (spise- og svelgevansker).

En viktig del av arbeidet i PPT/logopedtjenestens arbeid er å utrede barn og unge og veilede elever, skoler, barnehager og foresatte. PPT er sakkyndig instans.

Voksenopplæring og introduksjonsprogrammet

Tolga kjøper voksenopplæringstilbudet av Tynset opplæringscenter.

Introduksjonsprogrammet følges opp av kvalifiseringsrådgiver i bosettingskommunen. Disse stillingene følger opp persontilskudd (grunntilskudd og norsktilskudd) i det interkommunale samarbeidet.

Tynset opplæringscenter er organisert med 4 avdelinger; en interkommunal avdeling om norsk- og samfunnskunnskapsopplæring for voksne, grunnskoleopplæring (FOV) for voksne, avdeling for bosetting av flyktninger og avdeling for oppfølging av introduksjonsdeltakere. I tillegg er enheten ansvarlig for å søke om og å følge opp særskilt tilskudd ved bosetting av flyktninger med funksjonshemming.

- Interkommunalt samarbeid, kommunene Tolga- Alvdal- Folldal- Tynset
- Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for alle innvandrere i de 4 kommunene
- For introduksjonsdeltakere er opplæringen en del av introduksjonsprogram, som følges opp ved introduksjonsavdelingen i bostedskommunen
- Oppfølging av prosjekter i samarbeid med introduksjonsavdelingen og bosettingsavdelingen / kommuner
- Arrangere norskprøver muntlig og skriftlig i henhold til sentralt gitte prøver i regi av Direktoratet for Høyere utdanning og kompetanse

Brukere: Tynset har arrangert språkprøver for kommunene Tynset- Tolga- Alvdal-Folldal. Prøveformen måler skriftlig og muntlig norsknivå etter nivå A1-A2-B1-B2-C1, der A1 og under A1 viser laveste resultat. Nivå C1 er et akademisk nivå.

Nivåene A1-A2-B1-B2-C1 måles ved skriftlige prøver i lytte- lese- skrive. Prøvene er digitale og vurderes sentralt ved Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, HK-dir. Muntlige norskprøver arrangeres lokalt med ekstern sensor.

Tjenesten er hovedkontakt opp mot Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) om oppfølging av norsk – og samfunnskunnskapsopplæring, samt registrering og oppfølging av prøvene i norsk, samfunnskunnskap og Statsborgerprøven.

I 2025 deltok 38 elever fra Tolga og det er en nedgang fra 2024 hvor 62 elever deltok.

Kommentar til status økonomi

Området oppvekst felles viser et mindreforbruk på omtrent 380 000,- som i all hovedsak skyldes mindre lønns- og pensjonsutgifter, samt mindre utgifter til skoleskyss enn antatt ved budsjetteringen.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	2 667	2 776	109
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 031	1 361	330
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 962	3 492	-470

Årsberetning 2025

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Overføringsutgifter	223	150	-73
Finansutgifter	889	650	-239
Sum Driftsutgifter	8 771	8 429	-342
Salgsinntekter	-4	0	4
Refusjoner	-3 428	-2 750	678
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-349	-300	49
Sum Driftsinntekter	-3 781	-3 050	731
Netto resultat	4 990	5 379	389

VINGELEN SKOLE OG BARNEHAGE

Tjenestekområdebeskrivelse

Tjenesteproduksjon og aktivitet

Høsten 2025 startet 48 elever ved skolen. 25 barn i barnehagen. Dette skole- og barnehageåret har enheten flerspråklige barn fra Ukraina.

De siste årene har det vært stort fokus på utvikling av uteområdet i et samarbeid mellom kommunen, Vingelen Idrettslag og Fjellheim. Dette har handlet om både leke- og aktivitetsområder for skole og barnehage, samt trafiksikkerhet. I 2024 ble det ny organisering av parkeringsplass, med en rabatt mot hovedveien og skilting for kjøreretning. I tillegg ble det satt opp flere gatelys. Prosjektet er nå avsluttet. Fokuset som har vært på trafiksikkerhet har vært et positivt tiltak som fungerer godt.

Vingelen skole

Skolen har jobbet med kompetansepakken "interne støttesystemer og tilpasset opplæring", og spesifikt med pedagogisk analyse. Skolene i Tolga har hatt to felles økter med fagsamarbeid i tillegg til en halv planleggingsdag med tema pedagogisk analyse høsten 25.

Skolens HMS-plan er oppdatert, og inkluderer en ROS-analyse som er utarbeidet av en representativ gruppe av skolens ansatte og ledelse sammen med bedrifthelsetjenesten. Dette ble gjort som en del av tilsyn fra Arbeidstilsynet ved Tolga skole våren 2024, og HMS-planen gjennomgås årlig.

Skolen har et tett samarbeid med foreldrene både gjennom utvalgsmøter og ulike arrangementer gjennom året.

Skolen baserer sin virksomhet på at elevene skal få gode vilkår for læring. Dette bl.a. gjennom utstrakt bruk av ulike læringsarenaer og metoder. I «Styringsplattform for oppvekst» er det lagt tydelige føringer for fortsatt bruk av uteområdene, der målet er at opplæringen gir barna «røtter i fortida, tro på framtida og læring i fellesskap».

SFO

Høsten 2025 var det 24 elever som benyttet tilbudet. Det gis tilbud om SFO på ettermiddag alle dager. På morgenen er det fortsatt SFO i samarbeid med barnehagen. 1. trinn til 3. trinn har gratis kjernetid på SFO (12 timer). I skolens ferier er det samarbeid med barnehagen dersom for få unger melder seg på ordinært SFO-tilbud, samt et samarbeid med Tolga SFO. Dette gir god utnyttelse av mannskap på tvers. Dette er en av fordelene med å være lokalisert sammen med barnehagen, samt samarbeidet mellom skolene.

Vingelen barnehage

Det er stabil søkning til barnehagen. Inneværende barnehageår er det 25 barn (36 plasser) på 2 avdelinger. Det er en økning av yngre barn i barnehagen, i tillegg til at antallet dager for den enkelte også øker. Barnehagen har søkelys på lekens plass i barnehagehverdagen og de voksnes rolle i leken. Dette har satt sitt preg både på planlagte og spontane aktiviteter i hverdagen, og har vært tema på planleggingsdag og personalmøter for de ansatte. Arbeid med disse fagområdene fremmer trivsel, allsidig utvikling og god helse for barna.

Temaet i 25/26 er Naturen og nærmiljøet. De fagområdene som har vært i fokus er; nærmiljø – samfunn / kommunikasjon, språk og tekst / kropp, bevegelse, mat og helse.

Barnehagen har fortsatt å jobbe med «Foreldresamarbeid» som kompetansepakke.

Barnehagen fyller bemanningsnorm. Det er gitt 2 vedtak om disp. fra utdanningskravet. Gledelig har 2 fagarbeidere i barnehagen begynt på arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning.

Oppsummering og konklusjoner

Samlet sett er Vingelen skole og barnehage en organisasjon med relativt godt kvalifiserte og dedikerte medarbeidere. Det er fokus på lek og et godt læringsmiljø for barn fra 1-13 år. I sentrum står mestring på sitt nivå for alle.

Resultatene fra undersøkelser, tester og kartleggingsprøver viser i hovedsak gode og positive resultater. Elevene har over tid skåret høyt på de fleste parametere i elevundersøkelsen. I likhet med resten av regionen og landet, ser vi samme nedadgående utvikling knyttet til mestring og motivasjon. Skolene har jobbet litt tettere sammen denne høsten, med noe felles fagsamarbeid, samt felles kompetansedag. Dette ønsker vi å bygge videre på, og utnytte hverandres kompetanse bedre. Det planlegges for mer samarbeid på tvers av skoler.

Utvikling og utfordringer

Året har vært preget av usikkerhet og bekymringer knyttet til kommunestyrets vedtak om felles personalledelse ved skolene. Fra 1.jan 2026 er det en felles rektor for begge skolene. Det er en politisk forventning om at ressurser brukes tett på elevene og i klasserommet.

Kommentar til status økonomi

For budsjettåret ser vi at Vingelen skole og barnehage har samlet et merforbruk på kr. 230 000,- hovedsaklig til lønn.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	13 826	13 497	-329
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	765	738	-28
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	0
Overføringsutgifter	140	0	-140
Sum Driftsutgifter	14 731	14 234	-497
Salgsinntekter	-677	-770	-93
Refusjoner	-2 623	-2 241	382
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	-25	-25
Sum Driftsinntekter	-3 301	-3 036	264
Netto resultat	11 431	11 198	-233

TOLGA SKOLE

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteproduksjon og aktivitet

Elevtallet har vært stabilt de siste årene + - 150. Fram mot 2030 øker elevtallet noe, men ikke nevneverdig. Det holder seg rundt 150.

Ca 38 % av elevene er flerspråklige, og representerer 12 ulike språk.

Tolga skole kjøper tjenester fra kulturskolen i musikk og engelsk. Dette er et samarbeid som fungerer svært godt. Samarbeidet med kulturskolen er regulert gjennom forpliktende samarbeidsavtaler. Kulturskolen ble fra 1. august organisert inn under Tolga skole, med felles enhetsleder. Kulturskolen har nå en faglig leder. Fra høsten 2020 ble barnehagen «nabo» med skolen, og samarbeidet mellom barnehage og skole er nå tett. Vi har jevnlig møtepunkter i ledelsen, og en felles plan for overgang barnehage/skole. Skolen bruker jevnlig biblioteket og alle klasser får en time hver per uke. Biblioteket er en viktig arena for stimulering av leselyst.

Mange tiltak er nedfelt i styringsplattformen. Skolen har flere foreldresammenkomster, møter, samling for klassene utenom skoletid enn det som er nedfelt i lovs form.

FAU jobber med et sosialt årshjul som skal si noe om hvordan foreldrene kan bidra til at både barna og foreldrene kan bli bedre kjent med hverandre utenfor klasserommet. Skolen har kontinuerlig tett samarbeid med lag og foreninger i bygda i ulike arrangement. Skolen bruker aktivt det utvidede skolerommet og er en integrert del av bygda.

Grunnleggende ferdigheter i basisfagene er skolens hovedprioritering. Opplæring i lesing og skriving er en felles satsing i regionen.

Skolen jobber med en kompetansepakke som heter «Tilpasset opplæring og inkluderende støttesystemer», på lik linje med Vingelen skole. Høsten 2025 ble det jobbet videre med pedagogisk analyse, som er en del av kompetansepakken. I denne kompetansepakken jobber skolen også med tidlig innsats i samarbeid med våre støttesystemer, for å kunne hjelpe barn og unge tidligst mulig.

Skolen har revidert flere dokumenter og rutiner dette året. Skolen har bl.a. revidert den sosiale handlingsplanen, og gjort den om til en håndbok for alle ansatte. Handlingsplanen oppsummerer mange av rutinene skolen har for arbeid med elevenes psykososiale miljø. Skolens HMS-plan er også oppdatert, og inkluderer en ROS-analyse som er utarbeidet av en representativ gruppe av skolens ansatte og ledelse sammen med bedrifthelsetjenesten. Dette ble gjort som en del av tilsyn fra Arbeidstilsynet våren 2024, og HMS-planen gjennomgås årlig.

Skolen jobber videre med å forbedre og utarbeide gode rutiner for oppfølging av elever i samarbeid med ulike støttesystemer. Målet med rutinene er å fange opp elever som strever så tidlig som mulig, for å kunne gi god oppfølging. Tett samarbeid med psykisk helseteam er en del av denne rutinen. På småtrinnet er lesekurs satt i system som en del av den intensive opplæringen for de som trenger dette.

Skolen arbeider målrettet med å gi alle elever god faglig oppfølging. Tilpasset opplæring og praktisk læring gjennom aktivitet står sterkt i Tolga skole. Overordnet del av fagfornyelsen skal ligge som et prinsipp i fagene, både når det gjelder et inkluderende læringsmiljø og tverrfaglig undervisning.

Skolen arbeider målrettet med sosial handlingskompetanse og relasjonelle ferdigheter både blant voksne og elever, som er grunnmuren for all læring. Alle elever skal oppleve trygghet på skolen. Elevundersøkelsen viser at eleven på skolen trives og har venner. Siste UngData-undersøkelse viser at 95% av elevene mener at lærerne bryr seg om seg, noe som er høyest i landet. Samtidig er internett, spill og bruk av sosiale medier en økende aktivitet. Det bekrefter at det er nødvendig å satse på oppbygging av elevers sosiale kompetanse. Dette er en kontinuerlig prosess og «ferskvare». Skolen har laget en sosial årsplan med aktiviteter som er felles for flere av trinnene på skolen. Eksempel på dette er «Skoleløpet», der alle elever fra 1. trinn til 10. trinn deltar, og der 10. trinn går sammen med 1. trinn, 9. trinn går sammen med 2. trinn og så videre. Det samme prinsippet følges ved juleverkstedet som arrangeres tidlig desember. Dette skaper møteplasser der elevene kan få en annen arena å føle mestring på, gjennom sosialt samvær og omsorg.

Skolen gir tilbud til elevene om opplæring i tysk som 2. fremmedspråk. Som alternativ kan elevene velge arbeidslivsfag. Dette er et fag der en velger områder fra den videregående skolen med praktiske tilnærminger (design/redesign, fysisk aktivitet og helse, produksjon for salg). Som valgfag kan elevene velge mellom programmering, friluftsliv, praktisk håndverksfag, innsats for andre og kulturarv. I 9. trinn har elevene elevbedrift som valgfag, men kan velge mange ulike retninger innenfor dette.

Bærekraftig utvikling: Gjennom 10. trinn sin festmiddag brukes både skolehage og natur for å jakte og sanke kjøtt, bær, fisk og sopp. Skolehagen brukes generelt sett av flere.

SFO

47 barn benytter tilbudet, en økning fra året før. Økningen henger sammen med at 1. trinn er en stor klasse, med 17 elever. Dyktige ansatte gir elevene trygge og gode tilbud på SFO.

Ansatte i SFO har hele stillinger, og kombinerer SFO med arbeid i skolen-, i klassene og opp mot enkeltelever. Dette skoleåret jobber tre ukrainske ansatte både i skolen og på SFO som et tiltak for å følge opp de ukrainske barna vi har i skolen. Dette gir en viktig oppfølging til et ganske stort antall ukrainske barn og unge.

Oppsummering og konklusjoner:

Ulike kartlegginger, bl.a. nasjonale prøver og elevundersøkelsen bekrefter at læringstrykket i klasserommet er godt, og at elevene har det bra på skolen. Det jobbes kontinuerlig med elevenes psykososiale miljø. Arbeidet med sosiale ferdigheter og relasjonelle ferdigheter er satt i system. Skolen fanger opp flere elever som har behov for oppfølging gjennom systematisk arbeid, og gjennom et godt samarbeid med andre instanser. Gjennom «Kompetanseløftet» er dette tema som forventes å gi positiv effekt over tid. Elevtallet er stabilt.

Skolen jobber utradisjonelt, tar i bruk uterommet som en viktig læringsarena og jobber godt med dybdelæring med lokale mål. Entreprenørskap er satt i system, både på mellomtrinn og ungdomstrinn. Skolen vektlegger praktisk og variert tilnærming fra 1. trinn til 10. trinn.

Det jobbes kontinuerlig med å ha riktig kompetanse. Skolen har en økende andel elever med særskilte behov, både når det gjelder språk og spesifikke diagnoser/sykdommer. Disse behovene krever mye av både kontaktlærere og fagarbeidere/assistenter, noe som også går utover helheten og elevene generelt. Det er en utfordring å følge opp en særskilt språkopplæring for alle som har store og små behov, og vi har valgt å prioritere de ukrainske barna. Det betyr ikke at andre flerspråklige barn ikke får oppfølging, men på en litt annen måte og i større grad i klasserommet.

Psykisk helseteam har faste dager på skolen, og deltar både i tverrfaglig samhandlingsteam og skolemiljøteam. Det å jobbe tverrfaglig, styrker laget rundt barnet, jfr. Kompetanseløftet og tidlig innsats.

I 2025 har skolen hatt fire ansatte som lønnes av IMDI-midler. Disse midlene tildeles med bakgrunn i alvorlige utfordringer hos flerspråklige elever. Skolen har søkt midler på fire slike elever, og alle har store hjelpebehov. Det er ressurskrevende å jobbe med slike søknader, som involverer både flyktningtjenesten, helse, skole og PPT, evt også HAB-tjenesten og/eller BUP. Det er også en utfordring i at dette er ustabil med tanke på at elever kan flytte ut av kommunen. Da blir lønnsgrunnlaget for en ansatt borte på kort tid.

Utvikling og utfordringer

Den økende andel elever med særskilte behov, både når det gjelder språk og spesifikke diagnoser/sykdommer er utfordrende. Disse behovene krever mye av både kontaktlærere og fagarbeidere/assistenter, noe som utfordrer helheten og elevene generelt. Det er krevende å følge opp en særskilt språkopplæring for alle behov.

Det drives kontinuerlig utviklingsarbeid og systematisk arbeid med elevenes psykososiale miljø. Å styrke elevenes sosiale og relasjonelle ferdigheter er satt i system.

Skolen deltar i flere prosjekter knyttet til miljøarbeid i klasserommet, folkehelse satsing og andre tverrfaglige utviklingsprosjekter rundt barn og unge.

Kommentar til status økonomi

Oppsummering tiltak

Tolga skole har et betydelig mindreforbruk mot budsjettet på ca. 1MNOK. Mindreforbruket skyldes betydelig mindre bruk av vikarer i forhold til refusjon sykepenger og foreldrepenger, blant annet ved forskyving av lederressurser i rektors permisjon. Det er også mindreforbruk på kjøp tjeneste andre

kommuner, samt at pensjonsutgiftene(Statens Pensjonskasse) er betydelig mindre enn budsjettet. Ved SFO er det noe merforbruk på lønn.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	24 763	26 047	1 284
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 237	1 088	-149
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	182	200	18
Overføringsutgifter	154	0	-154
Finansutgifter	1 016	1 014	-2
Sum Driftsutgifter	27 351	28 349	998
Salgsinntekter	-541	-380	161
Refusjoner	-5 567	-5 573	-6
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-364	-464	-100
Sum Driftsinntekter	-6 471	-6 417	54
Netto resultat	20 880	21 932	1 052

KULTURSKOLEN

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteproduksjon og aktivitet

Å delta i kunst og kulturfag har stor egenverdi for barn og unge. For en kommune med nedgang i folketallet, og som ønsker å beholde og rekruttere barnefamilier, er det gode kulturskoletilbudet en klar

styrke. Det er viktig å legge til rette for at minoritetsspråklige barn kan delta i kulturskolens tilbud, som er en viktig arena for integrering.

Skolen har lokale læreplaner som bygger på Rammeplan for kulturskole, Mangfold og fordypning. Kulturskolen følger skoleruta for grunnskolen. Undervisningen foregår i grupper og/eller individuelt. Det er et mål at så mange som mulig har muligheten til å spille sammen med andre enten ukentlig eller i perioder.

Kulturskolen samarbeider med skolene og tilbyr undervisning innenfor skoletiden. Samarbeidet gir ungene unike muligheter til å få utfolde seg og er et viktig bidrag til å skape gode læringsarenaer for alle. Det er svært mange av skolens elever som benytter seg ellers av kulturskolens varierte tilbud.

Utadrettet virksomhet

Tolga kulturskole har hatt konserter og forestillinger gjennom skoleåret. Ulike innslag etter forespørsler. Ferske fjes, kulturskolens «Vårkonsert» og «En reise i musikk og teaters verden» ble gode mestringsarenaer der elevene fikk ulike arenaer å spille på ut fra der de er. I år fikk vi også med noen innslag fra voksne som deltok i prosjektet «språkdrama». Lærere fra staben tar også ansvar for musikk, lyd og lys i tillegg til regi og instruksjon. Det har vært skolekonserter for begge skolene. I november hadde vi konserten «Etterklang». Der fikk kulturskolens elever og ansatte møte Bendik Qvam i samspill og lek i arven etter Magnar Storbekken. Det er tett samarbeid med barnehagene, omsorgstunet med bl.a. generasjonssang og det frivillige kulturliv gjennom ulike opptredener. Kulturskolen har ekstra fokus på å ha et tett samarbeid med skolemusikken. At elever får en samspillmulighet, er veldig viktig for motivasjon og læring.

Tidlig innsats

Det er ca. 30 % flerspråklige i skolens elevgruppe. Tallet er stabilt.

Breddeprogram

- Tangent og rytme for 1. og 2. trinn går som et breddeprogram der alle får delta gratis. Dette er en viktig og god arena, og sikrer et kulturskoletilbud for alle i starten av grunnskoleløpet. Erfaringen er at mange søker seg inn i kulturskolen underveis eller etter å ha deltatt på tangent og rytme. Dette greide vi ikke å gjennomføre i 2025 grunnet for få ansatte

Kjerneprogram

- Her er de fleste elevplassene. Det er elever som er motivert for større undervisningsmengde og systematisk egeninnsats. Det skal bidra til å utvikle kreative evner, håndverksmessig og kunstnerisk kompetanse og samarbeidsevne. Skolen har her elever som går i mange år med jevn utvikling fra 1.trinn og helt ut videregående skole.

Fordypning

- Tolga kulturskole har ikke fordypning som tilbud. Men kulturskolene i regionen har et samarbeidsprosjekt med musikklinja ved Nord Østerdal videregående skole. De arrangerer 2 samspillkvelder i året der alle elever fra kulturskolene i regionen inviteres til samspill med elever og lærere ved musikklinja. Elevene opplever det som veldig positivt å bli kjent med andre av regionens kulturskoleelever og bedre kjennskap til musikklinjas elever og ansatte.

Salg av tjenester

Tolga barnehage, Tolga skole, Kulturenheten (fram til 31.07.25), Tolga skolemusikkorps, Tolga og Os Janitsjar, Bergstadkoret (fram til 31.07.25), Tynset – Alvdal Janitsjar (01.08.-31.12.25), Røros kulturskole

Omdømmebygging

Gjennom å være en integrert del av sektor oppvekst, er kulturskolen en arena som når barn og unge i ulik alder, helt fra barnehage og ut grunnskoleløpet. Skolen har også noen elever som går på videregående skole. Omdømme bygges gjennom levering av tjenester med høyt faglig nivå, i møtet med den enkelte elev. Utadrettet virksomhet, egne konserter og prosjekter, samt samarbeid med det frivillige kulturliv gjør kulturskolen synlig i kommunen og i folks bevissthet. Det oppleves at kulturskolen «står høyt i kurs» blant politikere, brukere og foreldre.

Dialog med foresatte

Gjennom direkte kommunikasjon mellom lærer og foresatte ønsker skolen å styrke dialogen og avklare gjensidig forventning. Ved bruk av administrasjonsprogram, SpeedAdmin, har skolen fått en enklere vei til å nå alle med beskjeder gjennom SMS og e-post. Skolen gjennomfører også foreldremøter.

Oppsummering og konklusjoner

Ut fra elevtall har det vært stor % vis deltakelse i kulturskolen. Fra august 2025 ble stillinger i kulturskolen vakante, og flere elever mistet sin elevplass i påvente av nyansettelser.

Kulturskolen ønsker å legge til rette for elevers motivasjon, mestring og muligheter. Kulturskolen ønsker å løfte fram kreative fag for barn og unge. Skolen gir tilpasset opplæring for alle. Alle skal få utviklet sitt talent. I kulturskolen blir alle avhengige av hverandres kompetanse for å nå målene. Dette ble ekstra krevende fra august da en del kompetanse ikke lenger er i staben.

Kulturskolen er en naturlig del av oppvekst, og samtidig har skolen behov for å arbeide på tvers av sektorene. Livskvalitet for alle uansett alder. Fra vugge til grav. Skolen ønsker å videreutvikle seg som kommunens kulturelle ressursenter. Skolen ønsker også å bidra enda sterkere for å inkludere alle som flytter til Tolga. Kulturskolen kan gjøre den enkelte i stand til å delta i det frivillige kulturliv samt gi mestringsopplevelser i en ellers ukjent og fremmed hverdag i et nytt land. Gjennom folkehelseprogrammet har vi bedre forutsetninger for å nå disse mål.

Utvikling og utfordringer

En stor utfordring for framtiden er å gi kvalitativt godt tilrettelagt opplæring i kunstfag for barn og unge.

En annen utfordring er å håndtere nedgang i elevtallet uten å miste kompetansen i kommunen. Skolen er avhengig av forutsigbarhet og forankring av verdier av kunst og kultur i opplæringen.

Det er igangsatt et utredningsarbeid som vil fremlegges i løpet av 2026.

Kommentar til status økonomi

Kulturskolen viser et økonomisk resultat omtrent som budsjettet

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	3 146	3 468	322
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	76	-396	-472
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	0
Overføringsutgifter	11	0	-11
Finansutgifter	0	0	0
Sum Driftsutgifter	3 233	3 073	-160
Salgsinntekter	-1 179	-810	369
Refusjoner	-390	-500	-110
Overføringsinntekter	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-20	-100	-80
Sum Driftsinntekter	-1 589	-1 410	179
Netto resultat	1 644	1 663	18

BARNEHAGE

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteproduksjon og aktivitet

Tolga barnehage består av 5 avdelinger. Både arealnorm, bemanningsnorm og pedagognorm følger lovkravet.

Ingen barn fra Tolga kommune gikk i 2025 i private barnehager i nabokommuner.

Tolga barnehage

De fleste barn i Tolga barnehage har 5 dagers tilbud, og det er mange tospråklige barn fra ulike land i barnehagen - 40% høsten 2025.

Barnehagen har i mange år hatt god faglig kompetanse – både barnehagelærere og fagarbeidere. De siste årene har det manglet barnehagelærere. Det gis dispensasjon fra utdanningskravet både i Tolga og Vingelen barnehage – høsten 2025 er det 1,6 årsverk dispensasjon i Tolga barnehage. En ansatt fra Tolga tar arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning - ferdig våren 2028.

Styrking førskolebarn

1 årsverk med spesialpedagog blir benyttet til styrking for barn som har særlige behov for spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging.

Felles barnehagene

Tolga barnehage har egen språklærerstilling (0,6 årsverk) som styrker og arbeider systematisk med arbeidet med språkstimulering for flerspråklige barn. Det legges stor vekt på styrking av norsk som andre språk.

Oppsummering og konklusjoner:

Barnehagen legger vekt på mål og visjoner i styringsplattformen: Et oppvekstmiljø som skal gi trygge, glade, selvstendige og skapende barn. Lek og hverdagsaktiviteter er viktige læringssituasjoner for barna.

Barnehagen jobber for å sikre et oppvekstmiljø som gir allsidige opplevelser og erfaringer, og som tar utgangspunkt i nærmiljøet og naturen. Det legges vekt på at de voksne ser det enkelte barn, dets utviklingsnivå og behov, er tydelige, observerer og veileder barna underveis.

Felles kompetanseplan i Nord-Østerdalen for ansatte i skole og barnehage med fokus på psykisk helse. Barnehagen jobber fortsatt med kompetansepakken: «Inkluderende barnehagemiljø fritt for krenkelser»

Barnehagene i Tolga bygger sin virksomhet på Lov om barnehager og rammeplanen. Årets hovedtema i barnehagen er: Bygda vår året rundt.

Barnehagene i Tolga har årlig hoved ettersyn på lekeplassutstyr.

Tolga kommune har samarbeid med Tynset og Os på tilsyn etter barnehageloven § 16. I 2025 ble det ikke gjennomført tilsyn i Tolga kommune.

Ingen husholdninger skal betale mer enn 6 prosent av inntekten sin for en barnehageplass. Foreldrebetalingen er også begrenset oppad av maksimalprisen per måned, og søskenmoderasjonen. Alle 2-, 3-, 4- og 5-åringer, og barn med utsatt skolestart, som bor i husholdninger med lav inntekt har rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke. Betaling av kost (matpenger) kan komme i tillegg til maksprisen.

Tolga kommune har per 31.12.25 11 barn som får tilbud om redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid (kr 133.000 i mindre inntekter).

Høsten 2025 ble makspris for 5 dagers barnehagetilbud redusert fra kr 1500 til kr 700.

Utvikling og utfordringer

Kommunen har hatt problemer med å rekruttere kvalifiserte barnehagelærere og har som en del av strategien for å styrke kompetansen, fått til et samarbeid med av våre tre ansatte som gjennomfører ABLU (Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning). Tolga kommune gir studentene fri til lønn til samlinger og studiedager , dekker semesteravgift og faglitteratur, og reise og opphold til samlinger mot bindingstid i etterkant.

Kommentar til status økonomi

Tolga barnehage viser et økonomisk resultat omtrent som budsjettet.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	16 797	16 136	-661
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	555	693	138
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	246	218	-28
Overføringsutgifter	88	0	-88
Sum Driftsutgifter	17 686	17 047	-639
Salgsinntekter	-1 118	-1 200	-82
Refusjoner	-1 411	-700	711
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-2 528	-1 900	628
Netto resultat	15 158	15 147	-10

Velferd

Tjenesteområdebeskrivelse

Visjon: Mestring i alle livsfaser

Målsetting:

Tolga kommune skal medvirke til at våre innbyggere mestrer en aktiv og meningsfylt tilværelse ut fra egne forutsetninger. Velferdssektoren har ansvar tjenester for alle innbyggere i Tolga. Våre tjenester blir brukt gjennom hele livsløp- fra før innbyggerne blir født og videre igjennom hele livet.

Velferd består av enhetene:

- Helse, bosetting og inkludering (Barnevern som er interkommunalt)
- Nav (interkommunalt)
- Tolga Omsorgstun (hjemmetjeneste, sykehjem og miljøtjenesten)

Sektoren satser fortsatt mye og riktig på på barn og unges psykiske helse- i godt samarbeid med sektor oppvekst. Dette er et satsningsområde som sektoren er stolt av, og som sektoren fortsatt håper man fortsette å utvikle videre. For å få det til kreves det en del arbeid med å søke ulike tilskuddmidler for å finansiere både stillinger og metodeutvikling, og det er derfor viktig at sektoren har nok avsatt ressurs til å søke, følge opp og rapportsortere på prosjekter og tilskuddsmidler. I 2025 har Sektor velferd deltatt i et fagnettverk som heter TAKT som drives av KS. Dette er et fagnettverk som består av mange kommuner i Innlandet hvor vi får informasjon om utfordringer vi står ovenfor i nær framtid- samtidig som kommunene som er i nettverket lærer av hverandre. TAKT nettverket er en arena hvor kommunene kan se på hvordan tjenestene i kommunene tildeles- på tvers av spesielt velferdssektor og oppvekstsektor.

2025 er det første hele året hvor vi har prøvd ut de organisatoriske endringene med eget stabsområde under kommunalsjef som ble innført på tampen av 2024- Hensikten med endringene var å drive enda bedre og mer effektive tjenester, samt drive mer forsvarlig. Endringene som ble gjort var at det ble kuttet ned 2 enhetslederstillinger, men i stedet opprettet et forvaltningskontor og en administrasjonsmedarbeider for lederstøtte. Vi synes dette fungerer fint og er en god tilpasning av drift.

Forvaltningskontoret skal behandle søknader og utarbeide forslag til vedtak basert på kartlegging av brukernes behov. Dette sørger for at lover, regler og retningslinjer blir fulgt og det blir en mer rettferdig og lik behandling av alle søknader.

Administrasjonsmedarbeideren skal avhjelpe alle enhetsledere i sektoren med administrative oppgaver slik at enhetslederne får ha mer oppmerksomhet mot ledelse av humankapitalen, omorganisering av tjenester og oppfølging av politiske og administrative vedtak.

Utvikling og utfordringer

Sektor velferd har mange **dynamiske tjenester**, som tilsier at tjenestene kontinuerlig må tilpasses brukerne av tjenester. Mange av tjenestene har en vekst i antall brukere og brukerne har mer komplekse/ andre utfordringer enn tidligere. Dette gjelder spesielt under enhetene helse og miljøtjenesten. Det er et økende behov for samhandling mellom sektor velferd og sektor oppvekst med tanke på både somatisk og psykisk helse, men også innen rus og psykiatrifeltet mot barn og ungdom. Det viser seg at sektor oppvekst og sektor velferd må samarbeide strategisk og strukturert med relasjon og endringskompetanse inn mot disse målgruppene. Det totale utfordringsbildet innen tidlig innsats og forebygging viser at velferdstjenester og oppveksttjenester glir mer inn i hverandre og er avhengig av godt og tydelig samarbeid ettersom mange av brukerne har behov for tjenester fra ulike enheter.

Noen av tjenestene i sektoren er vanskelig å budsjettere fordi vedtak fattes fortløpende etter helse og omsorgstjenesteloven og sosialtjenesteloven. Dette kan være vedtak som får store økonomiske utslag, slik som **ressurskrevende tjenester, barnevernstjenester og sosialhjelp**. Vi ser at det overforbruk på de fleste av disse tjenestene også i 2025. Unntaket er barnvern- hvor det er et mindreforbruk på 1,1 MNOK. Vi har hatt lite virkning av omdisponering av av midler fra sosialbudsjettet til kommunale arbeidsmarkedstiltak i 2025. Dette skyldes blant annet at vi ikke lyktes med å få i gang prosjekt *jobbsjansen* med midler fra IMDI. Vi har nå mer konkrete planer lokalt i kommunen for omdisponeringen av de samme midlene i 2026 som vi mener vil være mer virkningsfullt.

Det har også i 2025 vært vanskelig å **rekruttere og beholde kompetansearbeidstakere**. Leger, sykepleiere og helsefagarbeidere er gode eksempler på dette. Vi har i 2025 fått til en stabilitet i ledergruppen og en kontinuitet i helsesykepleiertjenesten ved bruk av virkemidler fra kompetansemidler. Vanskeligheter med å rekruttere og beholde er også et regionalt og nasjonalt problem innenfor helse og omsorgstjenestene både i primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.

Sektoren har **små og sårbare tjenester**. Sårbarhet gjenspeiler seg blant annet i spesialkompetanse og få stillinger med denne kompetansen. Tolga kommune er veldig sårbar i noen tjenester, som gjør at det kan bli vanskelig å drifte tjenester som innbyggerne har krav på. Eksempler på stillinger som har vært vanskelig å rekruttere på i 2025 er lege hvor vi har hatt stillingsutlysning ute i flere omganger i 2025 uten å lykkes med rekruttering. Likevel tvinger manglende kompetanse oss til å bli bedre på samhandling med andre både internt i mellom enheter i sektoren, men også mellom sektorene. Dette gjør at vi finner andre måter å løse utfordringer på.

Det er gledelig å se at organisatoriske endringer på Tolga omsorgstun begynner å gi virkning på økonomi. Vi ser at det økonomiske merforbruket går ned på omsorgstunet. Tolga omsorgstun driftes nå veldig effektivt.

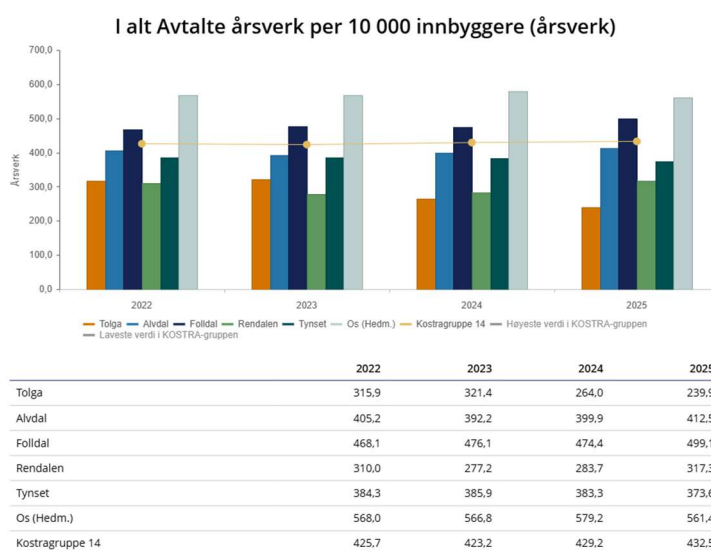
Vi har i 2025 jobbet videre med tiltak som ble lagt i budsjett.

Vi har i 2025 prøvd å starte opp en sykepleiepoliklinikk, dessverre uten stort hell så langt. Vi skal jobbe videre med dette inn i 2026 fordi vi har fortsatt stor tro på at dette er en modell som gir bedre ressursutnyttelse av sykepleierkompetansen i kommunen, samt at det er med å redusere sårbarhet i noen enkelte små/sårbare tjenester

Vi har videre jobbet hardt med å få ned forbruk på medisinsk forbruksmateriell. Dette har vi lyktes med. Dette har resultert i at merforbruket har gått ned, men ikke så langt ned vi ønsket. Dette har sin forklaring i at prisene på medisinsk forbruksmateriell har økt.

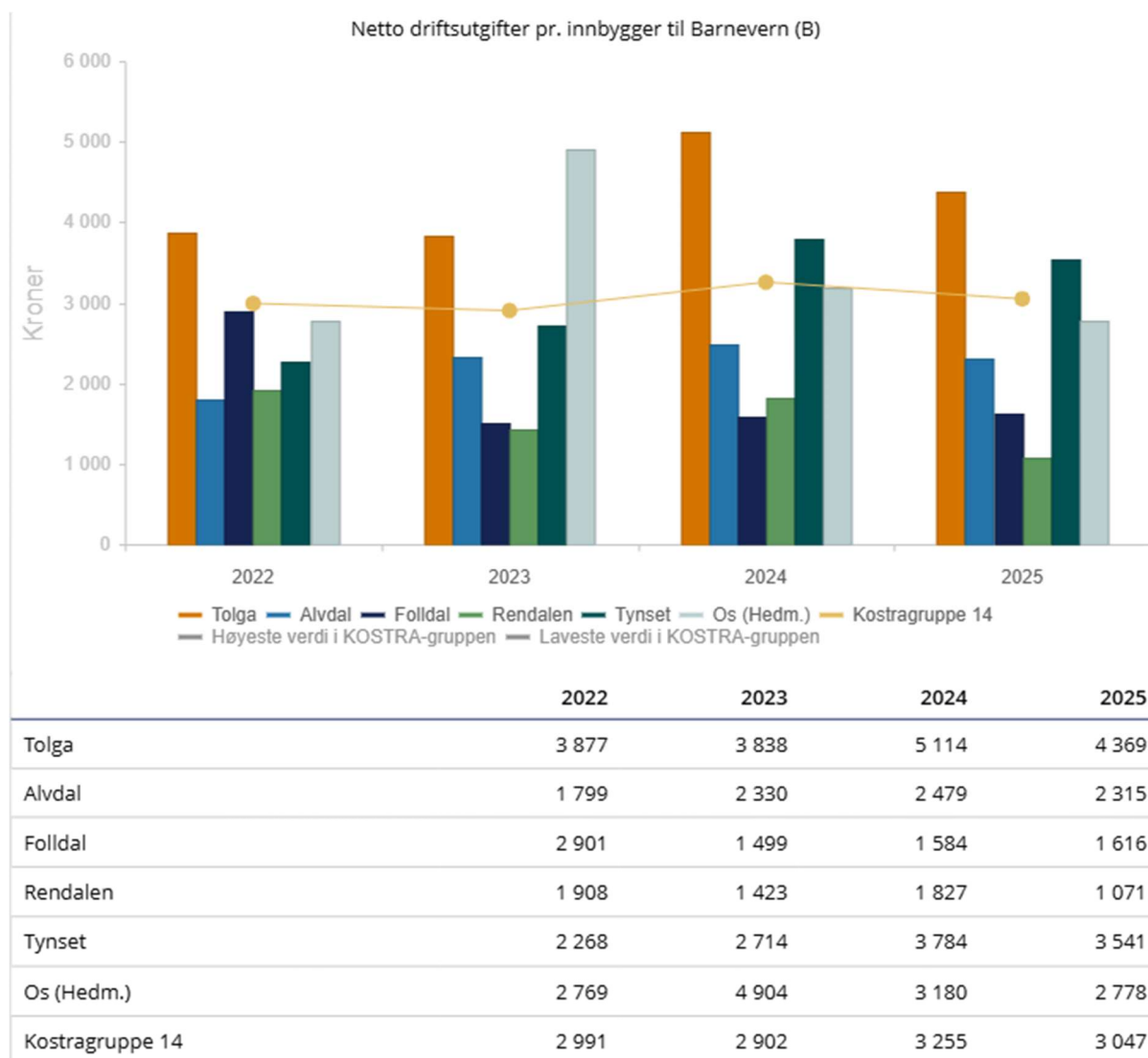
Flyktningsituasjonen har i 2025 avtatt noe. Vi ser at flyktninger under kollektiv beskyttelse er mer mobile og flyttbare enn kvoteflyktninger er. Dette vil si at noen av de flyktingene vi har bosatt de siste årene enten har flyttet ut av kommunen til en annen kommune, men noen har valgt å flytte tilbake til hjemlandet. Vi har også tatt imot sekundærbosettinger fra andre kommuner i 2025. Selv om vi tar i mot mindre antall flyktninger, så legger fortsatt de flyktingene vi har mottatt et stort press mot tjenester innen helse.

Utvikling av tjenester i velferdssektoren går fort. En liten kommune som Tolga har lite eller ingen ressurser til å følge med på og videreutvikle tjenester i det tempo som kreves nasjonalt. Et eksempel på dette er velferdsteknologi. For å få innført mer bruk og gi opplæring i velferdsteknologi krever dette dedikerte ressurser, som sektoren ikke har. Noe har blitt løst ved å tillegge disse oppgavene til ansatte, men gjennomføringsgraden er da dårligere. Et annet eksempel på et område som er vanskelig å videreutvikle er organisatoriske endringer. For å få til disse endringen trenger ledere nok tid og ressurser til å drive prosessene fremover for å få nok forankring ut mot de ansatte. Å drive med organisasjonsendringer tar ofte lang tid som kan være frustrerende for både ansatte og ledere. Sektoren har i 2025 selv med økonomisk overforbruk på de fleste enheter gått ned på årsverk innen helse- og omsorg som grafen under viser. Sammenlignet med andre nærliggende kommuner og Kostragruppen viser Velferdssektoren også i 2025 har redusert antall årsverk innen helse og omsorg:

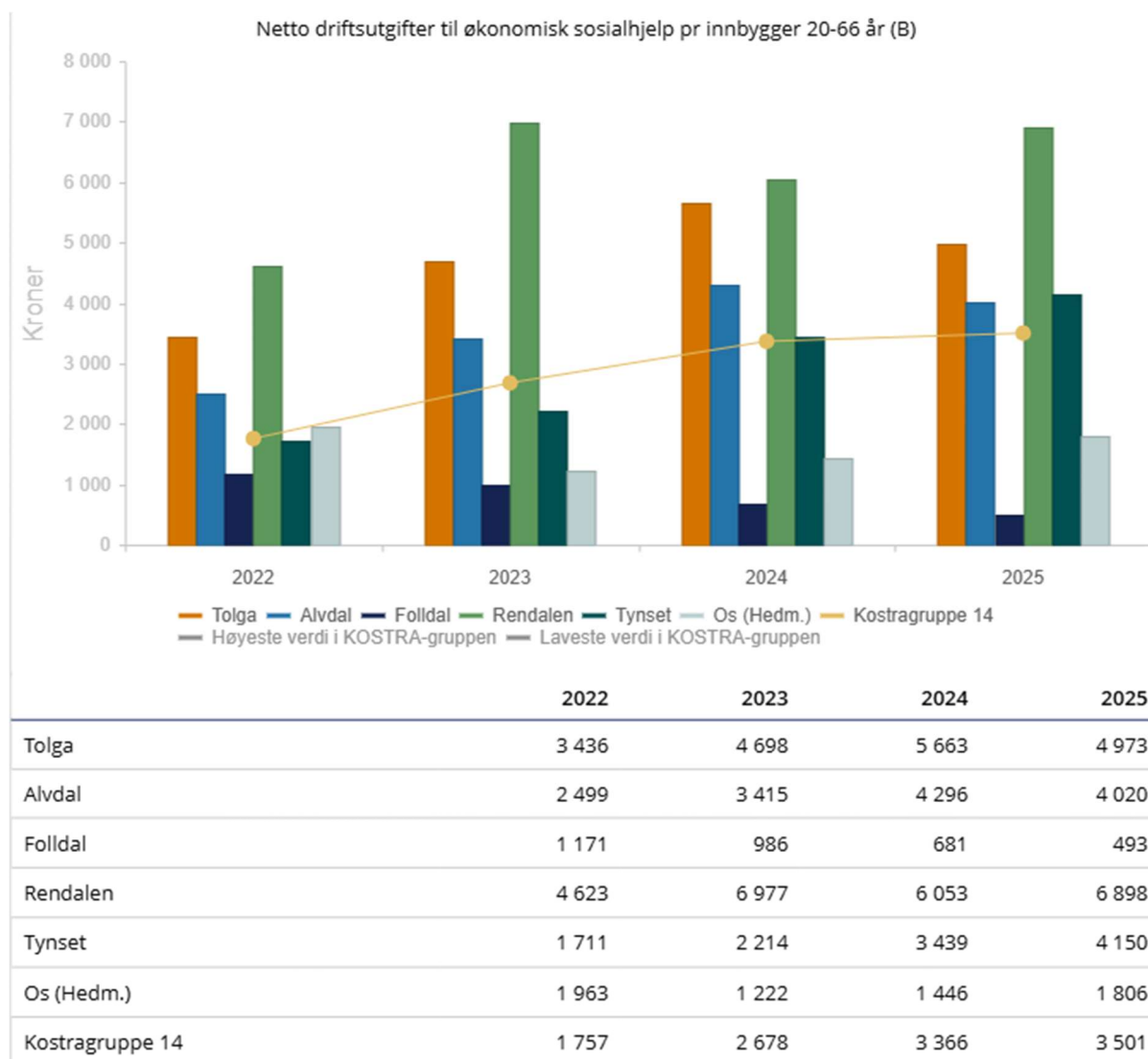
Kostnadsutvikling interkommunale tjenester ligger mer eller mindre utenfor sektorens kontroll. Noen av de interkommunale tjenestene har et uforutsigbart kostnadsbilde som kan gi store utslag, slik som IT, Nav og Barnevern. Barnvernet fortsetter en god trend med mindre utgifter i 2025. Dette hovedsaklig fordi noen som har hatt tiltak via barnevernet enten har gått ut av tiltak, eller fått andre mindre kostbare tiltak. Selv om det er mindre utgifter til barnevern så ligger Tolga kommune fortsatt høyt i driftsutgifter. Nedgangen i utgifter er forventet å fortsette i 2026

Årsberetning 2025

Utvikling netto driftsutgifter sosialhjelp pr.innbygger 20-66 år viser at andelen sosialhjelp har hatt en liten nedgang på ca 700 000 i 2025

Årsberetning 2025

Kommentar til status økonomi

Velferd viser samlet et merforbruk på ca 5,7 MNOK i forhold til budsjett. Noe av dette skyldes bruk av premiefond, som ble svært mye høyere enn forutsatt. Dette er en ren likviditetsmessig størrelse, som ikke har noen betydning for totalregnskapet slik sett, men inntekten føres på fellesområdet mens kostnaden belastes tjenesteområdene. For velferd sin del utgjør pensjon 2,1 MNOK slik at det reelle merforbruket må sies å være på 3,5 MNOK. Ytterligere kommentarer under hver enhet.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	72 540	69 516	-3 024
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 472	4 459	-1 013
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	13 542	14 512	970
Overføringsutgifter	5 138	3 626	-1 512
Finansutgifter	849	402	-447
Sum Driftsutgifter	97 542	92 515	-5 026

Årsberetning 2025

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Salgsinntekter	-6 375	-7 020	-645
Refusjoner	-16 011	-15 467	544
Overføringsinntekter	-35	-110	-75
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-583	-1 079	-496
Sum Driftsinntekter	-23 004	-23 676	-672
Netto resultat	74 538	68 839	-5 698

HELSE

Tjenesteområdebeskrivelse

Helse er en omfangsrik enhet bestående av til sammen 14 ansatte fordelt på 5 ulike fagområder

Noen enkelte deltjenester innen kommunehelsetjenestene har fortsatt få ansatte (1-3) og er av den grunn meget sårbare for fravær. Denne sårbarheten og ikke avsatt vikarbudsjett gjør det krevende å opprettholde gode og tilgjengelige tjenester og samtidig holde stramme budsjetttrammer. Administrasjonen ønsker å fortsette å styrke disse tjenestene framover, i tråd med nasjonale føringer. Selv om antall nyankomne flyktninger under kollektiv beskyttelse har avtatt betraktelig så krever disse brukerne fortsatt mye av tjenestene våre.

I 2025 har det fortsatt vært stort trykk på enkelte av våre (små) tjenester ved at det må prioriteres hardere og gi tjenester ut fra et "godt nok" prinsipp. Det blir ikke dårligere tjeneste tilbud til den enkelte, men mer presis behandling. Det er i noen tjenester innført strammere tildelingskriterier- kortere behandling- mer selvhjelpkurs. Dette gjelder både barn/ungdom og voksne.

Kompetansehevingen er også gjennomført i 2025, mye digital kursing. Dette er gjennomført i alle tjenestene i enhet helse.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Det har vært lengre ventetid på tjenester i denne enheten pga sykmelding, og flere av innbyggere har gitt tilbakemelding på for lang ventetid. Vi ser problemet med lite tilstedeværelse, men de lovpålagte oppgavene har blitt ivaretatt men ikke nødvendigvis til rett tid. Ønske er fortsatt å forbedre og forsterke denne tjenesten. Det ble forsøkt innhentet vikar høst-25 uten at dette lyktes. Det vil jobbes videre inn i 2026 med å stabilisere tjenesten ytterligere.

I henhold til forskrift og veileder utfører tjenesten spe- og småbarns kontroller, hjemmebesøk hos nyfødte, skolehelsetjeneste samt vaksinerings av barn og reisevaksinerings for alle aldergrupper. Dette har vært vanskelig i deler av 2025 pga sykmelding i tjenesten som har gjort det vanskelig å gjennomføre til rett tid. Tjenesten har i 2025 samhandlet med andre kommunale og interkommunale instanser om oppfølging av barn og unge med spesielle utfordringer. Kommunene har mange flerkulturelle barn og familier som kan ha behov for ekstra oppfølging i forbindelse med ankomst til kommunen, familiejenforening eller ved barsel- og spedbarns-tid. Disse familiene har vært krevende for flere av helsetjenestene i 2025

Det har i 2025 ikke blitt avholdt foreldreveilederkurs (gruppe kveld)Pga lite påmelding selv om det var et interkomunalt kurs. Kommunen arrangerte i stedet egne tema kvelder for foreldre som har tatt cos-p kurs tidligere x1 pr.mnd. Tilbudet ble etablert etter forespørsel fra foreldre selv, med noe ulik deltagelse. Kommunen har 1 sertifisert foreldreveileder, som også jobber i tjenesten psykisk helse barn og unge.

Ungdomslos i 100% engasjementstilling er også en viktig del av forebygging og tidlig innsats jfr oppvekstreformen. Stillingen er endret noe i 2025 ved at losen deltar aktivt i forebygging og tidlig innsats for barn og unge. Stillingen jobber 60% inn under psykisk helse tjeneste barn og unge, og er i tillegg prosjektleder for Innafor som er et samarbeid i Nord-Østerdalen om inkluderende møteplasser og arrangementer i alle 6 kommunene (3 ganger hver over en 3-årsperiode). Midler fra fylkeskommunen og IPRNØ er med å realiserer disse arrangementene.

I 2025 er det et mindreforbruk (våren) på helsesykepleier og styrking skolehelsetjenesten da det har vært vakanse hos helsesykepleier pga sykdom og utdanningspermisjoner. Men mer forbruk deler av høsten da vi har hatt et interkommunalt samarbeid enkelte måneder.

Det har ved begge skolene i Tolga, vært tilbud om psykisk helsetjeneste inn i skolene, der det i hovedsak har vært helsesykepleier (undervisning og helseundersøkelser) og psykisk helsetjeneste barn og unge, som har hatt mest direkte kontakt med elever.

Jordmortjenesten

Jordmor i 10 % stilling (1 dag hver 14. dag), som vi kjøper som tjenester av SI Tynset, følger opp kommunens gravide. Jordmortjeneste har våren blitt holdt på Tynset sjukehus i 2025 pga. fravær hos stedlig jordmor på Tolga. Helsesykepleier og gravide er ikke fornøyd med dette, da det er vanskelig å få til et godt nok samarbeid om de gravide kvinnene. Høsten 2025 gikk tjenesten som normalt.

Legetjenesten

Tolgingenes oppslutning om og bruk av sitt legekontor er fortsatt jevnt økende, noe som er veldig gledelig. Dette viser at det har vært en korrekt satsing på lokalt legekontor. Vi yter faglig gode og tilgjengelige helsetjenester for kommunens innbyggere og besøkende i 2025.

Merforbruk på Legetjenester skyldes flere ting. Det er oppgradert mye utstyr på lab. og skiftestue, og vi ser en stor prisøkning på medisinsk forbruksmateriell. Legene må gjennomføre kurs for og beholde spesialiseringen, noe som fører til ekstra utgift på å innleie av lege gjennom året. Kommunen må også betale mer i lisenser/dataprogrammer på flere tjenester på grunn av nasjonal satsning på Norsk Helsenett. Kommunen har nå etablert HelseNorge sitt system som gjør det enklere for innbyggere og nå helsetjenesten digitalt.

Tjenesten har noe merkostnad pga flyktningkrisen. Alle flyktninger skal innom helsesjekk, og alle må ha tolk i samtaler, tolkesamtaler har økt pr samtale også i 2025. Sviktende inntekter ifht budsjett skyldes en legestilling med langtidsykefravær og bruk av vikarbyrå/private leger i perioder for å drifte forsvarlig. Tolga legekontor har hatt en utfordring med rekruttering av nye leger og ser det i sammenheng med at kommuner rundt oss som har nye lokaler og større fagmiljø for sine leger.

Nord- Østerdal Legevakt rapporterer om følgende:

Nord-Østerdal legevakt (NØLV) er et samarbeid mellom **kommunene Rendalen, Folldal, Alvdal, Tolga og Tynset** fra 010114.

Befolkningen utgjør 13179 (ved utgangen av 3.kvartal 2025) innbyggere, tydelig økende ved høytid – særlig påske. Distriktet på **8389 km²** i areal.

Mandat fra NØLV:

- tilby akutt medisinsk hjelp til personer som oppholder seg i FARTT – kommunene, som har behov for rask behandling utenom vanlig åpningstid for fastleger, og i situasjoner hvor det ikke er livstruende eller krever spesialisert behandling som kan gis på et sykehus.
- vurdere alvorlighetsgrad og henvise videre hvis det er nødvendig (triage)
- primærbehandling av mindre akutte tilstander
- bidra i krisehåndtering og beredskap

Administrasjon og organisering av legevaktsråd:

- Ørjan Waldenstrøm fra 1/9-25: medisinsk-faglig ansvarlig lege ved Nord-Østerdal legevakt. Han har fag- og prosedyreansvar ved NØLV. Han tok over etter Barbara Inauen som sluttet 300625.
- Ann-Kristin Dæhli Ryen: (sykepleier ved SI Tynset) daglig leder av LV-sentralen
- Toril Nyhus: leder helsetjeneste i vertskommune Tynset, personalansvar organisering av NØLV og håndtere avvik -og klagesaker
- Grete Storrøsten: driftsansvarlig sykepleier ved NØLV, organisering av NØLV
- Tor Halvor Bjørnstad-Tuveng: kommuneoverlege for Tynset kommune,

bistår legevakten med medisinsk faglig råd

Utfordringer ved NØLV, Refleksjoner og kommentarer fra ledelsen om virksomhet.

- stort geografisk distrikt med lang reisevei for pasienter som bor i lengst unna
- Legevaktslege kan være ut på oppdrag og langt unna legevakt sine lokaler
- Legevaktsentralen sitt personale er utenom kjernetid i 3. etasje på sykehuset Legevaktslege er ofte alene på legevaktslokalene mens det tas imot pasienter som kan føre til en sikkerhetsrisiko

Forbedringer og tiltak som har blitt iverksatt:

- Legevaktslegene ble oppfordret til å bruke NOKLUS for å ha oversikt over utalarmeringer.
- Systemboka blir stadig oppdatert og lagt til nye prosedyre som skal være til hjelp og beslutningsstøtte for legevaktslege
- **Generell drift:**

En oppsummering av legevaktens daglige drift gjennom året:

-Overgang til skyløsning plenar i mars.

-En del feil på betalingsautomaten. Grete melder inn til support Convene for hver gang det ikke fungerer, hun må få beskjed.

-Legevaktsentralens drift: uforandret organisering ved legevaktsentralen i 2025.

-Legevakta dekkes av fastlegene i kommunene. Det oppleves ingen utfordring med å få ledige vaktene dekket; ny vaktliste/turnus for hele 2026 ble sent ut til legene og legekantorene i nov. 25

- **Antall besøk:**

Statistikk over totalt antall henvendelser (telefonhenvendelse til legevaktsentralen) NØLV 2025:

Henvendelser fra	Antall 2024	Antall 2025
Tynset Kommune	2214	2162
Alvdal Kommune	874	811
Folldal Kommune	352	403
Tolga Kommune	434	503
Rendalen Kommune	521	556
Direkte oppmøte på NØLV og via AMK	417 (via AMK 307)	88 (via AMK 221)
Andra kommune og ikke definert	913	1824
Stor – Elvdal kommune	865	973
total	5983 (6834 inkl. Stor-Elvdal k.)	7582

måned	Antall telefonhenvendelser til LV sentrale, inkl. Stor-Elvdal kommune 2024	Antall telefonhenvendelser til LV sentrale, inkl. Stor-Elvdal kommune 2025
Jan	494	577
Februar	465	593
Mars	732	631
April	430	677
Mai	659	606
Juni	588	653
Juli	668	856
August	503	602
September	515	587
Oktober	483	531
November	474	534
Desember	580	761
TOTAL	6591	7608

- **Ventetid og responstid:**

Telefoner besvart innen 120 sek, her er måltallet 80% av alle henvendelser. Nord Østerdal legevakt sitt måltall er 84,16%. Liten ventetid på NØLV.

Kvalitet og pasientsikkerhet

- **Pasienttilfredshet:** legevakt få god tilbakemelding fra pasienter og har generell liten klager. 1 klage som er svar opp av virksomhetsleder og kommuneoverlege, Tynset kommune.
- **Hendelser og avvik:** Det ble ingen registrerte uønskede hendelser.

3 rapporterte avvik ble registrert i Compilo. (Avvik på feilsendt PLO melding og en henvendelse som skulle til Renåvangen)

- **Kvalitet:** Ved å lage samarbeidsprosedyre med SI Tynset og gode arbeidsprosedyre til lege og helsepersonell skal kvaliteten på legevakt standardiseres og stadig økes.

- **Opplæring:**

For Lis 1 leger er det etablert egen opplæring for bruk av nødnett/vaktradio og generell innføring på legevaktslokaler i regi av nødnett instruktør, medisinsk ansvarlig lege, driftsansvarlig sykepleier og leder av legevaktsentralen. Opplæring er obligatorisk og gjennomføres 2x årlig ved oppstart av nye Lis-1 leger i primærhelsetjeneste.

Opplæring ble gjennomført mars og september 25

Ved bruk av legevikar er kommunene selv ansvarlig for opplæring

- **Kursing:**

Ny ansatt leger og hjelpepersonell gjennomfører kursing ift. nye akutforskrift fortløpende i regi av kommune og sykehuset.

- **HMS**

Teknisk etat har sett på ventilasjon på soverommet, de skal ordne det. HMS- vernerunde ble gjennomført per mail x2 i 2025: ønske om parkering med tilgjengelig motorvarmer nærmere legevaktslokalet. Langt å gå med tungt utstyr. Det er tatt opp med SI Tynset sykehus gjennom forhandlinger, det førte ingen vei.

5. Økonomi

Det sendes detaljert oversikt til alle på ledernivå i de 5 kommunene.

4. Samarbeid og nettverk

- **Samarbeid med andre aktører:** NØLV har godt samarbeid med SI Tynset, ambulansetjeneste, kommunale hjemmesykepleier og sykehjem.
- **Internt samarbeid:** God samarbeid mellom legevaktslege og helsepersonell/legevaktsentralen sikre god pasientbehandling.

- **Samarbeidsmøter/faglige møter:** Allmennlegeutvalgsmøte/Legevaktslegemøter avholdes fast 2 ganger hvert år, ble avholdt x 1 i 2025:

-04.12.25, tema: rutine for debrifing av legevaktsleger, hvem svarer opp klager, legevaktstelefon, rutine for henvisning til KAD somatikk, informasjon om bruk av Fentanyl i ambulansetjeneste. Referat ligger i teamskanal

Det skrives referat fra møtene, og alle fast ansatte leger har møteplikt. Vikarlegene og Lis 1 lege oppfordres til å delta.

7. Fremtidige mål og utvikling

- levere god kvalitet av legevaktsarbeid for befolkning
- triagere pasienthenvendelse riktig med å prioritere dårlige pasienter.
- kort ventetid ved ankomst på legevakt

Rus- og psykisk helsetjeneste voksen

Behovet for faglig kvalitet øker fortsatt. Det er 2.0 årsverk i tjenesten i dag. Vi ser at det stadig kommer flere sammensatte saker til tjenesten, og det er derfor viktig med kompetanse. Når spesialisthelse tilbudet i regionen er sårbart vil dette ha innvirkning på våres innbyggere. Kommunen skal gi oppfølging og behandling til mennesker med lette til moderate plager, samt oppfølging av de sammensatte og kroniske lidelsene. Dette krever god samhandling og kompetanse. Tjenesten har ulike Samhandlingsforum opp mot DPS og FARTT kommunene -og har månedlig veiledning med psykiater. Ansatte i psykisk helse og rus enhetene i FARTT kommunene har også månedlig samhandling med kommune psykologene.

Tjenesten er en del av Bondens nettverk, som gjør at vi kan samhandle tett opp mot landbrukskontoret.

Tjenesten kan være en del av kommunens psykososiale kriseteam, som rykker ut ved akutte kriser og katastrofer i kommune.

Tjenesten inne har kompetanse på krigsveteraner, og har egen veterankontakt. I tillegg innehar tjenesten kompetanse på SLT og radikalisering, vold og hatkriminalitet, også med en egen kontaktperson for dette

Tjenesten har ulike tilbud som lavtterskel kurs, både selvhjelp og gruppetilbud som KID, KIB og samtalegruppe for tap og sorg. Noen av disse er også interkommunale grupper. Det er strukturert opp ekstra oppfølging av bosatte flyktninger i kommunen. Psykisk helsetjeneste har en egen kontaktperson for denne gruppen.

- Kommunen plikter å ha et tilbud til KAD-seng psykiatri i kommunen, hos oss ligger dette rommet ved omsorgstunet. Psykisk helsetjeneste drifter rommet på dagtid i ukedager, mens ansatte ved Tolga omsorgstun har ansvar for drift av dette på kveld, natt, helg og høytid. Rommet har vært lite brukt i mange år, men en liten økning i 2025, hvor vi kan si at litt av årsaken er endret tilbud hos spesialisthelsetjenesten DPS.

- Familieveiledning/terapi er en ting som tjenesten kan bistå med ofte i påvente av familiekontor, barnevern osv. i 2025 har vi sett en økt pågang på dette området .
- Tjenesten utøver både lavtterskeltjenester og vedtakstjenester.

Tjenesten ser økt behov fra en yngre aldersgruppe.

Psykisk helsetjeneste barn og unge

Tjenesten er formelt nyetablert høsten 2024, Tolga kommune har hatt denne tjenesten i flere år. Den har før ligget under psykiaritjenesten for voksne. Nå etter veileder kom fra helsedirektoratet og det ble satt ned en nettverks gruppe opp mot BUP(fagnettverk-Nord Østerdalen) Tynset (de har faste møte dager 1 dag pr.uke), ble det omdisponert personell som nå utgjør 1.6 årsverk som jobber klinisk i tjenesten. Enhetsleder helse jobber også ca 25-30 % i denne faggruppen med veiledning og koordineringsarbeid. De ansatte har faste dager på begge skoler for samtaler, og faste møter hver uke på begge skoler. Enhetsleder helse sitter i alle team med skolene for å koordinere hjelpen best mulig. Enhetsleder sitter også fast i alle TST-team for både skolene og barnehagene(ca15 møter pr år).

Ungdomslos i 100% engasjementstilling er også en viktig del av forebygging og tidlig innsats jfr oppvekstreformen. Stillingen er endret noe i 2025 slik at denne aktivt deltar i forebygging og tidlig innsats barn og unge.Stillingen jobber 60% inn under psykiskhelse tjeneste barn og unge, I tillegg er Ungdomslos prosjektleder for Innafor som er et samarbeid i Nord-Østerdalen om inkluderende møteplasser og arrangementer i alle 6 kommunene 3 ganger hver over en 3-årsperiode. Midler fra fylkeskommunen og IPRNØ er med å realiserer disse arrangementene.

Det har ved begge skolene i Tolga, i 2025 vært tilbud om psykisk helsetjeneste inn i skolene, der det i hovedsak har vært helsesykepleier (undervisning og helseundersøkelser)og psykisk helsetjeneste barn og unge, som har hatt mest direkte kontakt med elever. Psykisk helsetjeneste barn og unge byttet lokaler, så de er nå basen sin ved Tolga skole. Dette har vært en suksess for både elever ved skolen,vgs elever, foreldre/foresatte og lærere som ønsker veileding fra tjenesten. Ungdomslosen har tettere samhandling opp mot VGS elever.

Fysioterapitjenesten

Kommunen har driftsavtale med to fysioterapeuter på privat basis og kommunen kjøper 8 timer fysioterapi pr uke som fordeles mellom pleie- og omsorg, helsestasjonen og skolehelsetjenesten. Det forholdsvis beskjedne timetallet krever god organisering for å få mest mulig ut av timene kommunen kjøper. Vi ser at dette ikke har vært nok timer i 2025, slik at vi har kjøpt flere timer. En fysioterapeut sluttet og ny kom inn høsten-25, samme størrelse på driftstilskudd som det var.

Fysioterapeutene gir individuelle fysioterapi- behandlinger, en del gruppetilbud og bassengtrening. Det er fortsatt økende ventelister for å få fysioterapibehandling, og utfordringer med å få prioritert nok tid til samarbeid med pårørende/ foreldre og andre faggrupper. Akutte tilstander og rehabilitering etter operasjoner prioriteres. Stadig flere diagnoser krever langvarig behandling i stedet for kirurgi, og det kreves før kirurgi vurderes. Postoperativt er også behovet for rehabilitering mer langvarig enn tidligere anbefalt. Hovedvekten av pasienter er henvist med muskel- og skjelettplager. Mange av disse har langvarige, livslange behandlingsbehov, eller behov for hyppig oppfølging for å kunne stå i arbeid, unngå sykemeldinger, eller kunne bo hjemme.

Kommunepsykolog

Ordningen er vertskommune organisert i Tynset kommune. Siden 2024 har vi hatt 2 kommunepsykologer. Kommunepsykologene skal først og fremst jobbe med veiledning av de psykiatriske enhetene i de fem FARTT kommunene, samt noe inn i oppvekstsektorene. Tolga har god nytte av kommunepsykologen, både i tjenesten til voksne men også barn og unges psykiske helsetjeneste. Psykologene er også med i fagnettverket- Nord-Østerdalen og har egne timer for veiledning til kommunen individuelt månedlig

Barnevernstjenesten

Barnevernstjenesten i Nord-Østerdal er et interkommunalt samarbeid mellom Alvdal, Folldal, Rendalen, Tolga og Tynset kommuner der Tynset er vertskommune. Vi har sosionomer, barnevernspedagoger, barnehagelærere, jurist og økonomikonsulent ansatt i tillegg til fagleder og tjenesteområdeleder. Tjenesten er inndelt i to team; saksbehandlerteam og omsorgsteam med hver sin teamleder. Jurist og økonomikonsulent deltar inn i teamene ved behov i tillegg til at de innehar selvstendige arbeidsoppgaver.

Barnevernstjenesten har døgnkontinuerlig vaktberedskap. Vi inngikk i 2019 samarbeid med Ringsaker interkommunale barnevernsvakt. På grunn av lang geografisk avstand til Ringsaker har vi etablert en stedlig beredskapsvakt og ansatte med barnevernsfaglig kompetanse inngår i turnusplan for vaktberedskapen.

Barnevernstjenesten har siste år økt innsatsen mot barn som bor hjemme. Dette for å unngå flere plasseringer utenfor hjemmet.

To ansatte har påbegynt Master i barnevern for å øke kompetansen i tjenesten.

Barneverntjenesten har deltatt i ulike samarbeid, med hovedvekt på deltagelse i Tverrfaglige samhandlingsteam i alle barnehager og skoler i våre fem kommuner.

Regnskapet for barnevernstiltak Tolga viser et mindreforbruk på totalt 1.180.000. Dette skyldes nedgang i kostnader for barn plassert utenfor familien.

Administrasjon av tjenesten har et lite mindreforbruk som skyldes vakant stilling og høyere sykefravær. Det har vist seg utfordrende å skaffe vikarer det siste året.

Mer om resultater og statistikk fra Barneverntjenesten kommer i Tilstandsrapporten for 2025 som vil bli lagt frem i mai/juni.

Krisesenter

Nord-Østerdalskommunene, Alvdal, Folldal, Os, Rendalen, Stor-Elvdal, Tolga og Tynset, har et samarbeid med GKS IKS om kjøp av krisesentertjenester. Jf. kjøpsavtalen punkt 4 skal det i forbindelse med internkontroll for krisesenter legges opp til et møte med kommunene og krisesenteret 1 gang pr. år.

Temaer er på agendaen er;

- Orientering om drift og ansatte.

- HMS. Arbeidsmiljø og sykefravær.
- Internkontroll.
- Sikkerhet/ risikoanalyser/ avvik.
- Orientering om bruk av senteret.
- Orientering om krisesenterets prosjekter.

Advokatvakt: Tilbud om 1 time gratis advokatbistand.

Voldsforebyggende undervisningsopplegg for 3. og 6. trinn i barneskolen.

«Våg å se – våg å handle», gratis kurs for barnehageansatte om å forebygge og avdekke overgrep og vold mot barn.

Årsmelding mottas i løpet av mai måned 2025 og vil refereres for kommunestyret i mai/juni-møtet.

Utvikling og utfordringer

Enheten har hatt rekrutterings utfordringer over tid knyttet til legetjenester og helsesykepleier. Det gjør at tjenestene blir sårbare. Det inngangsettes et utredningsarbeid for å se på interkommunale samarbeidsformer innen disse tjenestene

Kommentar til status økonomi

Merforbruk på legeresurs med vikarbyrå. Utskiftning at dokumentasjonssystem for helsestasjon og legekantor, som gjorde at datautstyr og nett måtte oppgraderes.

Litt mindre forbruk på Fysioterapeut driftstilskudd høst 2025 pga nyansettelse. Samlet et merforbruk på 1,2 MNOK

Oppsummering tiltak

Forsøkt å etablere sykepleie poliklinikk, slik at bemanning kunne benyttes på tvers. Vanskelig med så lav grunnbemanning i institusjon/ HBT, da det kan være dager personell må leies inn. Omstillingsprosess blant de ansatte som tar tid, tanken er endret og bedre ressursbruk og det kan gi økt inntekt for legekantoret.

Klart å redusere forbruk på medisinsk forbruksmateriell, ut fra budsjett, håper på enda mer gevinst på dette når vi tar i bruk aktiv forsyning i 2026.

Regnskap

Beløp i 1000

Årsberetning 2025

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	12 907	11 085	-1 822
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 207	903	-1 304
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10 233	11 541	1 308
Overføringsutgifter	268	0	-268
Finansutgifter	434	402	-32
Sum Driftsutgifter	26 049	23 932	-2 118
Salgsinntekter	-836	-970	-134
Refusjoner	-6 132	-5 006	1 127
Overføringsinntekter	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-312	-402	-90
Sum Driftsinntekter	-7 281	-6 378	903
Netto resultat	18 768	17 554	-1 214

NAV

Tjenesteområdebeskrivelse

Nav Nord-Østerdal er regionkontor for bo-og arbeidsregionen Nord-Østerdal. Kontoret er et vertskommunesamarbeid med kommunene Tynset, Tolga, Alvdal, Rendalen og Folldal. Tynset er vert. Det er signert en egen samarbeidsavtale mellom samarbeidskommunene, og en partnerskapsavtale mellom stat og kommune. Nav-leder rapporterer til både fylkesdirektør og kommunedirektør. Partnerskapsmøtene er samhandlingsarenaen for det lokale Nav-kontoret. Medarbeidere på kommunal side er formelt ansatt i Tynset kommune. Det er gitt gjensidige tilganger til IKT-løsninger mellom stat og kommune.

Kontoret har 11 kommunalt ansatte og 9 statlige ansatte. Herunder statlig ansatt Nav-leder, markeds- og tiltaks-koordinator og jobbspesialist. Kontoret har et lederteam bestående av Nav-leder og nestleder.

Nav er tilgjengelig for fysiske møter etter avtale i alle lokasjoner. En del brukermøter gjennomføres digitalt. Nav opplever at mange brukere er godt fornøyd med det. Brukerne medvirker selv til å fremme ønske om oppfølgingsmøtene skal gjennomføres fysisk eller digitalt. Samtaler kan også gjøres på telefon.

Kontoret er organisert i fire faggrupper:

Faggruppe Ung
Faggruppe Flyktning
Faggruppe Sosial/ Husbank
Faggruppe Helse / Arbeidssøkere

Nav har i 2025 hatt særlig oppmerksomhet knyttet til:

- barneperspektivet
- ungdom under 30
- oppfølging av flyktninger
- oppfølging av personer med nedsatt arbeidsevne
- helhetlige tjenester til arbeidsgivere

Sosialhjelp:

Tallene viser en betydelig økning i arbeidsmengde, for Nav N-Ø samlet 187 prosent. Dette har skapt

store utfordringer med hensyn til ressurser og kapasitet.
Antall søknader om sosialhjelp i Nav N-Ø 2021-2025:

	2021	2022	2023	2024	2025
Alvdal	173	316	428	591	584
Folldal	81	118	163	274	375
Rendalen	235	180	221	455	468
Tolga	145	151	226	342	454
Tynset	526	671	821	1129	1444
Total N-Ø	1160	1436	1859	2791	3325

Dersom vi ser på hver enkelt kommune, er fordelingen slik:

Kommune økning i %	
Alvdal	238
Folldal	363
Rendalen	99
Tolga	213
Tynset	175

Sykefravær: Samlet 8,72%

Utvikling og utfordringer

Overordnede mål for tjenesten:

- Navs visjon er «Vi gir mennesker muligheter»
- Navs samfunnsoppdrag er å bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid og aktivitet.
- Tjenesten har mål om at flest mulig raskest mulig kommer i en situasjon der de er selvforsørget, og at færrest mulig skal ha behov for økonomisk sosialhjelp over lengre tid

Det store antall ankomne flyktninger fra Ukraina er utfordrende i forhold til tilgangen til ledige stillinger. Det må jobbes langs flere spor for å lykkes med at disse kommer i arbeid og er selvforsørget. Både språkopplæring, praksis og inkludering i lokalsamfunnet er viktige faktorer for å lykkes.

Det har vært krevende å håndtere den økte mengden sosialhjelpssøknader knyttet til det økte antallet flyktninger til vår region

Kommentar til status økonomi

Samlet merforbruk på 2,5 MNOK hvorav 140 000,- er merutgifter administrasjon, 400 000,- skyldes KVP (deltakelse i kvalifiseringsprogrammet) og 2,0 MNOK tilskrives merforbruk i sosialhjelp

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	390	0	-390
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	10	0	-10
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 482	1 383	-99
Overføringsutgifter	3 604	1 600	-2 004
Sum Driftsutgifter	5 486	2 983	-2 503
Refusjoner	-65	-100	-35
Sum Driftsinntekter	-65	-100	-35
Netto resultat	5 420	2 883	-2 537

BOSETTING OG INKLUDERING

Tjenesteområdebeskrivelse

2025 har det vært et lavere antall flyktninger under kollektiv beskyttelse som har blitt anmodet enn de foregående årene. Det er fortsatt mye jobb med oppfølging og veiledning av de som var bosatt fra før der regjeringen strammet inn i tiltakene. Personer og familier som valgte å flytte tilbake trengte en del oppfølging i denne prosessen fra å søke midler hos IMDI til det praktiske rundt en flytting.

Når det gjelder psykososial oppfølging er kommunen svært godt rustet gjennom den tverrfaglige og tverrsektorielle satsingen på forebygging. Vi har jobbet strukturert med å organisere seminar/webinar tverrsektorielt gjennom året. Hvor flere sektorer ble invitert til å delta.

Enheten jobber etter tidligere utarbeide retningslinjer som er forankret i "Strategiplanen for mottak, integrering og inkludering av flyktninger i Tolga kommune 2021-2024." Retningslinjene som nå er under årlig intern revidering (må bla. justeres etter konsumprisindeksen), legger tydelige føringer for arbeidet og regulerer utbetalinger av de de ulike lokale stønadene de bosatte har rett på gjennom 5-års perioden (kommunen får integreringstilskudd per flyktning i 5 år). Dette betyr at vi kan beregne framtidige utgifter knyttet til den enkelte ny bosatte relativt treffsikkert. I tillegg til denne retningslinjer er det laget retningslinjer ved bosetting og etablering av flyktninger med kollektiv beskyttelse i Tolga kommune. Dette er en gruppe ny bosatte med kort introduksjonsprogram og rask vei inn til arbeidslivet. Her er gjort en del justering økonomisk for stønader til de personer som har jobb i 50% eller mer.

Tolga kommune har fokus på at det har kommet mange flyktninger fra Ukraina med forskjellig bakgrunn, som nå bor sammen på Tolga. Ved bosetting kartlegges hvor hvilken familie skal bo. Det har blitt utfordrende med å skaffe seg bolig, og lite gjennomstrømning fra kommunal til privat bolig. Mange private huseiere stiller opp. De fleste ble bosatt i og rundt sentrum på Tolga.

På grunn av kraftig nedskalering av tjenesten tjenesten har de ansatte som er igjen fått flere oppgaver. Dette fører til hektiske hverdager ettersom det er over 100 bosatte flyktninger som i mer eller mindre grad følges opp av bosetting og inkludering.

Vedtatt hoved anmodning for 2025: 15

Tilleggsanmodning 2025: 10

Fordeling fra IMDi 2025

2 personer som har tilknytting med familien som bor på Tolga.

Søknad om bosetting med offentlig hjelp for privatboende.

2 personer som har tilknytting til familien/kjæreste som bor på Tolga.

Fordeling fra IMDi 2025 Tolga kommune svarte nei på

1. Dette på grunn av særskilt behovet vedkommende har som Tolga kommune ikke kan tilby

Antall personer som er bosatt i 2025: 11 personer: 3 menn, 5 kvinner og 3 barn (2 barneskole og 1 barnehage).

7 personer som ble bosatt i 2025 var allerede fordelt til Tolga kommune i 2024.

Fraflytting fra Tolga i 2025

Totalt flyttet **9 voksne** (2 kvinne, 7 menn) og **6 barn** (1 barnehage, 4 barneskole-1 ungdomsskole) fra Tolga.

2 voksne og 1 barn flyttet til en annen kommune i regionen på grunn av jobb, og var selvstendig forsørgende.

1 voksen med 2 barn flyttet til en annen kommune i Norge på grunn av jobb, men via sekundær bosetting på grunn av ønsket oppfølging i ny bokommune.

2 voksne (studenter) flyttet til en annen kommune på grunn av studie og sendte inn flyttemelding til folkeregisteret uten at de visste/var klar over at de måtte informere kommune på forhånd. De var i år 5. og det betyr at kommunen ikke fikk integreringstilskudd til dem i 2 måneder.

1 voksen flyttet til utlandet

3 voksne (2 menn og 1 kvinne) og 3 barn flyttet tilbake til Ukraina med økonomiske støtte til frivillig retur fra UDI. De måtte vente i 4 måneder før søknadene ble behandlet og avslått eller godkjent av UDI.

Totalt søkte 7 voksne (3 menn, 4 kvinner) og 11 barn økonomisk støtte til frivillig retur til hjemlandet hos UDI. Herav trakk 4 voksne (1 mann, 2 kvinner) og 8 barn søknaden etter 4 måneder og ble bosatt i Tolga kommune.

Født med flyktningbakgrunn i 2025 1 barn

Antall personer med flyktningbakgrunn innen 5 års periode per 01. januar 2025

135, hvorav 49 barn (0-18)

Kjønnfordeling: 38 menn, 31 gutter, 48 kvinner og 18 jenter

Antall personer med flyktningbakgrunn innen 5 års periode per 31. desember 2025

111 personer, hvorav 39 barn (0-18 år)

Kjønnfordeling: 31 menn, 22 gutter, 41 kvinner og 17 jenter

Antall personer som bor 5 år på Tolga og Kommunen ikke får integreringstilskudd for

1 voksen (kvinne og 1 barn barneskole)

Kvalifisering/ introduksjonsprogram/ arbeidsmarked:

Antall introduksjonsdeltakere per 01. 01 2025: 32, hvorav 2 deltakere var i foreldrepermisjon.

Kjønnfordeling: 24 menn og 8 kvinner

Antall introduksjonsdeltakere per 31. 12 2025: 16, hvorav 1 deltaker i foreldrepermisjon

Kjønnfordeling: 6 menn og 10 kvinner

Avsluttet introduksjonsprogrammet i 2025:24

Kjønnfordeling: 7 menn og 17 kvinner

Antall deltakere som avsluttet introduksjonsprogram og over i jobb: 12

Kjønnfordeling: 4 menn og 8 kvinner

Antall deltakere som avsluttet introduksjonsprogram og ble student i FOV: 4

Kjønnfordeling: 1 mann, og 3 kvinner

Antall deltakere som avsluttet introduksjonsprogram og flyttet ut av kommunen: 2

Kjønnfordeling: 1 mann og 1 kvinne

Antall deltakere som avsluttet introduksjonsprogram uten å komme seg i jobb: 6, herav kom 2 (1 mann og 1 kvinne) tilbake i introduksjonsprogram i 2025

Kjønnfordeling: 3 menn og 5 kvinner

Startet i introduksjonsprogrammet i 2025:8

Kjønnfordeling: 3 menn og 5 kvinner

Gjenoptatt deltakelse i introduksjonsprogram i 2025: 3

Kjønnfordeling: 1 mann og 2 kvinner

Kvalifiseringsveileder(e) startet med et blank ark og uten overgangsrapport fra den som hadde ansvar for kvalifisering og arbeidslivet i 2024. Mye å sette seg inn, mye å lære seg.

Tolga kommune har ansvar for introduksjonsprogrammet 1 uke vinterferie, 2 ½ dag i påskeuka, 4 uker i sommerferie, 1 uke i høstferie og 4 elevs fri dager når de ikke har norsk opplæring hos Tynset opplæringscenter som følger skolerute. Introduksjonsdeltakere har rett på 25 feriedager i et kalenderår. Som i 2025 var 4 uker i sommerferie og 5 dager i juleferien.

Introduksjonsdeltakere som ønsket å 'flytte' tilbake til Ukraina på grunn av familie situasjon der, avsluttet introduksjonsprogrammet, men ombestemte seg etter 4 måneder og kom tilbake i introduksjonsprogrammet i løpet av 2025. Dette er uheldig for språkopplæringen og integreringen, samt at det medfører betydelig merarbeid for tjenestene i kommunen.

Språkpraksis på et arbeidssted som arbeidsrettede tiltak i introduksjonsprogrammet i 2025.

Av alle introduksjonsdeltakere hadde 19 personer språkpraksis i løpet av 2025. Noen hadde allerede fra 2024 en plass og andre fikk en språkpraksisplass i løpet av 2025. Av disse har 5 personer fått seg jobb etter språkpraksisperioden hos samme arbeidsgiver, noen med tiltak fra NAV (lønnstilskudd eller arbeidstrening). Av disse 5 personer jobbet 2 personer de siste 3 måneder i introduksjonsprogrammet 40 % stilling, og deltok 60% i introduksjonsprogrammet. Introduksjonsdeltakere med ingen eller lite skolegang har ikke språkpraksis (9 personer) i 2025.

Karriereveiledning i regi av karrieresenter innlandet fylkeskommune i 2025:

6 introduksjonsdeltakere

Ansatte i enheten:

Enheten var i 2025 bemannet med 5,8 – 3,8 årsverk

Enhetsleder: 1 årsverk (tom 30. 04 2025)

Bosettings konsulent: 1 årsverk

Boveileder: 1 årsverk(tom Mars 2025)

Kvalifiseringsveiledere: 1,5 årsverk

Sømløs prosjektet i NAV: 0,5 årsverk

Nærmiljøkontakt: 0,8 årsverk (prosjektstilling)

2025 ble et krevende år for enheten for bosetting og inkludering. Enhetslederen sa opp sin stilling med virkning fra 1. mai, og i mars mistet enheten en kjær kollega i et brått dødsfall. Dette har naturlig nok preget arbeidsmiljøet og kollegiet gjennom året. I tillegg sluttet nærmiljøkontakten, men her fikk enheten raskt på plass en ny medarbeider i prosjektstillingen.

Teamet ble samtidig styrket med en kvalifiseringsveileder som fordelte sin arbeidstid mellom enheten og NAV-prosjektet *Sømløs*. Som del av kommunens arbeid med å redusere antall enhetsledere og tilpasse organiseringen, ble enheten lagt inn under enhetsleder for helse. Disse endringene har krevd betydelig omstilling og tilpasning fra de ansatte.

Årsberetning 2025

Til tross for et år preget av både organisatoriske endringer og personlige belastninger, har medarbeiderne vist stor profesjonalitet, fleksibilitet og omsorg for hverandre. Dette har vært avgjørende for å sikre stabil drift og gode tjenester gjennom en utfordrende periode.

Fra 1. januar 2025 ble kvalifisering lagt under enheten igjen etter å vært under Oppvekst i 2 år. Det følger ekstra oppgaver med når en har ansvar for kvalifisering. Mye nytt måtte læres, nye ansatte måtte komme seg inn i en ny jobb og arbeidsoppgaver

Enheten er stolte av at brukere viser at de er fornøyd med arbeidet vi gjør med dem og for dem.

Gjennom prosjektet 'nærmiljøkontakt' har enheten jobbet opp mot psykisk uhelse i Tolga kommune. Med aktiviteter som Språk-kafe for flyktninger, gå- gruppe, ski-kurs, og hundeløpet 'femundløp', mat kurs for introduksjonsdeltakerne og hyggestund ved Påske, og sommeravslutning, hvor også tolginger ble invitert. Viktig tiltak for integrering og inkludering . Selv om vi ser at dette prosjektet har vært godt gjennomført på mange vis så legges selve prosjektet ned i 2026 på grunn av finansiering videre, men flere av oppgavene og tiltakene må videreføres i andre former.

Enheten brukte mye tid og resurser til å hjelpe brukere i overgang fra introduksjonsprogram til sosial stønad ved NAV, der få gikk direkte til arbeid/dels i arbeid eller i arbeidsrettet tiltak i regi av NAV. En stor pågang av søknader til NAV resulterte i lengre behandlingstid. I tillegg har enheten bistått med ventestønad utover 3 måneder, for å avlaste NAV, og der det gikk fortere med våre rutiner rundt ventestønad.

Utvikling og utfordringer

Det er utfordrende å jobbe med en så stor gruppe flyktninger som har midlertidig kollektiv beskyttelse og vi ser at motivasjonen for å lære seg språk og skaffe seg arbeid er varierende og svinger hos denne gruppen.

Tjenesten har av ulike årsaker fått stor endring i personalsammensetningen og flere har måttet tilegne seg nye oppgaver

Kommentar til status økonomi

Samlet sett er det et mindreforbruk på 2,6 MNOK som skyldes mindre lønnsutgifter på personale og mindre utgifter til introduksjonslønn til flyktninger(færre på skole enn forutsatt i budsjett).

Oppsummering tiltak

2 stillinger er redusert

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	8 248	10 602	2 354
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	359	694	335
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3	0	-3
Overføringsutgifter	786	2 026	1 240
Finansutgifter	380	0	-380
Sum Driftsutgifter	9 776	13 322	3 546
Salgsinntekter	0	0	0
Refusjoner	-1 314	-1 725	-411
Overføringsinntekter	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-150	-670	-520
Sum Driftsinntekter	-1 464	-2 395	-931
Netto resultat	8 312	10 927	2 615

TOLGA OMSORGSTUN

Tjenesteområdebeskrivelse

Tolga Omsorgstun

Det har vært en positiv utvikling for omsorgstunet i 2025. Felles enhetsleder for både hjemmetjenesten og sykehjemmet fortsetter å fungere veldig godt, og tilbakemeldingene fra de ansatte er fortsatt positive. De ser fordelen av å ha en felles leder, det er blitt ett tettere samarbeid mellom avdelingene og mer forståelse for hverandres oppgaver. Selv om endringsarbeid tar tid, er dette en prosess som er kommet godt i gang.

Opprettelsen av en administrasjonsmedarbeiderstilling har stått ubesatt nesten halve 2025 på grunn av rekrutteringsprosess.

Tiltaksteam

Tolga kommune har utarbeidet retningslinjer for tildeling av tjenester, og følger en modell som heter «omsorgstrappa». Ved å følge denne modellen sørger kommunen for at tjenestebrukere av helse- og omsorgstjenester får riktige tjenester til riktig tid. Intensjonen er at man starter på lavest mulig nivå av tjenester før man eventuelt øker på med tjenester ut fra brukerens behov. Det kan også fungere motsatt, slik at man tar av/reduserer tjenester hvis det er for mange eller omfattende nivå på tjenester som er iverksatt. Ved å følge omsorgstrappen gir vi gode og fleksible tjenester til brukerne.

En forlengende arm til tiltaksteamet er **forvaltningskontor** som ble opprettet i oktober 2024. Forvaltningskontoret skal sikre riktige tjenester på riktig grunnlag, og sikre at brukerne får et vedtak på de tjenestene de har krav på. De har nå en full gjennomgang av alle tjenester i Tolga kommune.

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester regulerer kommunens overordnede ansvar for kommunale helse og omsorgstjenester. Kommunens ansvar er regulert i §3-1 og for å oppfylle dette må kommunen gi ulike tilbud jf lovens § 3-2. Det er hensiktsmessig og praktisk å utarbeide kommunale kriterier for hvordan tildeling av tjenester gjøres ihht lovens krav. Kriteriene er hjemlet i lovens krav i §3-2 pkt 5. til og med 7.

Deltagere i tiltaksteamet er enhetsleder omsorgstunet, miljøtjenesten, ergoterapeut og forvaltningskontoret. I tillegg kan sykehjemslege, andre fagansvarlig eller kommunalsjef innkalles. Tiltaksteamet hadde fastemøte punkter hver 2 uke frem til oktober, da så vi behovet for å øke møtene til ukentlig. Vi har sett en økende pågang på søknad om tjenester utover høsten.

Vi begynte med en gjennomgang av tildelingskriterier for Tolga kommune i 2024, og dette arbeidet har pågått også i hele 2025. Våre nye og oppdaterte tildelingskriterier er nå tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

Tiltaksteamet har faste møtesaker:

- Gjennomgang og vurdering av søknader
- Tildeling av tjenester/ vedtak
- Oversikt over ledige plasser i omsorgsboliger og sykehjem.
- Hjemmebaserte tjenester

Hjemmebaserte tjenester omfatter mange trinn på «omsorgstrappen». Det er alt fra de nederste «trinnene» med trygghetsalarm, matombringning, praktisk bistand, omsorgslønn, ett besøk pr uke til 5-6 besøk i døgnet i omsorgsleiligheter. Spekteret på tjenesten er vid og det samme er brukernes funksjonsnivå og alder.

I tillegg til alle faglige og praktiske oppgaver med og for bruker, er det å gi trygghet til brukeren en viktig del av tjenesten, samt å hjelpe dem til å se muligheten for å klare en del selv. Brukerne har behov for mer sammensatt hjelp for å kunne fungere i egen bolig, og ofte bistand for tilrettelegging av boligen. Dette kan være en stor utfordring da en ofte kommer for sent inn i tilretteleggingsfasen. De fleste pårørende er positive til hjemmetjenesten og legger forholdene til rette og samarbeider for å finne de beste løsningene for brukeren. Det er både en nasjonal satsning og lokal satsning på at eldre skal klare seg hjemme lengst mulig for å dempe for eldrebølgen som vil vare frem til 2040.

Hjemmesykepleien:

Hjemmesykepleien har som formål å gi personer hjelp akutt eller til kronisk syke som har behov for nødvendig helsehjelp. Dette kan være helsehjelp som er forebyggende, behandlende eller lindrende. Tjenesten kan gis til hjemmeboende i alle aldre som er avhengig av hjelp for å få dekket sine grunnleggende helse- og omsorgsbehov. Personer som ikke selv kan oppsøke helsehjelp grunnet sykdom eller funksjonsnedsettelse har også rett på å kunne få hjemmesykepleie.

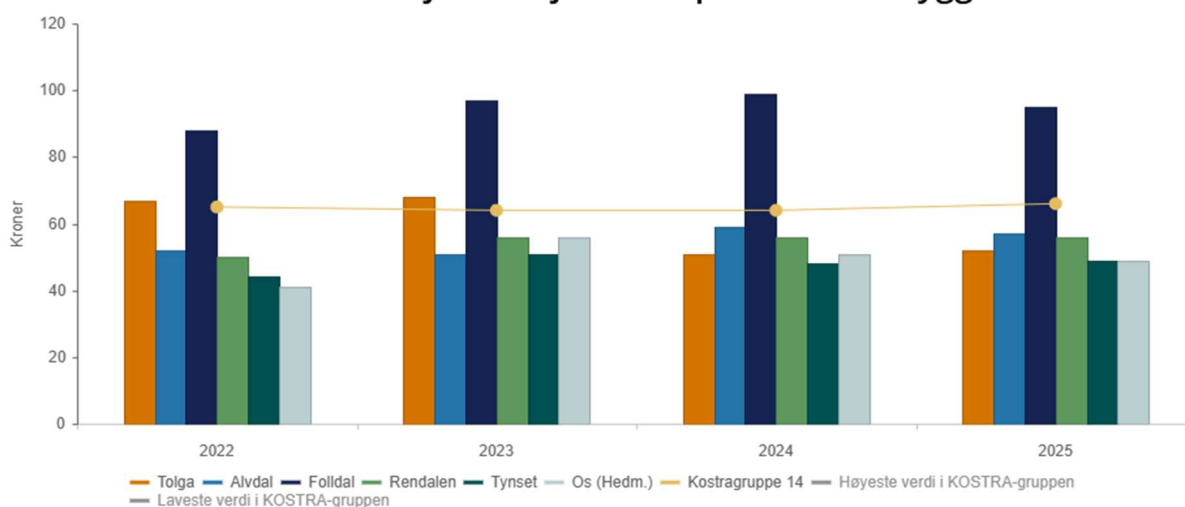
Behovet for hjemmesykepleie er veldig variabelt, og det er vanskelig å anslå noen prognose for behovet fremover, men vil anta at det er økende. Flere vil bo hjemme lengst mulig, og det blir flere komplekse saker. En ser for seg behovet for styrking av hjemmesykepleien. I tillegg har ikke hjemmesykepleien egen nattjeneste noe som fører til at om det er behov for tjenester på natt må brukerne enten inn på

institusjon for nattopphold, eller det blir bruk av bakvakt (utrykning), noe som medfører en høy kostand da bruk av bakvakter utløser overtid.

I utgangen av 2025 er det omkring 60 personer som er registrert med tjenesten hjemmesykepleie.

I grafen under ser vi at Tolga kommune har hatt en nedgang i mottakere av hjemmetjenester fra 2022-2025. Den markante nedgangen mellom 2023 og 2024 skyldes at det er rapportert inn mer riktig. Vi ligger nå på linje med sammenlignbare kommuner, men under kostragruppen. Det er forventet en vekst i hjemmetjenester fram til 2040 pga eldrebølge, samt en utvikling som tilsier at flere eldre skal bo hjemme lengre.

Mottakere av hjemmetjenester per 1000 innbyggere

	2022	2023	2024	2025
Tolga	67	68	51	52
Alvdal	52	51	59	57
Folldal	88	97	99	95
Rendalen	50	56	56	56
Tynset	44	51	48	49
Os (Hedm.)	41	56	51	49
Kostragruppe 14	65	64	64	66

Omsorgsboliger

Tolga Omsorgstun har 20 Omsorgsboliger som er delt inn i Lyngmostuan og Kronmostuan. Personer som bor i omsorgsbolig er definert som hjemmeboende, og får tjenester deretter (hjemmesykepleie, praktisk bistand, trygghetsalarm, matombringning osv.).

Lyngmostuan består av 10 boliger som er bemannet, og beboerne har kontinuerlig tilsyn. I tillegg har de muligheten til 4 måltider pr døgn som kan spises i fellesskap med beboere og ansatte. Omsorgsboligene er utstyrt med en liten kjøkkenkrok, oppholdsrom, soverom og bad. I tillegg er det felles oppholdsrom hvor det er fokus på sosiale aktiviteter. I hele 2025 har vi hatt en KVP deltaker som har jobbet som måltidsvert, med fokus på måltidsfellesskap og sosialt og aktivisering av beboere på Lyngmostuan. Noe som har fungert veldig godt, og beboere har alltid en person tilgjengelig.

Kronmostuan består av 10 litt større og eldre boliger. Her er det ingen fast bemanning, men beboerne som bor her har mulighet til å få tilsyn og bistand fra hjemmesykepleien. Det er ingen faste felles måltider, men det legges til rette for at beboerne kan spise i fellesskap på rødedager/merkedager om det er ønskelig. Ellers er beboerne der veldig flinke til å skape sosial aktivitet på egenhånd med ettermiddagskaffe og treffpunkt i helgene.

Omsorgsboligene på Kronmostuan har stort sett igjennom hele 2025 vært bebodd, mens omsorgsboligene på Lyngmostuan har stort sett hatt 2-3 boliger ledige.

Ved utgangen av 2025 er 18 av 20 leiligheter bebodd. I tillegg er en bolig ved Lyngmostuan vært benyttet som avlastningsbolig for Miljøtjenesten.

Dagtilbud for hjemmeboende

Ifølge helse -og omsorgstjenesteloven § 3-2 skal kommunen tilby dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. Dagaktivitetstilbudet bør inneholde både sosiale, kognitive og fysiske stimulerende aktiviteter.

Hovedmålgruppen er hjemmeboende personer med nyoppdaget, eller lett demenssykdom som har behov for og nytte for aktivisering, omsorg og tilsyn.

Ved plass kan tjenesten også tildeles til:

Hjemmeboende, eldre (65+) personer som på grunn av fysiske, psykiske eller sosiale årsaker har nytte for aktivisering og sosial deltakelse for å mestre hverdagen best mulig. For denne målgruppa tilbys tjenesten som et lavterskeltilbud etter faglig vurdering.

Dagaktivitetstilbudet som tilbys skal bidra til å ivareta deltakerens funksjoner i dagliglivet, fremme livskvalitet og forebygge/reducere isolasjon og ensomhetsfølelse. I tillegg kan det være et avlastende tiltak for pårørende. Formålet med tjenesten er at deltaker kan bo hjemme lengst mulig.

Dagtilbud for hjemmeboende demente er lokalisert på kommunehuset. Aktivitetstilbudet inneholder både sosiale, kognitive og fysisk stimulerende aktiviteter. Dagtilbudet omfatter også måltider og transport til/fra. Det sosiale fellesskapet gjennom samvær og felles opplevelser via turer og besøk i nærområdet, er med på å stimulere den mentale helsen. Stabilt oppmøte, positive tilbakemeldinger fra deltagere og pårørende viser betydningen av tilbudet, også som en nødvendig avlastning for pårørende. De kan da klare å stå i situasjonen lengre for slik å kunne forebygge og utsette en eventuell innleggelse i institusjon

I starten av 2025, flyttet dagtilbudet opp på Omsorgstunet og inn på gamle «kårsstua». Dagtilbudet har tilbud 2 dager i uka, hvor tjenesten kan tildeles en eller to ganger pr uke til hver bruker. Dagtilbudet har hatt fullt belegg i hele 2025 og vi ser at behovet for et slikt dagtilbud er helt nødvendig

Sykehjem

Sykehjemmet har 14 plasser, hvor 4 av disse er forbeholdt korttidsopphold.

Langtidsplass på sykehjem har som formål å tilby en boform for personer som har behov for omfattende oppfølging ut over det som er mulig i eksisterende bolig.

Mens korttidsopphold deles inn i rehabilitering-, avlastning-, eller utredningsopphold. I tillegg er det muligheter for å søke dagopphold i institusjon om man ikke fyller kriteriene for dagtilbud for hjemmeboende.

Som i 2024 har sykehjemmet i 2025 også hatt lavt belegg og ledig kapasitet, noe som er veldig ulikt kommunene rundt oss. Men i takt med at vi fra 2025 la ned 5 sykehjems plasser midlertidig har de plassene vi har hatt igjen, har vi hatt en beleggsprosent som har vært høyere enn de tidligere årene. I tillegg har det vært jevnt belegg på korttidsplasser igjennom året.

Det har vært tilbydd andre kommuner å leie plass på sykehjemmet, enten til langtidsplass eller korttidsplass uten at det har vært noe respons på dette.

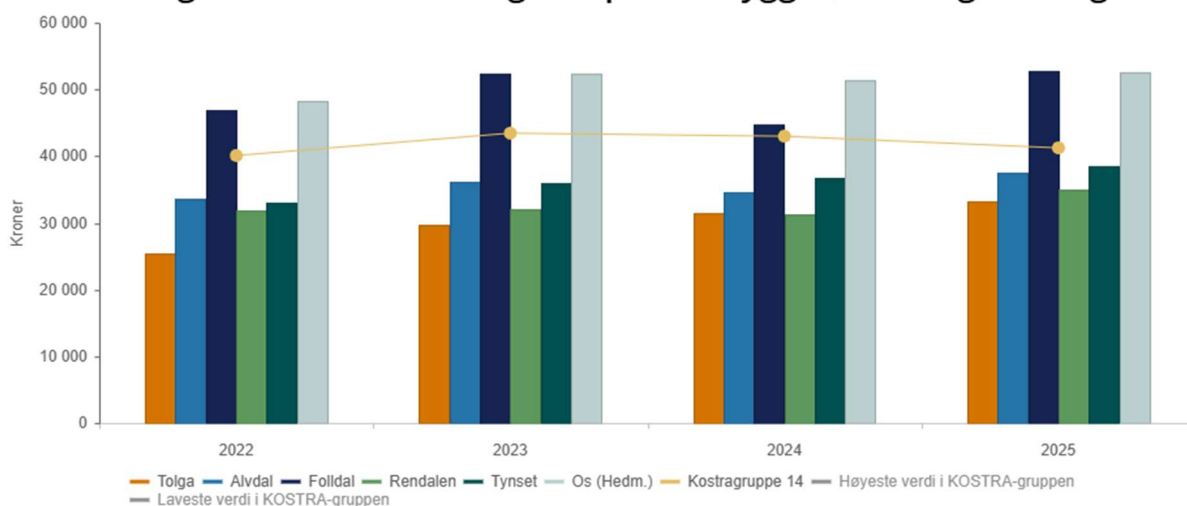
I likhet med omsorgsboligene ble det på sensommeren startet opp med KVP deltaker med fokus på måltidsvert, måltidsfellesskap og aktivisering av beboere. Vi ser at denne type stilling har en svært avlastende funksjon for helsepersonellet, som da får tid til å gjøre andre helsefaglige oppgaver.

I 2025 ble alle vinduer på sykehjemsdelen byttet ut. Vinduene byttes grunnet at de er gamle og trekkfulle.

Brukergruppene ved sykehjemmet har endret seg noe gjennom de senere årene. Som følge av samhandlingsreformen skal kommunen gi tjenester til personer som utskrives tidlig fra sykehus og som har behov for rehabilitering med mål om hjemreise til egen bolig. Det har derfor vært en økning i antall korttidsbeboere hvor fokuset er opptrening og hverdagsmestring. Det er tilrettelagt 4 rom for korttidsopphold med tanke på rehabilitering og vurderingsopphold, disse rommene er lokalisert i enden mot Kårstua. Det er jevnlig rehabiliteringsmøter med ergoterapeut, fysioterapeut, forvaltningskontor og enhetsleder hvor det er fokus på korttidsbrukene som har tjenesten til enhver tid, samt at hjemmeboende med behov for rehabilitering blir tematisert. Dette sikrer tverrfaglig samarbeid.

I grafen under ser man at sammenlignet med andre kommuner har Tolga kommune fortsatt veldig lave driftsutgifter pr innbygger til pleie og omsorg. Kostnadsveksten man ser er utelukkende lønns og prisstigning som har hatt en sterk utvikling de siste årene. Viktig å legge merke til at selv om vi har få beboere på sykehjem og relativt få brukere av hjemmetjenester så ligger under nabokommuner på driftsutgifter.

Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger, Pleie og omsorg

	2022	2023	2024	2025
Tolga	25,430	29,756	31,491	33,177
Alvdal	33,684	36,179	34,609	37,582
Follidal	46,808	52,412	44,730	52,741
Rendalen	31,894	32,034	31,296	35,021
Tynset	33,113	35,930	36,823	38,518
Os (Hedm.)	48,345	52,430	51,389	52,661
Kostragruppe 14	40,102	43,459	43,002	41,251

Hukommelsesteam:

Teamet består av 2 sykepleiere som jobber i 20% hver. Dette er en tjeneste i vekst, og det er generell stor pågang i tjenesten. Teamet ble forsterket i 2024, hvor det var ventelister. Teamet har jobbet godt i 2025 og har kort responstid. I tillegg har de tett samarbeid med legekantoret på Tolga.

Hukommelsesteamet er oppsøkende, og foretar kartlegginger ved hjemmebesøk.

Hver høst gjennomføres det pårørendeskole i et samarbeid med Os og Røros kommune, og er en satsning fra nasjonalforeningen for folkehelse. I 2025 ble dette arrangert i Røros kommune, hvor hukommelsesteamet i Tolga var medarrangører.

Ergoterapi

Tolga kommune har en ergoterapeut i 100% stilling som er tilgjengelig for hele kommune. Ergoterapeuten har kontor ved Tolga Omsorgstun. Tjenesten deles inn i personrettede og omgivelse tiltak.

Personrettede tiltak:

- kartlegging/vurdering av funksjon og livssituasjon
- veiledning og trening i hverdagsferdigheter
- veiledning og trening i alternative arbeidsteknikker

- forslag til endring av rutiner eller hjelp til strukturering og organisering av dagen
- formidling av tekniske hjelpemidler
- informasjon og veiledning til pårørende eller andre

Omgivelsesrettede tiltak:

- råd og veiledning i forhold til tilpasninger i bolig, barnehage eller skole
- sakkyndig bistand i boligsaker der det søkes om utbedringstilskudd/- lån på bakgrunn av funksjonshemning
- råd og veiledning i forbindelse med planer for offentlige og private publikumsbygg
- Tverrfaglig og individuelt rettede tiltak ut mot barnehager, skoler, i institusjon og i hjemmene

Tjenesten foretar søknader, mottak, utlevering (fra kommunens korttidslager og fra Hjelpemiddelsentralen), montasje, opplæring, oppfølging, reparasjoner og innleveringer fra fagområdene Syn, Hørsel, Kommunikasjon, Kognisjon og Bevegelse.

Tjenesten er kommunens representant i Nord Østerdal Rehabiliteringsforum (NØRF) som arbeider for å styrke rehabiliteringskompetansen i sykehus og kommuner. Tjenesten er også administrator for Individuell Plan, og leder i Koordinerende enhet.

Kjøkkenet

I 2025 ble kjøkkenet totalrenovert og bygget om.

Kjøkkenet hadde midlertidige lokaler på fritidsklubben Støa. De var der i perioden april til november. De hadde i denne perioden litt nedgang i matsalget fordi de var på et midlertidig kjøkken som ikke var tilrettelagt storproduksjon. I tillegg hadde de en vakanse på nesten 100% stilling fra august og ut 2025.

Kjøkkenet lager god og hjemmelaget mat. De har fokus på bruk av lokale råvarer og kortreist mat. De lager mat til våre eldre innbyggere, og da er fokuset på ernæring og kosthold viktig. Kjøkkenet er bemannet på dagtid hver dag hele uka, inkludert helligdager.

I forbindelse med nytt kjøkken har kjøkkenet jobbet godt med hvordan øke inntjeningen etter att nytt kjøkken er ferdig. I utgangen av 2025 var de godt i gang med å ferdigstille en egen cateringmeny hvor de tilbyr møtemat og catering til de som måtte ønske det. Menyene og bestillingsrutine legges ut på kommunens hjemmesider.

I tillegg lager de skolemat 2 dager i uka. I 2025 lagde de 3500 porsjoner med skolemat. Dette er mat som elevene setter stor pris på.

Antall porsjoner som ble kjørt ut til hjemmeboende på bygda var 1108 I omsorgsboligene ble solgt 4776 porsjoner totalt i 2025.

Det leveres også middag ut til frivilligsentralen, gjennom et prosjekt de har på torsdager. Det leveres 20 porsjoner middag hver gang.

I tillegg leveres det mat til matgruppa i TFF.

De er til sammen 3 ansatte på kjøkkenet, og har bemannet kjøkken hver dag, hele året. Tjenesten er meget stabil, og er preget av både faglig og dyktige ansatte.

Kommentar til status økonomi

Samlet har Tolga Omsorgstun et merforbruk på 1,8 MNOK.

Hjemmetjenesten:

Fortsatt noe overforbruk på lønn, men i stor forbedring siden tidligere år. Det har vært jobbet mye med å få ned overtidsbruken i 2025, og her er vi godt innfor de rammene vi har satt oss.

Utgifter på medikamenter fordi etter overgangen til multidoser betales dette av kommunen, som er en ren utgift for hjemmetjenesten. Avtalen med apotek 1 er ikke prisgunstig for kommunene og økte med over 150% i pris fra 2025.

Fått inn 80% av ønskede husleieinntekter, noe som samsvarer med at det har vært 2-3 boliger som har stått tomme igjennom 2025.

En ser økte utgifter på reparasjoner av biler da det har vært noen uhell i forbindelse med mye punkteringer, glatt føre som har ført til noen utforkjøringer i vinter.

Hjemmehjelp:

Stor merforbruk på lønn. Dette skyldes kutt av 0,75 årsverk for hjemmehjelp ved naturlig avgang og det skulle samhandels mer med teknisk drift om renhold i omsorgsboliger. Dette har ikke vært gjennomførbart og det har vært leid inn vikar i denne stillingen. Det har vært dekt med midler fra NAV i 30%.

Sykehjemmet:

Positiv utvikling for sykehjemmet i 2025 hvor man har et regnskap nesten i balanse. I likhet med hjemmesykepleien har det vært stort fokus på bruk av overtid og bruken av innleie. Det har vært gjort store grep i forhold til innleie i perioder hvor belegget har vært lavt.

Tidligere år har det vært store utgifter knyttet til medisinsk forbruksmateriell. Dette har det også i 2025 vært stort fokus på, og man har vært nøktern med innkjøp.

I likhet med hjemmetjenesten har utgifter til medikamenter økt mye, grunnet ugunstig multidosseavtale med apoteket, og at pris på multidoser økte voldsomt i 2025.

Inntekter på oppholdsbetaling er positiv ut ifra hva som er budsjettet med og der treffer vi ganske bra.

Kjøkkenet:

Vi ligger under på alt av ønskede inntekter for 2025. Dette fordi kjøkkenet var i en unntakstilstand i store deler av året mens det nye kjøkkenet ble bygget. I tillegg økte matvareprisene en del for året.

Oppsummering tiltak

Tolga Omsorgstun:

Det har vært jobbet mye med fokus på mer fleksibel bemanning og arbeid på tvers. Det er kommet på plass en ny felles turnus på tvers av avdelingene hvor man kan få et mer helhetlig bilde av kompetanse og bemanning. Det har vært stort fokus på behovet for innleie ved fravær, og det er kun blitt benyttet på vakter hvor det er nødt pga minimumsbemanning.

Det har vært positivt og avlastende for personalet å benyttet seg av KVP(Kvalifiseringsprogram)- deltaker som har vært måltidsvert på begge avdelinger. Denne funksjonen gjør at helsepersonell kan ha mer fokus på andre type oppgaver, og at det ikke nødvendigvis har vært behov for innleie ved fravær av helsepersonell.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	36 029	35 601	-428
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 695	2 303	-392
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	290	240	-50
Overføringsutgifter	469	0	-469
Finansutgifter	35	0	-35
Sum Driftsutgifter	39 517	38 144	-1 374
Salgsinntekter	-5 530	-6 050	-520
Refusjoner	-1 766	-1 732	34
Overføringsinntekter	-35	-110	-75
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-121	-7	114
Sum Driftsinntekter	-7 452	-7 899	-447
Netto resultat	32 065	30 245	-1 821

MILJØTJENESTEN

Tjenesteområdebeskrivelse

Miljøtjenesten:

Våre tjenester favner vidt fra avlastning og fritidskontakt til voksne og barn, via boveiledning til hjemmeboende voksne, og til BPA/PA altså personlig assistanse.

BPA/PA:

Brukerstyrt personlig assistanse er en alternativ måte å organisere tjenestene praktisk og personlig bistand (personlig assistanse) på for personer med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand i dagliglivet, både i og utenfor hjemmet. Målet er å bidra til at personer med bistandsbehov får et aktivt og mest mulig uavhengig liv til tross for funksjonsnedsettelsen. Brukerstyrt personlig assistanse innebærer at brukeren har rollen som arbeidsleder og påtar seg ansvar for organisering og innhold ut fra egne behov. Innen de timerammer som kommunens vedtak angir, kan brukeren styre hva assistentene skal gjøre og til hvilke tider assistanse skal gis. Arbeidslederrollen gir brukeren innflytelse over egen livssituasjon. Selv om det normale vil være at brukeren selv ivaretar arbeidslederrollen, er det ikke et krav at brukeren skal ivareta brukerstyringen uten bistand. Også personer som er avhengig av bistand for å ivareta arbeidslederrollen kan få brukerstyrt personlig assistanse, forutsatt at ordningen vurderes å være tilstrekkelig brukerstyrt.

I Miljøtjenesten har vi to brukere med personlig assistanse. Den ene brukerstyrt og den andre ikke.

Boveiledning:

Praktisk bistand kan innvilges for søkere som trenger hjelp til praktiske gjøremål i hverdagen. Dette kan for eksempel være stell av hus, matlaging og handling. Denne hjelpen kan også ytes sammen med opplæring, og kalles da boveiledning.

Boveiledning ytes til mennesker med ulike funksjonshemninger eller til andre som har utfordringer knyttet opp til det å klare alle oppgaver som er forbundet med å bo alene.

Formålet med tjenesten er at den enkelte gjennom trening og tilrettelegging får mulighet til å leve og bo selvstendig, og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse med andre. For tiden yter vi denne tjenesten til 7 brukere.

Aktivitetstilbud:

Miljøtjenesten har noe aktivitetstilbud. To dager i uken er det tilbud om felles middag. Vi har for tiden 7 vokse brukere som benytter seg av dette, og håper at flere vil benytte seg av dette tilbudet. Første halvår av 2025 var tilbudet som følger: Maten bestilles fra kjøkkenets på sykehjemmet den ene dagen, og den andre dagen får brukerne tilbud om å være med å lage mat og dekke bord for gruppen som spiser. Denne dagen er det tilbud om å gå i bassenget etter middagen. Andre halvår av 2025 var tilbudet felles bespising av mat bestilt fra sykehjemmets kjøkken to dager i uka. Dette på grunn av begrenset bemanning i tjenesten, og at få benyttet seg av tilbudet om bassengtrening. Det er ønskelig å øke aktivitetstilbudet på sikt, og det er rom for flere å være med på felles bespising, også kalt Matgruppa.

VTA:

Miljøtjenesten er med på å medfinansiere arbeidsmarkedstiltaket VTA - varig tilrettelagt arbeid. Dette tiltaket finnes hos arbeidsmarkedsbedriftene TOS ASVO AS og Meskano AS. Vi har for tiden 6 brukere i VTA-tiltak.

Fritidskontakt:

En fritidskontakt bidrar til at personer med ulike utfordringer får en meningsfylt fritid og et mer sosialt liv. Man får vedtak på et antall timer per uke, og tiden som tilbringes med fritidskontakten skal være

basert på søkers interesser og forutsetninger. Vi har sett en økning i antall søknader om fritidskontakt i 2025. Eksempler på utfordringer som gir rett til fritidskontakt kan være:

- Kroppslig eller psykisk sykdom
- Skade eller lidelse
- Rusmiddelproblem
- Sosiale problemer
- Nedsatt funksjonsevne

Avlastning/besøkshjem:

For familier med tyngende omsorgsoppgaver eller familiemedlemmer med ulike utfordringer er det mulig å søke om avlastning, enten privat eller i institusjon. Privat avlastning foregår ved at det skrives en oppdragsavtale med privatpersoner som tar på seg avlastningsoppdraget, gjerne i eget hjem. I løpet av 2025 har vi hatt en stor økning i antall søknader om privat avlastning til familier med ulike utfordringer. Denne trenden ser ut til å fortsette. Avlastning i institusjon er ikke en tjeneste vi har hatt selv i kommunen, men i oktober 2025 ble det opprettet et avlastningstilbud for en bruker i en omsorgsleilighet i kommunen. Fram til dette har slike tjenester vært kjøpt av nabokommuner som tilbyr denne tjenesten.

Utvikling og utfordringer

Brukere av BPA og PA -ordningene har behov for dynamiske tjenester, som tilsier at tjenestene kontinuerlig må tilpasses brukerne av tjenester. Dette gjør at det er krevende å forutse tjenestefomfang og økonomien som følger med endring i brukers behov for tjenester. Disse tjenestene gir rett til refusjon fra staten etter ordningen ressurskrevende tjenester, men kommunens egenandel/innslagspunktet er likevel betydelig.

Det har vært krevende å få til stabil bemanning i noen av tjenestene og utskifting av personell er uheldig for brukerne, og krevende i forhold ressursbruken til opplæring av nyansatte.

Kommentar til status økonomi

Miljøtjenesten ser ut for å ha et samlet merforbruk på 2,7 MNOK som i hovedsak skyldes økte lønnskostnader på grunn av behov for økte tjenester, samt bemanningsutfordringer med sykefravær, vakanser, vikarer og innleie av vikarbyrå.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	14 967	12 228	-2 738
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	201	559	358
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 534	1 348	-186
Overføringsutgifter	11	0	-11
Finansutgifter	0	0	0
Sum Driftsutgifter	16 713	14 135	-2 578
Salgsinntekter	-9	0	9
Refusjoner	-6 732	-6 904	-172
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-6 741	-6 904	-163
Netto resultat	9 972	7 231	-2 741

Kirkelig administrasjon

Tjenesteområdebeskrivelse

Utdrag fra Tolga kirkelige fellesråds årsrapport for 2025 Tolga- Holøydalen- Vingelen- Hodalen

Det ble avholdt 4 møter i fellesrådet i 2025. Arnstein Solheim har vært fellesrådsleder hele året. 33 bokførte saker. Arbeidsutvalget har hatt 4 fysiske møter, for å forberede sakslister. Ellers kontakt pr. epost og telefon.

Kirkebyggene og vedlikehold

- Brannalarm: alle kirkene har nå brannalarmer og disse ble kontrollert desember 2025/februar 2026
- Orgelprosjekt i Vingelen (egen orgelkomite) er utsatt til 2027 i kommunens økonomiplan. Forutsetningen for bevilgningen fra kommunen er at fellesrådet/menighetsrådet dekker halvparten. Orgelkomiteen begynte sitt arbeid i 2021. Det er pr. 31/12-25 samlet inn totalt kr. 273 200 .v netto kr 62 300 i 2025 (kr. 91.100 innsamlet 2024) Det ble høsten 2025 søkt midler gjennom Kirkebevaringsfondet. 08.03.26 fikk fellesrådet mail med tilsagn fra Kirkebevaringsfondet for 2027 for inntil 989 000. Det varsles at vedtaksbrevet blir ettersendt og må gjennomgås.
- Hodalen kirke ble malt i 2025. Det gjenstår maling av tårn og vinduer.
- Kirketjenerne sørger for fortløpende utbedring av vedlikeholdsbehov. Planlagte mindre vedlikeholdsprosjekter gjøres av stab eller i samarbeid med menighetsråd.
- Kirkeklokkene i alle kirkene ble kontrollert i 2025 inkl oppheng for kirkeklokken. Dette medførte at oppheng for klokken i Holøydalen måtte skiftes ut. Det er også installert automatisk ringing med tilskudd fra Holøydalen Medinghetsråd.
- Elkontroll bel også gjennomført i 2025. I forkant av dette ble det buttet ut sikringer i i Hodalen kirke. Det er anbefalt å bytte ut sikringer i de øvrige kirkene med en kirke pr.år.
- Kirkekontroll (obligatorisk hvert 4.år) ble gjennomført i 2025
- Høsten 2025 ble det oppdaget lekkasje på taket i Holøydalen kirke som bør utbedres snarlig. I årsberetningen heter det at; Holøydalen menighet utfordres å ta kostnaden

Kirkegårdene

- Navnet minnelund. Kr. 100.000,- er vedtatt som investeringstilskudd i 2025 vedr. prosjektering. Dette arbeidet ble startet opp i 2024 med avtale og befaring med Feste AS og komite nedsatt for arbeidet. Ytterligere kr. 200.000,- står på kommunens økonomiplan for 2026 til selve anlegget.
- Kirkegårdene holdes i god stand av kirketjenerne og ved dugnadsinnsats. Det er årlig vårdugnad, som ble gjennomført også i 2025. Festeavgifter ble i 2025 fakturert i mai.
- I samarbeid med kommunen og tiltaket "Sommerjobb for ungdom" ble gjerdet rundt kirkegården ved Tolga kirke malt i 2025

Andre Bygninger:

Kirkestua i Tolga er sameie mellom Tolga kirkelige fellesråd og Tolga menighet oog benyttes primært som møterom for menighet, til konfirmantundervisning og trosopplæring. toalett, bårerom og møte i Vingelen menighetshus, samt toalett i Hodalen skolemuseum, leies

Administrasjon/stab

Staben fungerer godt, men administrasjonen er liten og sårbar på geistelig side, og i fellesrådets arbeidsgiverlinje. Fellesrådet har kontorer i kommunehuset hvor både prest, organist og kirkeverge er lokalisert. Det er også tilgang til et samtalerom i tillegg til 3 kontorer og fellesarealer.

Det er viktig å se at prest og fellesrådsstab sammen danner kirkestaben, som bistår menigheten i det kirkelige arbeidet. Derfor er også godt samarbeid med menighetene og frivillige rundt kirkelig aktivitet, trosopplæring, vedlikehold, menighetsblad og oppgaver i og rundt kirkene viktig.

Kirkevergen og leder i fellesrådet har hatt flere møter med kommunens administrasjon og har dialog med kommunedirektør og økonomisjef. Vi opplever større utfordringer med å få budsjettet i balanse og fikk innvilget vesentlig mindre i tilskudd for 2025 og spesielt for 2026 enn vi søkte om.

På kommunestyremøte i desember 2025 ble vedtatt at tjenesteytingsavtalen skal sees på. Det er ytre ønske fra fellesrådet om at Tolga kommune overtar regnskapsføringen. Fellesrådet har et godt samarbeid med Økoråd (tidligere Vekstra), men aktuelle regnskapsførere der har dessverre sluttet

Utvikling og utfordringer

Inn i 2026:

- Metting spontak Tolga kirke/Vingelen kirke
- Revidering kirkegårdsvedtekter
- Navnet minnelund. Prosjektering.
- Anbudsrunde Tak/ maling Holøydalen kirke
- Anbudsrunde restaurering orgel Vingelen. (utføres 2027)
- Forprosjekt tårn Tolga kirke

Kommentar til status økonomi

I 2025 fikk Fellesrådet driftstilskudd fra Tolga kommune på kr. 2.782.000,-. I tillegg kr. 14.837,- fra «Den kulturelle Spaserstokken».

Det er utbetalt investeringstilskudd på kr. 100.000,- til prosjektering Navnet minnelund.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet for 2025 viser et brutto negativt driftsresultat på kr. -136.845,- og netto negativt driftsresultat på kr. 48.541,-. Det er avsatt kr. 62.375,- til orgelfond Vingelen. Det er brukt kr. 100.000,- til maling av Holdalen kirke som ble vedtatt i 2024. Regnskapsmessig **merforbruk er kr. 10.916,26.**

Årsberetning 2025

Driftsinntekter: Merinntekt innsamlede midler gjelder hovedsakelig restaurering orgel Vingelen kirke, trosopplæringstilskudd, tilskudd sommerjobb for ungdom, tilskudd fra Holøydalen MR , refusjon forsikring samt bruk av tidligere avsatte strømmidler.

Driftsutgifter: Lønnskostnadene er noe lavere enn budsjettet. Dette skyldes lavere pensjonspremie enn budsjettet. Merforbruk kjøp av varer og tjenester er mye høyere enn budsjettet. 2025 har vært et utfordrende år iht vedlikehold. Gjelder bl.a maling Hodalen kirke, strømutfgifter, gressklipper, trosoppløring, elk kontroll, kontroll kirkeklokker, sikringskap Hodalen.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	39	39	0
Overføringsutgifter	2 783	2 783	0
Sum Driftsutgifter	2 822	2 822	0
Refusjoner	0	0	0
Sum Driftsinntekter	0	0	0
Netto resultat	2 822	2 822	0

KIRKEN OG ANDRE TROSSAMFUNN

Kommentar til status økonomi

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	39	39	0
Overføringsutgifter	2 783	2 783	0
Sum Driftsutgifter	2 822	2 822	0
Refusjoner	0	0	0
Sum Driftsinntekter	0	0	0
Netto resultat	2 822	2 822	0

Samfunnsutvikling

Tjenesteområdebeskrivelse

Visjonen for Samfunnsutvikling i Tolga er:
"Sammen om bolyst og bærekraft"

Målsettingen er å bidra til et aktivt lokalsamfunn med fokus på Tolga som en god bokommune, med en framtidsrettet verdiskaping basert på folk som er her, natur- og kulturgitte forutsetninger. FNs bærekraftsmål; Økologisk, sosial og økonomisk bærekraft - må ligge til grunn for utviklingen.

Samfunnsutvikling består av enhetene:

Kultur og utvikling (inkludert næring/landbruk)

Teknisk og plan (drift, forvaltning og VAR)

Sektoren har i 2025 et merforbruk/mindreinntekt på 0,55 MNOK

Hovedårsaken til merforbruket skyldes mindreinntekt i kommunale gebyrer. Enhet Kultur og utvikling har et merforbruk på 0,1 MNOK, og Teknisk og plan har ett mindreforbruk på drøyt 0,3 MNOK. VAR-området har en mindreinntekt i gebyringangen på ca 0,7 MNOK.

Interkommunale samarbeid innen sektoren:

NØGIS

Nord-Østerdal GIS (Geografiske InformasjonsSystemer) og er et geodatasamarbeid mellom kommunene Alvdal, Folldal, Rendalen, Tolga og Tynset om drift og forvaltning av kartsystemer og kompetanseutveksling. I 2025 har NØGIS videreført arbeidet med å sikre gode, oppdaterte og felles geodata for kommunene Samarbeidet har hatt stabil drift av kartsystemer og fagløsninger, samtidig som året har vært preget av forberedelser til anskaffelse av nye GIS-systemer for hele regionen. NØGIS styres av Koordinerende fagråd, som består av enhetsledere i kommunene, GIS-koordinator, faggruppetledere og Kartverket. Faggruppene dekker Komtek, landbruk, matrikkel (bygg/eiendom), plan og analyse, VA og vei. Tynset kommune er vertskommune for samarbeidet og har arbeidsgiveransvar for GIS-koordinator i 100 % fast stilling.

Samarbeidet har et økonomisk omfang i 2025 på ca 4,5 MNOK.

Vannområdekoordinator

Folldal kommune er vertskommune for vannområdekoordinator for vannområde Glomma/Fjellregionen. Dette er fra 2024 en 100% stilling som finansieres via tilskudd fra fylkeskommunen og andel fra hver av medlemskommunene som er Folldal, Alvdal, Rendalen, Tolga, Tynset, Os og Røros. Samarbeidet ble utvidet med en 50% stilling for tilsyn spredt avløp, som er et ansvarsområde som faglig sett ligger nært opp til vannområdearbeidet. Denne stillingsandelen finansieres som gebyrbelagt tjeneste i de enkelte kommunene. Det overordnede målet for vannområdet er å oppnå miljømålene om god økologisk og kjemisk tilstand i vannområdet. Arbeidet fortsetter inn i 2025 med å gjennomføre kartlegging av vannområdet for å få et bedre kunnskapsgrunnlag. Det er også mål om å øke overvåkingen i vannforekomster ved at kommunen bidrar med prøvetaking i 2025.

Kulturminneforvalter

100 % stilling finansiert av Uthusprosjektet, Innlandet og Trøndelag fylkeskommune, Holtålen, Røros, Os og Tolga kommune. Oppgaver som tilligger stillingen:

- rådgiver innenfor kulturminnefaglige tema
- gi råd til eiere i forbindelse med søknader om økonomisk støtte til kulturminnetiltak
- ivareta byggherrens interesser i den daglige driften av Uthusprosjektet
- delta på håndverksmøter og andre samlinger og nettverk med relevans for arbeidsoppgavene.

Matrikkelforbedringsprosjektet

Prosjekt for å forbedre kvaliteten og innholdet i matrikkelen for Alvdal, Rendalen, Tynset og Tolga kommuner. Målet er å redusere antall aktive matrikkelenheter som mangler i matrikkelkart, redusere antall jordskiftesaker som ikke er ført i matrikkel, synliggjøre viktigheten av matrikkelen og dennes kvalitet. Prosjektet er drevet av en 100 % stilling, og det ble i 2023 vedtatt å forlenge prosjektperioden ut 2027. Matrikkelforbedringsprosjektet hadde god framdrift i 2025. Målet er at 95 % av eiendommene i matrikkelen skal være kartfestet innen utgangen av 2027. Prosjektet har nådd 77 % av målet. Tolga kommune er vertskommune for samarbeidet.

Teater i Fjellregionen

Et samarbeid mellom FARTTO-kommunene og Innlandet fylkeskommune om bistand og gjennomføring av teaterproduksjon hovedsaklig rettet mot barn og unge. Teateret har kontorsted på Tynset.

Utvikling og utfordringer

Ressursene i sektoren gir lite handlingsrom. Tjenestene som skal leveres og oppgavene som skal løses er strengt lovstyrte (med unntak av noen områder innen kultur og ungdomsarbeid). Det oppleves likevel som at sektoren leverer tjenester med høy kvalitet innenfor lovpålagt saksbehandlingstid. Ressursbehovet innen de enkelte fagområdene varierer til dels kraftig i løpet av året og fra år til år. Vi har en fleksibel ansattgruppe som da bistår hverandre på tvers der det er størst behov.

Arbeidet med å etablere et sterkere fagmiljø innen plan/byggesak/geodata har fortsatt i 2025, og fra 1.1.2026 er Tolga kommune en del av felles PBG-kontor med Tynset kommune som vertskommune.

I budsjettvedtak for 2025 var det flere verbalvedtak som angår sektoren:

- Ledige lokaler i kommunehuset etter dagsenter skal leies ut. Frivilligsentralen er ønsket inn. Forventet leieinntekter årlig kr. 60.000, -.
Administrasjonen har vært i dialog med Tolga frivilligsentral med tilbud om å ta i bruk lokalene etter dagsenteret. Frivilligsentralen var ikke interessert i dette på nåværende tidspunkt. Det har ikke blitt avdekket andre interessenter som kan benytte lokalene. I løpet av 2025 er lokalene pusset opp og istandsatt som møterom. Møterom Storstua ble tatt i bruk i november 2025.
- Åpningstid svømmebasseng reduseres ikke like mye som foreslått. Ønsker mer tilbud på helg, og bedre markedsføring. Bassenget tilføres kr. 120.000, - ut over det som er formannskapets innstilling.
Svømmebassenget er holdt åpent fram til vinterferien og fra høstferien i 2025. Dette er innarbeidet i skolens planer for svømmeopplæring. Bassenget har i tillegg vært åpent for bruk på ettermiddager 3 kvelder i uka, samt enkelte lørdager. Lørdagsåpent er tenkt innarbeidet fast i 2026.
Drift av svømmebasseng er delt mellom Kultur og utvikling (aktivitet) og Teknisk (teknisk drift). Samlet sett gikk driften i 2025 med et lite overskudd.
I løpet av 2026 må bassengets tilstand kontrolleres med tanke på helhetlig vedlikeholdsbehov for sikker drift i kommende år.
- Kommunale veier, Nyveien fjernes fra økonomiplanen for 2027 og 2028 i påvente av helhetlig gjennomgang av plan for kommunale veier.
4-årig veiplan for drift og vedlikehold ble presentert kommunestyret i oktober 2025. Vedlikeholdsbehovet er innarbeidet i økonomiplanens investeringsoversikt 2026 - 2029, med MNOK 1,5 pr år.
- Samling av hensiktsmessig kommunal eiendom. Formålet er profesjonalisering og utvikling av eiendom, herunder kommunale utleieboliger, samt reduserte drifts- og vedlikeholdskostnader.
Oversikt over kommunens formåls- og utleiebygg ble presentert kommunestyret i oktober 2025. Det er i løpet av 2025 startet prosess med salg av 3 kommunale boliger, som skal ferdigstilles i løpet av 2026.
Det jobbes også med å se på om Tolga kommune kan redusere antallet kvadratmeter formålsbygg gjennom å flytte kontorsted for noen tjenester for å frigjøre areal for salg eller annet formål.

I tillegg til dette har det gjennom 2025 vært jobbet mye med drifts- og konseptendring for Tolga kulturhus - Vidarheim og Dølmotunet. Prosessen har vært ledet av enhetsleder Kultur og utvikling, med

bred medvirkning fra lag og foreninger og andre brukere av husene. Det er anskaffet bookingsystem som skal lette prosessen med aktiviteter, og fra sommeren 2025 har kulturhuset hatt tekniker/husvert ansatt i 50 % stilling. Dette arbeidet videreføres gjennom Utviklingsprosjektet i prosjektperioden 2026 - 2028. Det er også etablert et arbeid med mer helhetlig markedsføring av arrangementer for hele Tolga kommune gjennom Opplev Tolga, som har vist seg vellykket.

Det er også gjort et godt stykke arbeid i sammenheng med Regional strategi for næring og energi. Arbeidet har vært forankret i kommunedirektørforum som styringsgruppe, med en prosjektgruppe med medlemmer fra alle kommunen. Arbeidet har vært forankret med næringslivet gjennom Næringsforeningen i Fjellregionen, og politisk gjennom Nord-Østerdalstinget.

Innen landbruk/næring er det jobbet med 3 konkrete prosjekter gjennom 2025:

Feedloop - Det ble innvilget 10 millioner fra forskningsrådet til Feedloop. Tolga kommune deltar i styringsgruppa til prosjektet, og deltakelsen er tidligere politisk forankret. Med utgangspunkt i ressursgrunnlagene i Tolga og Steinkjer kommuner, skal vi se på hvordan vi kan produsere mat for framtiden. Prosjektperiode 2025-2027. [Les mer her](#)

Pyrolyse og biokull i et kortreist karbonkretsløp - Prosjektet er avsluttet og sluttrapport levert 1. oktober. [Les mer her](#) Kunnskap opparbeidet gjennom prosjektperioden er påkoblet arbeidet med regional næring og energistrategi. Viktig klimatiltak, i tråd med regional klima og energiplan, samt tiltaksplan.

Nasjonalt fjellbeiteprosjekt - Viktig forskningsprosjekt som kartlegger effekter av konkret skjøtsel og klimaeffekt beitemark. Flere forskningsfelt i Tolga kommune, kommunal tilslutning i NØ. [Les mer her](#) Viktig klimatiltak, i tråd med regional klima og energiplan, samt tiltaksplan.

Det er også startet opp regionalt arbeid med skogbruksplaner, som er forventet slutført våren 2027.

Kommentar til status økonomi

Det er ingen områder som særskilt peker seg ut med tanke på merforbruk. Det er mindreinntekt på kommunale gebyrer som fører til underdekningen.

Oppsummering tiltak

Budsjettkontroll er et pågående arbeid, og samlet sett er avvik for 2025 ikke alarmerende. Det vil likevel være høyt fokus på merforbruk/mindreinntekt gjennom 2026 også.

Regnskap

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	18 145	20 417	2 273
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	22 019	20 314	-1 704
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	7 238	7 501	264
Overføringsutgifter	7 430	3 227	-4 203
Finansutgifter	217	97	-120
Sum Driftsutgifter	55 048	51 557	-3 491
Salgsinntekter	-19 362	-22 375	-3 013
Refusjoner	-7 407	-1 826	5 581
Overføringsinntekter	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 141	-769	372
Sum Driftsinntekter	-27 910	-24 970	2 940
Netto resultat	27 138	26 586	-551

KULTUR OG UTVIKLING

Kommentar til status økonomi

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	3 507	3 826	319
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 993	3 584	-408
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	196	150	-46
Overføringsutgifter	3 703	2 537	-1 166
Finansutgifter	162	97	-65
Sum Driftsutgifter	11 560	10 194	-1 366
Salgsinntekter	-371	-1 303	-932
Refusjoner	-3 295	-977	2 318
Overføringsinntekter	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-582	-729	-147
Sum Driftsinntekter	-4 248	-3 009	1 239
Netto resultat	7 312	7 185	-127

PLAN/TEKNISK

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	12 615	14 661	2 046
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	14 815	13 487	-1 328
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 441	2 265	-176
Overføringsutgifter	3 727	690	-3 037
Finansutgifter	0	0	0
Sum Driftsutgifter	33 598	31 103	-2 495
Salgsinntekter	-5 708	-6 565	-856
Refusjoner	-4 126	-849	3 277
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-444	-40	404
Sum Driftsinntekter	-10 279	-7 454	2 825
Netto resultat	23 320	23 649	330

VAR-OMRÅDET

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Lønn	2 023	1 931	-93
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 211	3 243	32
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4 600	5 086	486
Overføringsutgifter	0	0	0

Årsberetning 2025

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Finansutgifter	55	0	-55
Sum Driftsutgifter	9 889	10 260	371
Salgsinntekter	-13 282	-14 508	-1 225
Refusjoner	14	0	-14
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-115	0	115
Sum Driftsinntekter	-13 383	-14 508	-1 124
Netto resultat	-3 494	-4 248	-754

Konsesjonskraft

Kommentar til status økonomi

Netto salg av konsesjonskraft er en vesentlig inntekt for Tolga kommune. Det er også en inntekt som har svingt i takt med prisutviklingen i kraftmarkedet, og har derfor vært spesielt uforutsigbar. Det ble derfor vedtatt et prinsipp for kommunen at inntekter fra netto salg av konsesjonskraft skulle avsettes til fond for en mer helhetlig vurdering av hvordan midlene skulle disponeres.

Endelig vedtak om uttak og deling av konsesjonskraft for Tolga kraftverk kom fra NVE i oktober 2024. Fram til da hadde kommunen en avtale om finansielt oppgjør med Hafslund som var utbygger, hvor vi solgte konsesjonskraft iht prisene som til enhver tid gjaldt for vårt område NO1, fratrukket selvkost (Selvkost er fastsatt sentralt).

Kjøp av salg av konsesjonskraft faller innenfor lovbestemmelsene for offentlige anskaffelser, og må lyses ut på anbud. I 2025 ble Tolga kommune i likhet med de fleste av kraftkommunene medlem av Kommunekraft AS, som følger med på prisene i markedet, og håndterer anbudsprosessene for oss. Kommunekraft eies av Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar (LVK), og våre kontakter er advokater fra deres sekretariat Lund & Co.

Da oppgjøret med Hafslund var klart, lyste kommunen i mars 2025 ut anbudskonkurranse, og inngikk deretter en fastprisavtale for salg av konsesjonskraft ut året, og for 2026.

Netto salg av konsesjonskraft for 2025 ble ca 840.000 kroner høyere enn budsjettet, som er bra. Ved årsavslutningen ble det avsatt som budsjettet 1,5 mill kroner til Utviklingsfondet.

Oppsummering tiltak

I det svært urolige globale kraftmarkedet vi står i nå, synes inngåelse av fastpris på salg av konsesjonskraft som det eneste fornuftige. Det er en risiko for å miste inntekter på flytende pris hvis markedspris stiger voldsomt, men samtidig har vi ikke robust nok egenkapital til å risikere det motsatte. Kommunen inngikk derfor høsten 2025 en fastprisavtale også for 2027. I forbindelse med de siste hendelsene i Midt-Østen fikk Kommunekraft varsel om at det nå var mulig å få svært gode priser også for 2028, siden leverandørene ønsket å sikre seg framover. Så i 2026 har vi inngått fastprisavtale også for 2028.

Vi vurderer nå imidlertid en mellomløsning med en forvaltningsløsning, som minimerer risiko samtidig som man i en større grad får muligheten til å følge med i de oppsvingene som er på prismarkedet. Det gjennomføres møter og vurderinger rundt dette i løpet av våren 2026.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Budsjett 2025	Avvik i kr
Overføringsutgifter	749	500	-249
Sum Driftsutgifter	749	500	-249
Salgsinntekter	-3 091	-2 000	1 091
Sum Driftsinntekter	-3 091	-2 000	1 091
Netto resultat	-2 342	-1 500	842